

ههژمار

١٢٦

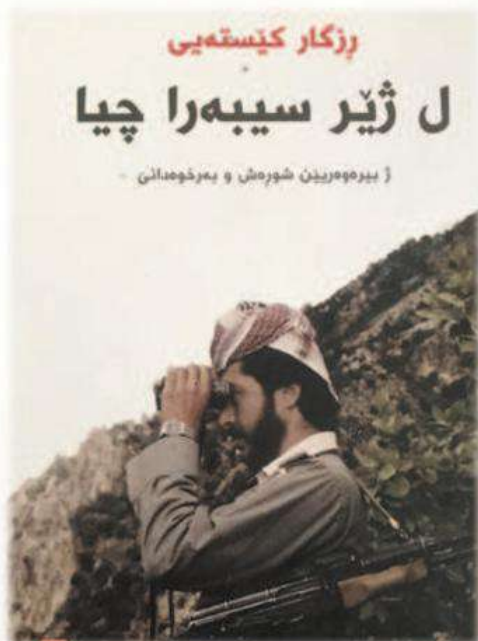
سىپلاڤ

كانوينا ئىككى - ٢٠٢١

كوڤارهكا رهوشه نهزى گشتى به

چاوا سهركيشيت ژنك ل
بهرسينگرتتا پهژيكى
كورونايى بهركهفتن؟

خواندنهكى بو پرتووكا ل
ژير سيبهرا چيا

كريبار و تيتاليت ناميدي ل
وهختى مهلكا

سەرگۆنار

محمد محسن

بانگینه ک بو

سهرمایه داریت به هدینان

پیشنار دکهین کو خودان شیان و سهرمایه داریت دهقهرامه، هزر ل دامه زراندا ریکخواه کئی بکن، بو هاریکاریا روژانه بو مالیت هه ژار و پیدقی و ئەف خارنا مه ئاقری پیدایی، زیده باری، هاریکاریت جودا جودا کو باوهر دکهین دی بو قئی ریکخستن هینه کرن، وهکی بیکرنا ئه پیت خارنی، خارنیت حازر و هتد... بریکا فی ریکخستن، بهینه کومقه کرن و پارقه کرن ل سهر وان مالان و مه باوهریه کا مه زن ب خودان شیان و پیچییویتی دهقهرامه به هدینان یا هه ی، کو گه له ک ژ وان دی هه بن خو دبه ر قی کاری پیرۆز رابه ن و هنده ک ژ مال و سهرمایه خو دی کهنه پشته فانی بو قئی ریکخستن و ئەمزی دی پشته فان و هاریکاریه ب بو قئی ریکخستن و ههر ده مئ ئه م شیاین باوهریا چهند سهرمایه داران، ب قی کاری بین، دی مه پهیره و پروگرامه کئی ریک و پیک بو ئاقرنا قی ریکخستن و چیکرنا ئوفیسا وئ یا سهره کی و تاییت وئ ل وان دهقهریت ل سهری مه ده ستیشانکرین، هه بیت و ئەو پیدقیت ئەف ریکخستن پیدقی دیتت بو کاری خو یی روژانه دی دیکهاتین ژ ئا فیه کی بو ئوفیسی ل باژیری دهوکی، دانانا کارمه ندان ل دو یف هه و جه یی و پیدقی کاری، په یادکرنا ترومییلان ل دو یف پیدقیاتیا کاری، وهکی ترومیلیت سیسته مئ سار و گهرمی بو فه گوهارتنا خارنی بو مالان، ترومیلیت دیتت کاری، فه کرنا ئوفیسان بو تاییت ریکخستن ل دهقهریت هاتینه ده ستیشانکرین و په یادکرنا پیدقیت وان.

ئهم د وی باوهری داینه ههر ده مئ ئەف ریکخستن هه قته دکاریدا، دی گه له ک خیرخاز قه سته کن و دی پشته فانی لیکه ن و دی بیته ده رگه هه کئ مه زن بو گه له ک کاریت دیتت بقی رهنگی و دی هیقیت گه له ک مال و خیزان و که سیت پیدقی ب جه پین و داخازی ژ وان دلسوژا دکهین، ییت هه زا هاریکاریا هه ژارا هه یی، ل دو یف بانگینا مه بهین و ئەم پیکقه ملیت خو بدهینه بهر قی کاری پیرۆز.

ل گه له ک وهلاتیت دونیایی، که سیت خودان شیان و پیچییویی، تنی هزری د قازانجیدا ناکه ن، وان دقیت پاره و سهرمایه خو دهنده ک وار و بیاقیت دیتریدا ب مه زخن و پشکاری دئاقه دانیا وهلاتی خودا بکن، وهکی هاریکاریا شاگردیت کیمده رامه ت و هه ژار ل زانینگه ها و خودان نه خوشییت دومدریژ و مالیت هه ژار و داهاپی وان تیرا ژیارا وان نه که ت و نه شین زاروکیت خو بباشی بخودان بکن.

ئەف پیشنهادیاریا کو دی بو هه وه ییت هیژا که م، پیدقی چهند روهنکرین و شروفه یان هه یه.

گه له ک مال و خیزانیت کیمده رامه ت ل دهقهرامه هه نه و ئەو داهاپی بو دهیت تیرا ژیارا وان ناکه ت و باوهر دکهین هه ژمارا وان نابنه گه له ک و هه می ژی ژلایی ئالیت هافلدارقه دنقیسینه و خو جه یا وانژی یا دیاره و بو مینا ک دی بیژین ۵۰۰ مالیت پیدقی هاریکاری هه نه و ههر هنده ک مال ل دهقهره کئ دژین، و ئەف ماله بهینه پارقه کرن ل سهر چار پشکا و هوسا بهینه لیکقه کرن: دهقهرامه زاخو، سیمیل، دهقهرامه دهوک ئامیدی، دهقهرامه شیخان، ئەلقوش، قه سروک، چره یی، دهقهرامه ئاکری، بهرده ره ش، خه بات.

چاوانی و ریکیت هاریکاریا فان مالان:

هه له بت روژانه ب سهدان کومقه بو تیت جفاکی وهکی دهه وات و بهه یی و مپه قانداری، ل دهقهرامه چیدبن و ههر کومقه بو نه کیزی خارن بو دهیت به ره هه فکرین و وهکی ئه م هه می دزانین، بو ههر کومقه بو نه کیزی، خارنا زیده دهیت به ره هه فکرین و ل دو پهاپی ئەو خارن دهیت هه قیت وزه عیکرن، دیسان ل خارنگه ها ژی ههر ب وی رهنگیه، هه له بت مه به ستا مه بتنی ئەو خارنا زیده یه، نه کو بهرما یه، هه قیتنا قی خارنی ژلایی دینی و جفاکیه، کاره کئ نه دروست و گونه هه و ههر دکه فندا دایکیت مه دایژن وان دندکیت گرارا دکه فن بخون، هه که ئەو دی که نه گری، کو ئەفه پالدانه ک بوو داکو خارن نه هیت هه قیت.

ھەژمار: ۱۲۶

سیلاف

کانوینا ٹیکٹ - ۲۰۲۱

ناقە رۆك

۲ سەیدایەکی کەشن و خەمەتکەر

۱۰ رەوش و دیرۆکا ھاتن و ھەکرنا
خاندنگەھا ل قەدشی۱۶ خواندەنەکا رەخەیی بۆ پەرتووکا
«ئیلحاد» شروڤەکرەنەکا ناقلانە و زانستیە
ب ناوایی دانوستاندنئ۲۱ «شەھید زۆراب» ریتنگیا سەرخووەبوونا
کوردستانی ژ خانەقینی نا کۆماتەیی

۲۲ ئەز گوری «کورتە چیرۆک»

۲۶ دئ کەنگی ئەورۆپا بسورمان بیت؟

۲۹ ئەزمانی ژ خوړستی دەستپیکریە

۴۱ خاندەنەکا کورت بۆ رۆمانا «تاخین خودئ»

۴۵ عەبدولقادر کزکایا: مژویلی نڤیسینا
پەرتۆکا دیرۆکا سەد ئەشیرەتیت کوردا مە

خودانی نیمیازی

محمد محسن

سەرنڤیسەفان

خالد دپرهشی

Tel: +9647504642107

xalidderesi63@yahoo.com

دەستەکا نڤیسەفان

محمد عبدوللا نامیدی

سەردار ھیتوتی

دیزاین

علی حفظ الله

Tel: +964 7504226413

alirekany69@yahoo.com

ڤیداچوونا ئەزمانی

حەمیدئ بامەرنی

نەدرئس

نامیدی - کانیا مالا

سیلاف ل سەر تورا نینتەرنیتی

[https://en.calameo.com/
subscriptions/2219010](https://en.calameo.com/subscriptions/2219010)

چاپخانا

خانئ - دھوک

سەیدایەکی کەشن و خلمەتکەر

میژووویا گەلی مە، جفاکی مە، پەری کەسانیت ناقدارە، پەری بژارە و ھیژاییت خلمەتکەرە، ھەمی ھیژانە، ستیریت بنەمالا نە، ناڤ و رولیت وان ھاتیە قەیدکرن و نەخشکرن ناسناما گەلانە، چیا و دول و نەھال و کاودان و کریار بوۆ خەبات رینجا وان یا چەند سالا شاھدن.

شەمال محمد ئەدیب نامیدی

سەیدایی (جەمیل رەشید مەحمەد)

خەلکی باژپەکی کەقنارە، کەلا شوپەش و بەرخوداتیە، پایتەختا میرگەھا بەھدینا. باژپەری (نامیدی) یە، سەیدایی مە ژ بنەمالە کا جامپەر و بەرنیاسە (مالا رەیسە)، سەیدایەکی خەمخۆر و خلمەتکەر، کەسەکی رەوشەنھزر و چالاکفان، سەیدا (جەمیل رەشید مەحمەد).

سەیدا (جەمیل رەشید مەحمەد) ل سالا (۱۹۱۹) ئی ل باژپەری سەری (کەلی) ھاتیە دونیایی. خاندنا سەرەتایی ل نامیدی تەمامکریە. بەلی خاندنا ناڤجی ل سالا (۱۹۳۵ - ۱۹۳۶) ل قەزا زاخۆ بدویماھیکئینایە، چنکی مالا وان ل سالا (۱۹۳۰ -

۱۹۳۱) ژ نامیدی چوو زاخۆ. پشتی ھینگۆ بوۆ ناحیا کانی ماسۆ ھاتبوو قەگوھازتن، چنکی بابۆ وی کارمەندی فەرمی بوو (تەھصیلدار)..

خاندنا بەرھەڤی (ئێعدادی) ل باژپەری میسل تەمامکریە (ثانویە الغریبە). قوتابەکن زیرەک بوو، لەوا ل ئیمتیحانیت بەکەلوری (وزاری)، ییت سالا (۱۹۳۸ - ۱۹۳۹) ئی باشترین نمرە وەرگرت، نەخاسمە دەرسیت (عەرەبی - ئینگلیزی) نمرە (۱۰۰٪) وەرگرت. ئەڤ بوویەری ل باژپەری میسل و ل ناڤ قوتابیدا

(نقینکگرتنێ).

سهیدا جهمیل سهرنقیسهفانی نقیسینێ (رئیس التحریر) بوو. ههژمارا ئیکێ ژێ ل سالا (۱۹۵۰) ئی ده‌رکه‌فت .. ل ناف خه‌لکی ده‌قه‌ری و هه‌قلیریا نافێ روژنامی ده‌نگه‌دا و گه‌له‌ک به‌رنیاس بوو، چنکی بابه‌تیت وی بمفابوون، نه‌گه‌ری به‌لاقبوونا نافوده‌نگیت وی نه‌و بوو کو هه‌ژماره‌کا سه‌یدا ره‌وشه‌نه‌زریته هه‌قلیریا د نقیسینیت ویدا پشکدار دیوون و ده‌رکه‌فتنا روژنامی هتا سالا ۱۹۵۳ ئی فه‌کیشا. نوکه سه‌یدای هه‌ژا عه‌بدولا زه‌نگه‌نه‌ یی بزاقی دکه‌ت هه‌ژماریت روژنامی هه‌میا کومکه‌ت. ژبه‌ر قی کریارا به‌رکه‌فتی، سوپاسیا نافیری دکه‌ین، کو خو ب قی کریارپه‌فه وه‌ستاندیه.

ده‌می سه‌یدا جهمیل ریقه‌به‌ری نافنجیا هه‌قلیریا دویمه‌یا سالا (۱۹۵۳) ئی کورپی به‌رپه‌سه‌کی ئاریشه‌کی دکه‌ت و سه‌یدا ژێ وی دئینیه‌ نه‌که‌کا مه‌یدانا خاندنگه‌هی، ل پيش چاقیت شاگردا (قوتابیا)، وی دزه‌وینیت. نه‌ف بوویه‌ره سه‌یدایه‌کی خه‌لکی ئامیدی بو من فه‌گیریه، چنکی نه‌و سه‌یدا پتری ۴۰ سالانه ل هه‌قلیریا دژیت. سوپاسیا سه‌یدای هه‌ژا دکه‌ین. هه‌ژا گوته‌یه خاندن لک سه‌یدای یا پیروژ بوو و به‌رنامی وی نه‌قی به‌یت بوو:

۱. خاندنگه‌ه جه‌یت په‌روه‌ده (تاشاندن) و فیرکرتیه.
۲. وه‌جا شاگردی دسه‌ر هه‌می تشنارپه.
۳. قوتابی هه‌می وه‌کی ئیکن و ناییت فه‌رق و جوداهی ل نافه‌را وان هه‌بیت.
۴. واسته‌یی ناییت د کریارا خاندنیدا هه‌بیت.
۵. هه‌روسا خاندن و زانین و شه‌هه‌سته‌ینا پيشکه‌فتنا گه‌ل، جفاک و ده‌وله‌تیه.

ل کانوینا ئیکێ یا سالا (۱۹۵۳) فه‌رمانا فه‌گوه‌ازتتا سه‌یدای جهمیل بو نافنجیا زاخو ده‌رکه‌فت. پشتی چهند مه‌هیت ده‌وامی چهند کریاره‌ک ل زاخو فه‌ومین، ئو هه‌ژماره‌کا قوتابیا (شاگردا) چهند داخازی ل روژناما (ئه‌له‌هالی) ل به‌غدا به‌لاقدکرن و خو‌نیشادانه‌ک کر. سیه‌هین (مه‌وقف) سه‌یدای جهمیل دگه‌ل سه‌یدای صادق به‌انه‌ددین ئامیدی نه‌فه بوو؛ (نه‌و داخازی و خو‌نیشادان د دروستبوون

به‌لی هه‌ر لسه‌ر شولێ حزبی و راگه‌هاندنی به‌ردوامبوو.. کاده‌کی زیره‌ک بوو، نه‌خاسمه، ل ده‌لیقی نقیسینا گوته‌را بو روژناما، ژ وان (هاوار) نه‌و ل باژیری دیمه‌شق، پایته‌ختی وه‌لاتی سوریا، ده‌رکه‌فت. ئو نه‌ف نافیت ده‌ین ژێ دگه‌ل شولێ نقیسینێ کریه: (عه‌لی حه‌مدی بی‌دوهی - جه‌غه‌ر مه‌حه‌مد سلیمانیه‌ی - د. فاضل ره‌شید ناکه‌ریی - مه‌تی هه‌نا جزراوی - سه‌معان فه‌رحو جزراوی - موصلح به‌انه‌ددین نه‌قشبه‌ندی - حسین حه‌جی حه‌سه‌ن - صدیق عه‌بدوره‌حمان نه‌ترویشی - صادق به‌انه‌ددین ئامیدی - صالح یوسفی) نه‌ف روژنامه هتا سالا (۱۹۴۶ - ۱۹۴۷) ئی یا لسه‌ر به‌لاقکرنی به‌رده‌وام بوو.

په‌خه‌مه‌ت به‌رزه‌نه‌بوونا وه‌ستیان و خه‌باتا وان، نافیت سه‌یداییت د سه‌ردا هاتین هاتنه نقیسین و هه‌روه‌سا دا رولی وان د میژوویا مله‌تی مه‌دا به‌رزه‌نه‌بیت.

ل سالا (۱۹۴۶ - ۱۹۴۷) ئی نافی داناندنا سه‌یدای ل خاندنگه‌ها نافنجی یا تاخنی (باب سنجار) ل باژیری میسل (ئانویه) ده‌رکه‌فت، بو زانین باب سنجار (تاخه‌کی ژ باژیری میسلیه)، ل ویری وی ده‌ست ب ژيانا سه‌یدای کر پشتی سی سالا ل سالا ۱۹۵۰ ئی، سه‌یدا بو نافنجیه‌کا باژیری هه‌قلیریا هاته فه‌گوه‌ازتن و ل ویری بوو ریقه‌به‌ر. سه‌یدایه‌کی شه‌هه‌زا و خه‌مخو، به‌رده‌وام پیکولدکر ب هه‌می ره‌نگا خله‌تی بکه‌ت و قوتابی (شاگرد) ب دروستی مفای ژ خاندنا خو بکه‌ن و شول لدویف ریداریت نه‌مازه‌ییت خاندنی برپه‌ه‌چن. پشتی هینگی وی و هه‌ژماره‌کا سه‌یداییت هه‌قالیت وی هنده‌ک لقینا بکه‌ن. ژ وان لقینیت وان کرین:

۱. ئافاکرنا ئیکه‌تیا ماموستاییت کوردستان، وه‌کی ریخه‌سته‌کا شولێ وی یی فه‌ر خله‌ت و پاراستن و به‌ره‌فانیکرن بیت ژ حه‌قیته سه‌یدا و سه‌یدایا.
۲. ده‌رتیخه‌ستا روژنامه‌کی ل هه‌قلیریا بنافی (هه‌ولیر) شولێ وی به‌لاقکرنا کومه‌کا بابه‌تا بوو. ژ وان {په‌یکا تاشاندنی - بزاقیت خاندنگه‌ها - سه‌یدایا - نووچه‌ییت ده‌قه‌ری - گوته‌ریته سیاسی و ره‌وشنه‌زری - جفاکی - کیماسیته مه‌کته‌با و بابه‌تیت ره‌خه‌گرتنی

لیژنیت سهر ب وه‌زاره‌تیقه، یا ئیکت دانانا پرسیاریت ئیمتیحانیت وه‌زاری (اسئله امتحانات الوزاریه) و لیژنا دویئ یا (نه‌مازه یا چیکرنا کتیبنا زیندیزانیئ -ماده علم الحیوان).

۱- ل سالا (۱۹۶۴) بۆ ده‌وله‌تا عه‌ره‌بیا سعودی هاته هنارتن و چاقدیئرئ وان سه‌یداییت ئیراقئ بوو، ئه‌ویت بۆ هه‌یامئ پینج سالا ل وئیرئ شولدرک.

۲- ل سالا (۱۹۶۹) ئی فه‌گه‌ریا به‌غدا و هاته ته‌قاویدکر.

۳- ل سالا (۱۹۷۱) ئی سه‌یدا جاره‌کا دی فه‌گه‌ریا ده‌وله‌تا عه‌ره‌بیا سعودی، دا ل سه‌ننه‌ریئ پێشئیخستنا زانستیت ژیانئ (مرکز تطویر العلوم الحیاتیه) وه‌کی چاقدیئر (مشرف) شولکه‌ت. پشتی ده‌ه سالیئ شولکرئئ فه‌گه‌ریا به‌غدا، به‌لئ ل سالا (۱۹۸۱) ئی ده‌یته‌ داخازکر، دا ل پالیؤرخانا عه‌ره‌بیا سعودی، ل به‌غدا، پشکا کتیبخانئ، شولکه‌ت و حه‌تا سالا ۱۹۸۹ ئی ل وئیرئ ما.

دویمایه‌ئ هه‌ژیه دیارکه‌ین، کو سه‌یدا جه‌میل مرۆقه‌کئ وه‌لاتپاریز بوو و باوه‌ریه‌کا موکوم ب دۆز و حه‌قیئ ملله‌تئ کورد هه‌بوو و ژ وان که‌سا بوو، ییت به‌رده‌وام داخازکر ده‌وکئ بیته پارێزگه‌ه. به‌رده‌وام ل به‌غدا سه‌را کوری زانیاری کورد (المجمع العلمي الکوردی) ددا و فان دویمایه‌یا گه‌له‌ک جارا گۆتار بۆ رۆژناما (التأخی)، ل به‌غدا، هنارتینه‌دا به‌ینه‌ به‌لا‌فکر.

سالا (۱۹۹۳) ئه‌مرئ خودئ دکه‌ت. سه‌یدایه‌کئ که‌فن و خه‌مخۆر و پری زانین. خلمه‌ته‌کا مه‌زنا پێشکیشکری و گه‌له‌ک شاگردئ وی بووینه‌ دختور، مه‌هندس، سه‌یدا و په‌ریسکیت مه‌زن د واری زانستیدا وه‌رگرتینه.

هزار سلاف لسه‌ر گیانئ وی و هه‌می سه‌یداییت هیژا و ب ئه‌ختوبار، ئه‌ویت ب راستی و دروستی خلمه‌تا گه‌ل و ملله‌تئ خو دکه‌ن، د چ بیافه‌کیدا بیئ، وه‌کی (په‌روه‌رده (تاشاندن) - له‌شکری - سیاسی - ریفه‌به‌ری - زانستی و دینی ..هتد) .. دگه‌ل سلاف و قه‌درگرتنا.

و په‌ژراندنا گلی و گازندیت شاگردا هه‌ین بوون). ل سالا (۱۹۵۵) ئی سه‌یدا بۆ ده‌وکئ، بۆ نافنجیا ده‌وکئ (نوکه نافنجیا کاوه‌یه)، هاته فه‌گه‌ه‌زتن. پشتی ساله‌کئ، ئانکو ل (۲۹) چریا ئیکت یا سالا (۱۹۵۶) ئی کریاره‌کا نافده‌وله‌تی ل ده‌قه‌را رۆژه‌لاتا نافین قه‌ومی و ئیریشه‌کا سیقۆلی ژ لایئ فره‌نسا و به‌ریتانیا و ئیسرائیلئ فه، ژبه‌ر ئاریشا قه‌ناتئ سوئس، لسه‌ر مصرئ هاته‌ کرن، هه‌می ده‌وله‌تیت عه‌ره‌با خونیشادان کرن و ل ده‌قه‌را به‌هدینا ژئ (ده‌وکئ - ئامیدئ - زاخۆ - ئاکرئ) خونیشادانیت به‌یز کرن و ره‌وشا ده‌قه‌ری ئالۆزبوو و ئیریش و کریاریت نه‌ قانونی ل دژی فه‌رمانگه‌ه‌یت حکومه‌تئ هاته‌ کرن. سوچه‌ت هه‌بوون کو ئه‌ندام و ئالیگریئ پارتا کۆمونیست ژ فان کریارا د به‌رپرسیاربوون. هیزیت ته‌ناهیئ بزافکر وان خونشادانا راوه‌ستین، پێخه‌مه‌ت هندئ چه‌ند قوتایی و وه‌لاتی هاته‌ گرتن و ده‌رگه‌ه‌یت مه‌ده‌سا هاته‌ دا‌ئخستن. هینگئ لسه‌ر سه‌یدایئ جه‌میل هنده‌ک ئاخفتن ده‌اته‌ کرن، ئو سه‌یدایئ جه‌میل ل وی ده‌می ریفه‌به‌ری خاندنگه‌ه‌ئ بو. راسته‌ پتر ژ نیف چه‌رخ‌ی به‌سهر وان کریاراهه‌ بوورینه، به‌لئ بۆ دیروکئ باشه‌ راستی به‌یته ئاشکراکر. من پرسیارا چه‌ند سه‌یدایا و که‌سانیت خه‌لکئ ده‌وکئ کر فه‌رپێژ ئه‌فه‌ بوو :

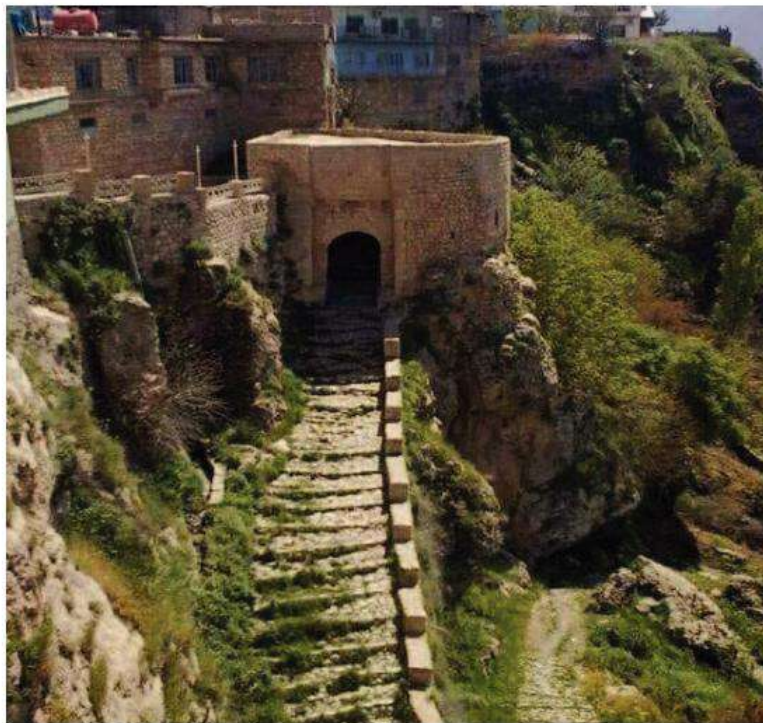
سه‌یدایئ جه‌میل دل‌سوژئ خاندن و زانستی بوو و دگه‌ل هندئ نه‌بوو دژواری دگه‌ل قوتابیا به‌یته‌ کرن. لدویف هزرا وی خه‌باتا دروست مه‌یدانا خاندنگه‌ه‌یه‌ و باشتره‌ شاگردئ مه‌ خو ژ ئاریشیت ده‌وله‌تیت عه‌ره‌بی دویرکه‌ن.

ل سالا (۱۹۵۷) ئی ره‌حه‌مه‌تی ده‌یته‌ فه‌گه‌ه‌استن بۆ نافنجیا کفری، ل پارێزگه‌ها سلیمانئ، ده‌یته‌ فه‌گه‌ه‌زتن. پشتی دو سالا ل وئیرئ مای، سالا (۱۹۵۹) ئی بۆ نافنجیا مه‌شته‌ل و د دویفرا ژئ بۆ نافنجیا مه‌رکزی (الاعدادیه‌ المرکزیه)، ل به‌غدا، ده‌یته‌ فه‌گه‌ه‌زتن و دبیته‌ سه‌یدایه‌کئ نه‌مازه‌یئ ده‌رسیئ (زیندیزانیئ - کیمیایئ) د دویفدا و ژبه‌ر شه‌ه‌زه‌ایی و خه‌مخۆریا وی دبیته‌ چاقدیئرئ په‌روه‌ردئ (تاشاندنئ) (مشرف تربوی) و ئه‌ندامئ دو

کریار و تیتالییت نامیدی ل وهختی مهلکا

نقیسین ب عه ره بی: مهحه مه د صالح حه جی سه عدوللاه

وهرگیران: سدقی ئیسماعیل نامیدی

دهاتنه فروتن، دکاندارا ئه وه دهرامهت دکپین و فه دگوهازتنه میسل و ل ویری دهاته فروتن و بو هه می ئیراقی دهاته فه گوهازتن.

سویکا نامیدی وه کی باش ل بیرا من، ژ لابی ژوریه ژ مزگه فتا مه زن ده سپیدکر و به ریف ژیری دچوو خاری هه تا دگه شته خانی مفتی (مهحه مه د شوکری یی مفتی).

تایه کی سویکی ژ نیفه کیفه به رهف تاخی جیا و فه لا دچوو و هه تا دگه هه شته تاخی هه مامی و بو ره خی

ل وهختی مهلکا نامیدی ئیک ژ قه زاییت بهرکه فیتییت لیوا میسل بوو، ئو ژ فان ناحیا پیکدهات (سه نته ر- سه رسنکی- نیره وه ریکان- بهرواری بالا) و ۲۸۵ گوند ب سه رقه بوون. هژمارا خه لکی قه زایی لدویف سه ره ژمارا ته فاهیا سالا ۱۹۵۷ی، ژبلی سه نته ری باژیپری، ۵۶۷۶۵ کهس بوون و ل باژیپری بخو ۲۳۰۶ بوون. نامیدی سه نته ره کی بازارگانی یی بنافوده نگ بوو، هه رگاف ب هزارا باره لگر ژ هه می عه شیره تیت کوردا ل ئیراقی و تورکی دهاتنی، ههروه سا هه می دهرامه تیت ده فره ری لی کومدبوون. هه رو بکوم

دهواتهک ل ئامیدی

پاره لسه‌ر خودانیت ده‌رامه‌تی ده‌اته لیکه‌کرن و به‌س ۵٪ ژ بهایی فروتنی بو خودانی دکانی دما. فه‌رمانگه‌ها تیکه‌لیت ده‌رغه کو ریشه‌به‌ریا وی (حسین ره‌ج‌ب با‌سو- حسه‌ینی عه‌لا‌قاتا) دکر، ل ناف باژی‌ری فلمیت سینهمایی نیشا خه‌لکی ددان، شاشه‌کی مه‌زن ژ پاته‌کی سپی لسه‌ر دیواری قشلی چیدکر و فلمیت بیانی ب ئامیری نیشادانی (جهاز عرض) نیشا خه‌لکی ددان. ئەو ئامیره لسه‌ر پشتا ترومیله‌کا نه‌مازه بو فان شولا دادنا، هه‌می رۆناهی ده‌اتنه فه‌مراندن، دا فلم باش به‌یته دیتن. ئەو خه‌لکی ده‌اته وی‌ری هنده‌ک لسه‌ر کورسیکا دروینشتن و هنده‌ک لسه‌ر عه‌ردی و بیده‌نگ و مت به‌ریخوودا فلمی.

ل باژی‌ری من ئامیدی، هنده‌ک عاده‌ت و ته‌قالیدیت به‌رکه‌فتی هه‌بوون. داوه‌ت چار رۆژا لدویف ئیک بوون. شه‌فا ئیک کو شه‌فا خه‌نایی بو، ژن و کچ ل مالا بویکی کومدبوون و سترانیت ب بویک و زاڤای دیژن دگۆتن و دبه‌را داوه‌ت دکرن. زه‌لام ژ

سه‌ری به‌ره‌ف رۆژه‌لاتی دزق‌ریقه، دگوتی سویکا هوستاکارا و هه‌ردو سویک پیکه‌گری‌ددان و هه‌تا نوکه ئەف دکانه د وه‌سانه، به‌س هه‌که خودانیت وان هاتبه‌گۆهرین.

سویکا نه‌جا‌را دکه‌فیته پشت سویکا مه‌زن، باه‌راپتر دکانیت دروارکه‌ر و ده‌باغ و جخسیا بوون.

سپیدی زوی سویک ژ ده‌وارا، نه‌ویت ژ گوندیت (زیباریا و ریکانیا و قوشیریا و پنیانشیا و به‌رواریا و ده‌روبه‌ریت باژی‌ری) ده‌اتن، پردبوو، هه‌میا باریت خو ده‌افیتنه به‌ر ده‌ری دکانیت دگوتنی (عه‌لوه) کو هه‌تا سالی‌ت شیستا ژ (ژ چه‌رخن بووری) بده‌ها ژ فان عه‌لوا هه‌بوون و شول وان فروتن ده‌رامه‌تیت دان و دکاکی و ده‌رامه‌تی به‌روه‌خت بوون. بازرگانا ئەف ده‌رامه‌ته بکوم دکرین. کریارا کپاری بو هه‌می متایا پریکا لسه‌ریکزیده‌کرن ئاشکرا بو، پشتی بو ئیکی دکه‌ت دا نافن کپاری و خودانی تشتی لسه‌ر هیته‌نقیسین و دا حسیبه‌ک بو کپاری هیته‌چیکرن و ژ لاین حساب‌داریقه پاره ده‌اته وه‌رگرتن، ئو ئەو

ژ راستی: حازمی خه زالی - په حمه تی به هجه تی سینه می - عسمه تی خه زالی - په حمه تی ته مو - حه میدی نیموی

ل ماله کا مه زن کومفه دبوون (برازافای شه فا خه نا) میهفانداریا وان دکر، و گوھی خو ددا سترانیت که فن بیت کورده واریتی. جه حیل ل ژوره کا دی کومفه دبوون رادبوون زارقه کرن و یاریت که فن، وه کی (مه حکمه ما سه رژیکرنا گای) دکرن. جه حیله کی زیره ک دبوو قازی و چه ندیت دی دبوونه زیره فان و ره شه کیت وی و گونه هبار دئینانه مه حکمه می و دا قازی گونه هیت وی بوو ناشکه راکه ت، ده می گونه هباری گو تبا وه نینه دا شاهدا ئینیت و دا حوکمی خرامه تکرنا گونه هباری ده ت. هه که گونه هباری گو تبا من نینه ئان ناده م دا قازی پریارا هه لایستنا وی ب شلیتکیقه ده ت و دا ب بانئ ژوری فه که ت، دویمه هیئ دا کابرا نه چاریت و خرامه تا پاره ی ده ت. ئه و پاریت خرامه تکرنی کومدکرن و لژنه کا کرینی دهاته چیکنر، ئو هه وی شه فی دا رابن گایه کی ئان چه ند کافرکا ئان کومه تا ته یر و ته والا و مریشکا کرن، پشتی فه کوشتنی دهاتنه که لاندن و لئینان و ب خو شی دگه ل ستران و ره قاسی دخارن، ئه فی شولی هه تا سپیدی فه دکیشا و که س

نه دنقست.

روژا دوئی یا داوه تی دا سه رتراشی ئیننه مالا زافای، دا سه ری وی بتراشیت و لاوکه ت، هه فالیت زافای ژی ل حه وشی یان لیوانکا مالا زافای کومفه دبوون و قیدکره سترانا و ستران ب سه رتراشینا زافای فه دگوتن. ل وئقه تر هنده کا زافا دخه ملاند کاری زافاینی دکره بهر. هه فالیت بویکی ل مالا بویکی رادبوون بویک دخه ملاند و جاندر و کاروکوکی بویکینی دکره بهر و دا بویکی داننه سه ر کورسیکی و هه فالیت وی و مروفتیت وی ل ده وروبه را کومدبوون و به ره فیا خاترخاستنا بویکی ژ مالباتا خو دکر کو دی چیه مالا زافای. یا فه ر ئه وه کو ئه ف کریاریت ژ هه ردو لاقه، چ ل مالا بویکی یان زافای با، ب کوم و که یفخو شی و کاروکوکی نویقه و دگه ل ده هول و زرنای دهاتنه کرن. پشتی فرائین دخار دیسا دا ده ست ب داوه تی که نه فه، ئو دا مروفتیت زافای و ئه و که سیت هاتینه گازیکنر، زه لام ل ده ف زافای و ژنک لده ف بویکی فه دجه میان و دا سترانیژ و ده هول و زرنا لابه ینا مالا

سه‌یرانه‌کا به‌ری سیل

ل گه‌ل خو به‌ن و چنه‌مالا برازاقای دا تیشتن بخون، ئو دا خه‌لک هه‌تا نیقرۆ چنه‌سه‌ری زاقای. ل پوژا سئ وه‌ختن داوه‌تا مه‌زن ده‌سپیدکر و پتیرا زه‌لاما ژ پیر و جه‌حیلا ل جهه‌کئ به‌رفره‌ه کومبن، وه‌کی به‌رسه‌رای ئان بنئ سویکئ، ئو دا داوه‌تی که‌ن و ژنک ده‌اتنه‌پیش و ل ده‌وروبه‌را و لسه‌ر ئافه‌یا ب عه‌با و به‌رچافکفه‌ دروینشتن. خودی ژێ رازی زرنایژ (ئوسمانئ مه‌له‌ سعیدی) دگه‌ل ده‌هۆل قوت (عه‌لی کورک) و هنده‌کیت دی، گه‌له‌ک سترانیت خو‌ش و ب ده‌نگئ بییکا زرنایئ دگۆتن و دا سه‌ری جه‌حیلا و زه‌لاما لبه‌ر ده‌هۆل و زرنایئ گه‌رمییت و قیجا دا داوه‌تی راقوته‌سه‌ریک.

زه‌لامیت داوه‌تکه‌ر و ره‌فاسکه‌ریت به‌رنیاس ژێ هه‌بوون، ئه‌و ژێ (مه‌حه‌مه‌دی حه‌جیی سه‌لیم پهری، مصطه‌فایئ سینهمئ، مه‌حه‌مه‌دی شابئ، ئه‌حمئ سه‌دیقی، هه‌مئ ئاسیایئ، عبدالله به‌گ و خالدئ مه‌حه‌مه‌د ئه‌مینئ) بوون، قان که‌سه‌هه‌می ره‌نگیت داوه‌تا دزانین و داوه‌تکه‌ریت شه‌هره‌زابوون، هه‌ر ژ شیخانین و هه‌ریگولئ و ملانئ قیرا وه‌ره و هه‌تا دگه‌هیته‌سجانی و گه‌له‌ داوه‌تیت دی ییت ب زه‌حمه‌ت و بناقوده‌نگ و خو‌ش دزانین.

زاقای و بویکئ هینه‌پیکگۆهرین. وه‌ختن زاقا دبه‌ره‌سه‌رشویئ سترانا (سه‌رکئ زاقای) دگۆت (زاقای به‌نه‌سه‌رشویئ لئ به‌شینن نیمۆیی. زاقای به‌نه‌سیلافئ لئ به‌شینن گولاقئ). نیزیکی مه‌غره‌ب بویک بو‌مالا زاقای ده‌اته‌فه‌گوه‌ازتن. پشتی شیقئ دا هنده‌ک زه‌لامیت نیزیکی زاقای مه‌لایه‌کئ شه‌هره‌زا ئینن و بویکئ مه‌هرکه‌ن. پشتی بویک ده‌اته‌مه‌هرکه‌ن، به‌ره‌رکئ عه‌یشافه‌ دا زاقای به‌نه‌ ژور (ئانکو دا به‌نه‌ ده‌ف بویکئ) و وی کریاری ژێ سترانا خو‌ه‌ه‌بوو. ئه‌ویت زاقا دبه‌ره‌ ژور دا ل ژورا وان بیهنه‌کئ لده‌ف روینن و لسه‌ر پاشه‌پوژئ هنده‌ک شیره‌تا لیکه‌ن و کادی چاوا قییکه‌ن و ژیانا خو‌ و ده‌وروبه‌ریت خو‌ خو‌شکه‌ن و پاشی هه‌می دا چنه‌مالیت خو‌.

روژا پاشتر سپیدی زوی ئیک ژ نیزیکیت زاقای (برا زاقا) دا رابیت تیشتا سپیدی بو هه‌میا حازرکه‌ت و دا دگه‌ل بابئ زاقای و مروقییت نیزیکی زاقای چن زاقای بینه‌ده‌ر و سترانیژی سترانا سه‌ری زاقای دگۆت کو سترانه‌کا مللی یا پیگوتیه. پاشی دا ده‌رگه‌می ل زاقای قوتن و دا زاقا ب کاروکۆکئ زاقاینیقه‌ ده‌رکه‌فیت و دا هه‌می چنه‌سه‌ری زاقای و چاقئ وی ماچی که‌ن و پیروزباهیئ لیکه‌ن، پاشی دا

رہوش و دیروکا ہاتن و قہ کرنا خاندنگہا ل قہدشی

علی حفظ اللہ ریکانی

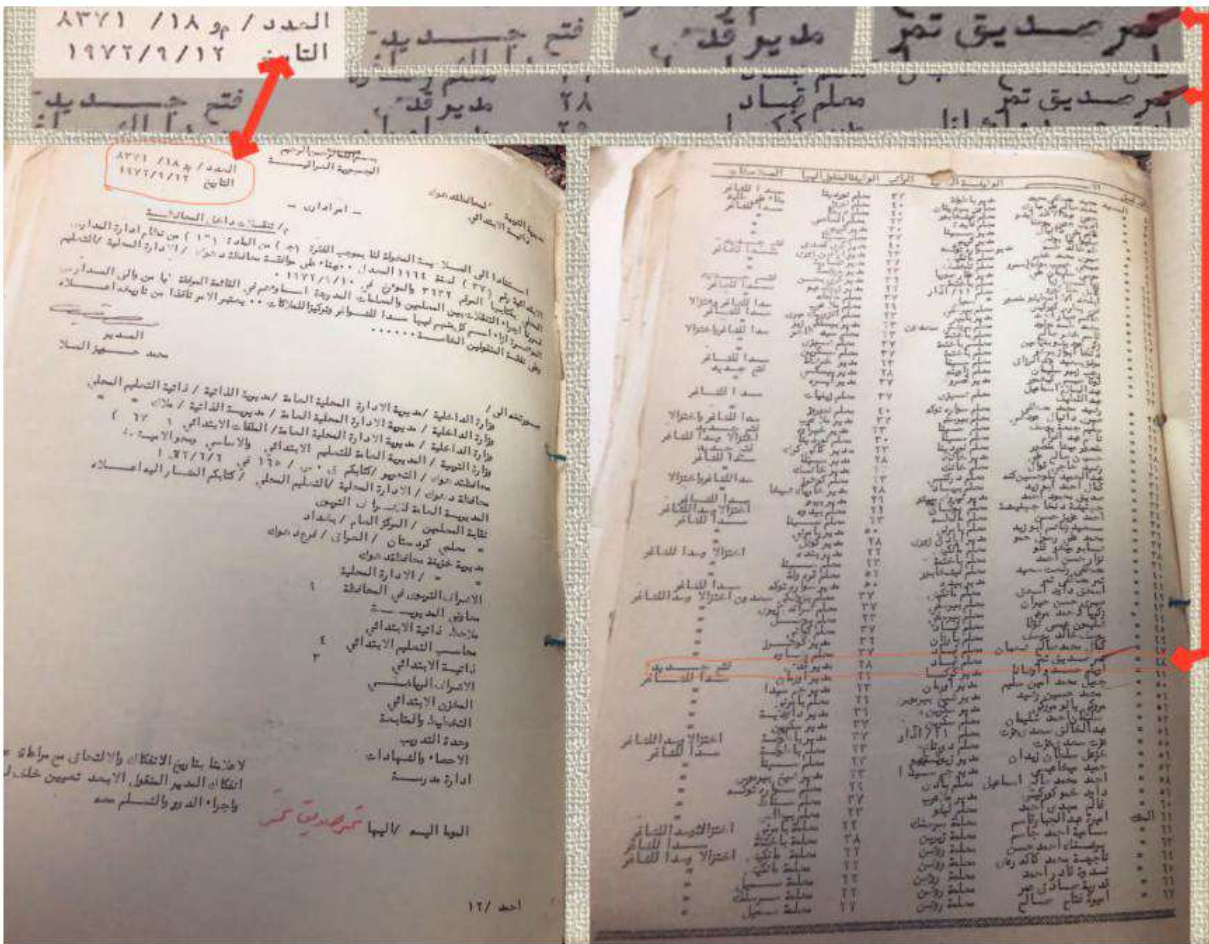

ریزبہندییا قہ کرنا خاندنگہان ل قہدش و چہند پیزانین

محہمد سہعید ئہلبوطی، یہ شار کہمال، و... ہتد. و پشتی سہرہلدانا پیروژ و دامہ زاندنا حکومہ تا ہہریمہ کوردستان، وەرچہرخانہ کا مہزن دیبائی زانین وزانست و فیربوون و فیرکرنی دا بخوڤہ دیت و ہژمارا خاندنگہہ و زانینگہہ و کولیژ و خودان بسپوران دیبائی جودا دا و ہہلگریٹ باوہرنامیت بلند گہہشتہ ئاستہ کئی زیدہ بلند، سہرباری کومہ کا مہزنا ئاستہنگ و قہیرانا.

ل قہزا ئامیدی و تنی ب دویراتیا چہند کیلومہ ترہکیت کیم ژلای پیروژ ئافای پیاتہختی میرنشینا بہہدینان و قوبہانا نافہندا زانست وزانین و روشہ نیبری و فیربوون و فیرکرنی، گوندہک ہہبوو ب نافئی قہدش، کول دویقدا بویہ کومہ لگہہ و نوکہ بویہ باژیرکہ کئی

ژ ئہ گہری بندہستی و بزاقیت بہردہ و امیت داگیرکہران، ل ہندہک قونغان گہلی کوردستان، ہاتیہ پشت گوہخستن، بہلکو کاری ب نیہت ژبو پاشقہ برنی، یان ہہرچ نہ بیت ریگرتن ل پیشقہ چوونی ہاتیہ کرن، لیچ جارن دەست نہ داہیلاینہ و چ جارن ژ زانا و روشنی و خودان شیانان فالانہ بوینہ، بہلکو ہندہک جارن پیشہنگ بوینہ و ل گہلہک دەم و جہیت جودا مفا گہہاندیہ گہلیت دیت و ہہتا دینیت جودا و رولہ کئی مہزن ہہبوویہ دخرمہ تا مروفاہیتی و دین و دیروک و زانست و ئہ دەب و روشنییری دا و ہہردہم ئہسمانی کوردستان گہش بوویہ ب ہندہک ستیریٹ مہزن، مینا جزیری، خانی، ئہحمہد شہوقی، بہدیچ ئہلزہمان ئہلنورسی،

بریارا فه گوهاستنا ماموستا (تمر صدیق تمر) بو قهدش وهک ریقه به ری قوتا بخانا قهدش یا سه ره تایی و نغیسار دیار دکهت قوتا بخانه فه کرنا نوی یه (فتح جدید) .. سال ١٩٧٢

بازی) بوو و سهیدا (موشی دهیکی و فاخر سورانی) بوون، ئانکو ستافی خاندنگه هی تنی سی سهیدا بوون، دوو دهوامی بو، سپیدی قوتا بیست قهدش و ئیسفا و پشتی نیقرو قوتا بیست ئینشکی و بیناتا لی دخواند، ههتا سال (١٩٦١) ئی و ههلبوونا چریسکا شورهشا مهزنا ئیلوئی، ژ نه گهری شهری و هیرشیت بهردهوامیت فروکیت عیراقی فه، بو هه یامه کی فه فه تیان کهفته پروسا خواندنئی، ههتا به رفه رار بوونا ئارامیی، پشتی ریکه فهتتا ١١ ئادارا سال ١٩٧٠، نه فجا ب چه ند قوناغان خاندنگه ه ل قهدش هاته فه کرن:

• ل سال (١٩٧٢) ئی تیکم خاندنگه ه وهک خاندنگه هه کا نوی (فتح جدید) ب نافی خاندنگه ها قهدش یا دهستیکی (مدرسه قهدش الابتدایه) هاتیه فه کرن، کو ئافاهیئ وئ ل سه ر جادا گشتی

جوان، ههتاب دوپهای هاتنا سالیئت شیستان ژ چه رخی بوئی چ خاندنگه ه لی نه بوون، نه فجا ژبو خواندنئی قوتا بی نه چار بوون قهستا ده ور به ران بکهن و بیگومان ژ نه گهری کیمیا ترومیلان و هه ژاریئ، هاتن و چوونا فان قوتابیان، ب پیان بوو، ل سال ١٩٥٩ ئی ل هه مان چه رخ (٢٥) قوتا بی ژ قهدش و ئیسفا دچوونه خاندنگه ها ئینشکی کول جهئی دیرا نوکه (به رامبه ر مالا نه بو سامی) بوو و ب که ریچیئت ئاخئی هاتبوو ئافا کرن و دبیژن دبنیاتدا نهو خاندنگه ه بو قهدش هاتبوو و بریار بول ژیریا جادا سه ره کی جهئی زه فیا مالا (حه جی باپیر) به رامبه ر بنگه هی ساخله میا که فن ئافا بکهن، به لی ژ به ر هه بوونا نه رازی بوونئ ل دپاهیئ هاته فه گوهاستن بو ئینشکی و ب که ریچیئت ئاخئی هاتبوو ئافا کرن، ل وی ده می ریقه به ری خاندنگه هی (بوخه نا

رێقه‌به‌ر ل قی ئافاهی (غربت علی غریب نامیدی) بوو. ل دویفدا ئەف ئافاهیە هاتە بەرفره‌ه‌کرن ب ئافاکرنا سێ ژۆران بو تاقیگه‌ه و رێقه‌به‌ریا خاندنگه‌هێ و ل سالا ١٩٧٨ی بۆیه نافنجی و تیکه‌م رێقه‌به‌ری نافنجی ل قی خاندنگه‌هێ سه‌یدایی (محسن) بوو. و پاشی پشتی سه‌ره‌لدانی چه‌ندین خیزان لێ ئانکجیوون و ل دیماهی ب‌ه‌ری چه‌ند سالی ت کیم هاته ژنافرن ول جهێ وی مزگه‌فتا قه‌دش یا نوی هاته ئافکرنا یا به‌رنیاس ب منارا خو کو بویه تیک ژ سوّمبلیت قه‌دشی.

• ل سالا (١٩٧٨)ی ئافاهیەکی نوی بو خاندنگه‌ها قه‌دش یا سه‌ره‌تایی، ئافه‌را گوندی که‌فن و کومه‌لگه‌هێ (به‌رامبه‌ر مالا مه‌لا سلیمانێ طروانشی) هاته ئافکرنا کو ئەوژی پشتی سه‌ره‌لدانی مال لێ ئانکجیوون و پیرانیا وان دوتازای بوون، له‌وما هه‌تا نوکه‌ ژێ هه‌ر ب ئافێ وان ده‌یته‌ نیاسین (خاندنگه‌ها مالیت دوتازایا لێ، ئان ئەوا مالا نازیی ره‌حمه‌تی لێ).

• لێ ژبه‌ر بچوکیا ئافاهی و زیده‌بوونا قوتابیان یا به‌رده‌وام ل سالا (١٩٧٩)ی ئافاهیەکی دی بو خاندنگه‌ها قه‌دش یا سه‌ره‌تایی ل ژیری کومه‌لگه‌هێ، لایێ روژئافای، هاته ئافاکرنا، ل دویفدا خاندنگه‌ه ژیکه‌ه بوو و بو دوو خاندنگه‌ه (خاندنگه‌ها قه‌دش یا سه‌ره‌تایی یا کوران) و (خاندنگه‌ها قه‌دش یا سه‌ره‌تایی یا کچان) بو چه‌ندین سالان هه‌تا جاره‌کادیتر بۆیه‌ف تیک خاندنگه‌ه.

• ل دویفدا ئافاهیێ خاندنگه‌ها نافنجیا قه‌دش یا تیکه‌ل (متوسطه‌ قدش المختلطه) ل سالا (١٩٨٠) هاته ئافاکرنا، کو ل دویفدا ل سالا ١٩٩٢ی بۆیه دووانافنجیا قه‌دش یا تیکه‌ل (ئانویه قدش المختلطه)، و ل سالا ٢٠٠٧ی بۆیه (ئاماده‌یا قه‌دش یا تیکه‌ل).

• ل سالا ١٩٨٠ ده‌ست ب ئافکرنا باخچی قه‌دش یی ژارۆکان هاته کرن، به‌لێ ژبه‌ر بارگرانیا خه‌رجییت شه‌ری عیراق و ئیرانی ل سالا ١٩٨١ی، کار لێ هاته راوه‌ستاندن، هه‌ر چه‌نده‌ ل قوناغییت دیماهی بوو،

بوو (ل نیفا بازارێ قه‌دش یی نوکه به‌رامبه‌ر مالا مه‌لا ئیراهیم) و ئەو ئافاهی د بنیاتدا بو بنگه‌هێ ساخه‌می هاتبوو ئافاکرنا (به‌لێنده‌ر «شیخ ئیسماعیلی نه‌قشه‌به‌ندی» بوو ل سالی ١٩٦٩ هه‌تا ١٩٧٠ی هاتیه ئافکرنا)، به‌لێ ژبه‌ر نه‌بوونا ئافه‌یان کره خاندنگه‌ه و پشتی ئافاکرنا خاندنگه‌هه‌کی حکومه‌تی ئەو ئافاهی وه‌ک دیلانان دا کره بنگه‌هێ ساخه‌می بو چه‌ندین سالان.

سه‌باره‌ت قه‌کرنا خاندنگه‌هێ سه‌یدا (٦٠٠ صدیق ٦٠٠ هوره‌یی - ریکانی) دیژیت: « ل ١٩٧٢/٩/١٢ ی بریارا قه‌گوه‌استنا من ده‌رکه‌فت بو قه‌دش وه‌ک رێقه‌به‌ری خاندنگه‌هێ کو قه‌کرنا نوی (فتح جدید) بوو و به‌ری هنگی خاندنگه‌ه ل قه‌دش نه‌بوون و قوتابییت وی دچوونه ده‌رووبه‌ران، بو هه‌یاما (١٥) روژان مامه‌ ل قه‌دش و من ئافیت وان ژارۆکان نقیسیین ییت مه‌رج ژێ دگرن و هه‌زا خاندنی هه‌ی ژێ (٦ - ٩) شه‌ش تا نه‌ه سالیی وه‌ژمارا وان بوونه (٩٣) ژارۆک، لێ ئاریشا مه‌رنا که‌فتیه به‌ر سنگی مه‌ نه‌بوونا ئافاهی بوو، ده‌یاما وان روژان دا من که‌له‌ک بزافکرنا هه‌تا ل دیماهی حکومه‌تی بریار دای ئافاهی بنگه‌هێ ساخه‌می بکه‌نه خاندنگه‌ه به‌لێ دیسان نه‌رازیوون هه‌بوون و چه‌ندین جارن، به‌لکو روژانه دچووومه ده‌ف قایمقامی و دادوه‌ری، به‌لێ چ چاره نه‌برنی و دیسان ئاریشه‌یا نه‌بوونا ته‌خت و پیدفییت دیتر، ئەز نه‌چاربووم داخازا قه‌گوه‌استنی بکه‌م و ل شوینا من سه‌یدا (سعید عبدالرحمن - قه‌سابا - نامیدی) هاته قه‌دش، و خوشبه‌ختانه به‌رده‌وامی دا وان بزافیت من کرین و ل هه‌مان سال خاندنگه‌ه هاته قه‌کرن و ده‌وام لێ هاته کرن، به‌لێ من نه‌زانی چه‌ند قوتابی هاتن و چه‌ند سه‌یدا بوون ژبه‌رکو ژێ دویره‌کهم.

• ل سالا ١٩٧٦ی، ژ ئەگه‌ری زیده‌بوونا قوتابیان، هه‌ر ل سه‌ر جادا گشتی، ئافاهیەکی دی ب رییای کاری ملی (عمل شعبی) ئانکو ب ژباره وه‌اریکاری، به‌لێ یا راست ئەو (سوخره‌ بوو) هاته ئەفاکرنا و تیکه‌م

ستافی (مدرسه قدس الابتدائیه للبنین) یانکو قوتابخانا قه‌دش یا سه‌ره‌تایی یا کوران ل سالا خاندنی ۱۹۸۴-۱۹۸۵، راست بو چه‌پ، ژیباقه، : یاسین محمد بامهرنی، ناجی مصطفی محمد، عزیز عبدالرحمن محمد، یاسر عبدالله نه‌قشبه‌ندی، محمد عبدالسلام نه‌قشبه‌ندی، سعید مصطفی ئیسفکی، روینشتی: بارام اوراها یاقو، هه‌لات ئامیدی، سعدالدین غازی نه‌قشبه‌ندی، ئازاد نیروه‌یی (خزمه‌تگوزار)، بشری ابراهیم ئامیدی.

قه‌دش، کو هه‌تا ده‌می سه‌ره‌لدانی تنی خودانا ئیک خاندنگه‌ه یا سه‌ره‌تایی و ئیکا دووانافنجی بوو وه‌ک ئافاهی، به‌لی ل دویشدا هنده‌ک خاندنگه‌هیت دیتر ل سه‌نهرتی قه‌دش هاتنه ئافاکرن و فه‌کرن، هه‌تا ئه‌فرۆ بۆیه خودانا (۶) شه‌ش ئافاهیان:

۱. خاندنگه‌ها قه‌دش یا بنه‌ره‌ت یا تیکه‌ل.
۲. ئاماده‌یا قه‌دش یا تیکه‌ل.
۳. خاندنگه‌ها ئیسفکا یا بنه‌ره‌ت یا تیکه‌ل (ژ لایئ حکومتا هه‌ریما کوردستانی فه‌هاتیه ئافاکرن پشتی هه‌رفاندن و ژنافرنا خاندنگه‌ها که‌فن).
۴. خاندنگه‌ها روژ یا بنه‌ره‌ت یا تیکه‌ل (ژ لایئ حکومتا هه‌ریما کوردستانی فه‌هاتیه ئافاکرن).
۵. باخچی قه‌دش یئ زارۆکان (ژ لایئ حکومتا هه‌ریما کوردستانی فه‌هاتیه ئافاکرن)..
۶. خاندنگه‌ها سه‌ره‌لدان یا بنه‌ره‌ت یا تیکه‌ل، ژ لایئ ریکخراوا (جی. ئای. زید) فه‌ب هه‌فکاری

ئه‌فجا پشتی سه‌ره‌لدانی بوو مینا که‌مه‌کئی بو مالیت بی‌خانی و ل دویشدا باخچی زارۆکان هاته ژنافرن و ئیکا دی ل جهه‌کئی دی هاته ئافاکرن.

• هه‌ر ل سالیت هه‌شتتیا ده‌ست ب ئافکرنا ئافاهییه‌کی بو ئاماده‌یا قه‌دش ل تاخی ئیسفکا هاته کرن، به‌لی ژبه‌ر بارگرانیا خه‌رجییت شه‌ری عیراق و ئیرانی، کار لی هاته راوه‌ستاندن، هه‌ر چه‌نده ل قوناغیت دیمایی بوو، ئه‌فجا پشتی سه‌ره‌لدانی ئه‌وژی بوو مینا که‌مه‌کئی بو مالیت بی‌خانی و پشتی قه‌ره‌بوکرنا ئاکنجیان و فالاکرنی، هاته نویره‌نکرن و بۆیه خاندنگه‌ها ئیسفکا یا بنه‌ره‌ت و ل دویشدا ب تیکجاری هاته ژنافرن و جاره‌کادی ب نه‌خشه‌کئی نوی ل سه‌ر ئاوایه‌کئی هه‌چه‌رخ ژ لایئ حکومتا هه‌ریما کوردستانی فه‌ ئافاکره‌فه.

• ل سالا ۲۰۱۶ ئی ئافاهیئ باخچی قه‌دش یئ زارۆکان ژ لایئ حکومتا هه‌ریما کوردستانی فه‌ ل تیزیک بنگه‌هی ساخله‌میئ هاته ئافاکرن و ل سالا خواندنی ۲۰۱۷-۲۰۱۶ که‌فته دخرمه‌تا زاروکیت قه‌دش دا.

• دوماهییک خاندنگه‌ه بو قه‌دش هاتیه درسترکن، ب کابینه‌یان (خاندنگه‌ها سه‌ره‌لدان یا بنه‌ره‌ت یا تیکه‌ل) له ل تاخی ئازادی، تیزیک دوریانا ئینشکی و ژ لایئ ریکخراوا (جی - ئای - زید) یا ئه‌لمانی فه‌، ب هه‌فکاری دگه‌ل حکومتا هه‌ریما کوردستانی ل سالا ۲۰۱۶ ئی بوو و ل سالا خواندنی ۲۰۱۶-۲۰۱۷ ده‌وامی لی ده‌ستپیکریه.

ل سالا (۲۰۰۲) یئ ل قه‌زا ئامیدی ریفه‌به‌ریا په‌روه‌ردی هاته دامه‌زراندن و هه‌می باژیرک و کومه‌لگه‌ه و گوندان پیشفه‌چوون بخوفه‌ دیتن و ژ وان کومه‌لگه‌ها

قه‌دش - ئاماده‌یا قه‌دش:

۱. جلال حسام الدین ابراهیم
۲. محسن یحیی دوسکی
۳. کمال حسن ناصر ئامیدی.
۴. سالم ئامیدی.
۵. سلیمان سۆرانی.
۶. علی عبدالله صالح باجلوری.
۷. بشار وهبی جهور تیروهیی.
۸. شعبان سعید شعبان بوپی.
۹. چه‌تو صالح بروراری.
۱۰. ارشد شکر اسلام زیوه‌یی.
۱۰. حسین حاجی بامرنی.
۱۱. شقان مراد موسی قه‌دشی.

**چار: ئافنجیا تیریشان یا کوران
کول دویقدا بویه تیریشان یا
بنهرت یا تیکه‌ل و پاشی دگه‌ل
قه‌دش یا بزوت هاتیه تیکه‌ل
کرن و ل ۲۰۲۱ ئی دووباره‌هاته
جوداکرن:**

- ۱- عبدالله محمد ده‌شتانی.
 - ۲- سفر ابراهیم خلیل دوتازایی.
- پینج- ئافنجیا زێرین یا کچان
تنی (۲) سالان فه‌کیشا:**
- ۱- سلیمان اسلام ئاسه‌هی.

**شه‌ش: خاندنگه‌ها روژ یا بزوت
یا تیکه‌ل:**

- ۱- ناصر خالد کاکل کاره‌یی.
- ۲- صلاح محمود توفی.

**حه‌فت- خاندنگه‌ها قه‌دش
ئیشاری یا سه‌ره‌تایی :**

۱. سعید مصطفی سعید ئیسفکی.
- هه‌شت- خاندنگه‌ها چوارچه‌ل
ئیشاری یا بنهرت یا تیکه‌ل:**
۲. نزار حفظ الله عبدالله ریکانی
 ۳. همزه عبدالله اسلام ئهره‌دی

دیسان ژ هه‌ژی گوته‌ی یه
کو چه‌ندین خاندنگه‌ه ل
گوندی‌ت ده‌وربه‌ری قه‌دش
ژ لایئ حکومه‌تا هه‌ریمه
کوردستانی فه‌هاتینه ئافکرن
و ئه‌ف چه‌نده تا راده‌کی بویه
ئه‌گه‌ری بارسفککرنی ل سه‌ر
خاندنگه‌ه‌یت قه‌دش.
لیسته‌ک ب ئافیت سه‌یداییت
بوینه ریفه‌به‌ری‌ت خاندنگه‌ه‌ل
قه‌دش:

**ئیک: ریفه‌به‌ری‌ت خاندنگه‌ها
قه‌دش یا سه‌رتایی (دگه‌لدا
خاندنگه‌ها قه‌دش یا کوران):**

۱. همر صدیق همر.
۲. سعید عبدالرحمن ئامیدی.
۳. سعیدیه خانه‌قینی.
۴. بولص بیناتی.
۵. غربت علی غریب ئامیدی.
۶. هاویل همرز
۷. حسین هسنیانی
۸. محمد عبدالسلام نقشبندی
۹. بارام (کرستیان - سه‌رسنگ)
۱۰. یاسر عبدالله نقشبندی.
۱۱. سعدالدین غازی نه‌قشبندی.
۱۲. سعید مصطفی ئیسفکی.
۱۳. سربست کرم زینل تیروه‌یی.
۱۴. عارف صدیق بوپی
۱۵. سالم عبدالله سعیدی ریکانی.

**دوو: خاندنگه‌ها قه‌دش یا سه‌رتایی
یا کچان:-**

- ۱- فائزه.
- ۲- خالد.
- ۲- سربست کرم زینل دوتازایی.

سێ- ئافنجیا قه‌دش - دووانافنجیا

دگه‌ل حکومه‌تا هه‌ریمه
کوردستانی هاتیه دروستکرن..
ژ هه‌ژی گوته‌ی یه ژ ئه‌گه‌ری
کیمیا ئافه‌یان و زیده‌بوئا
قوتابیان و خاندنگه‌هان، نوکه
(۱۰) ده‌ه خاندنگه‌ه و تیزیکی
(۳۰۰۰) سێ هزار قوتابیان
ده‌وامی ل فان (۶) شه‌ش
ئافه‌یان دکهن و ب فی ره‌نگی:
۱. خاندنگه‌ها قه‌دش یا بنهرت
یا تیکه‌ل، (خودانا ئافه‌یه).
۲. ئاماده‌یا قه‌دش یا تیکه‌ل،
(خودانا ئافه‌یه).
۳. خاندنگه‌ها ئیسفکا یا بنهرت
یا تیکه‌ل، (خودانا ئافه‌یه).
۴. خاندنگه‌ها روژ یا بنهرت یا
تیکه‌ل، (خودانا ئافه‌یه).
۵. خاندنگه‌ها تیریشان یا بنهرت
یا تیکه‌ل، (می‌هه‌قانه ل ئافه‌یی
خاندنگه‌ها قه‌دش یا بنهرت).
۶. خاندنگه‌ها چوارچه‌ل یا
بنهرت یا ئیشاری یا تیکه‌ل،
(می‌هه‌قانه ل ئافه‌یی خاندنگه‌ها
روژ یا بنهرت).
۷. ئاماده‌یا قه‌دش یا ئیشاری
یا تیکه‌ل، (می‌هه‌قانه ل ئافه‌یی
ئاماده‌یا قه‌دش یا تیکه‌ل).
۸. خاندنگه‌ها زێرین بنهرت
یا تیکه‌ل، (می‌هه‌قانه ل ئافه‌یی
خاندنگه‌ها ئیسفکا یا بنهرت).
۹. باخچئ قه‌دش یئ زاروکان،
(خودان ئافه‌یه)
۱۰. خاندنگه‌ها سه‌ره‌لدان یا
بنهرت یا تیکه‌ل، (خودان
ئافه‌یه).

سه‌یدیائی (محمد عبدالسلام نه‌قشبه‌ندی) ل پوله‌کا قوتابخانا نه‌هیلانا نه‌خوینده‌واریی - کومه‌لگه‌ها قه‌دش

۴. علی حفظ الله عبدالله
نه‌ه: خاندنگه‌ها قه‌دش یا
ئاماده‌یی یا ئیتفاران:

- ۱- ریبیر قادر دوتازایی.
- ۲- نزرنا حفظ الله ریکانی.
- ۳- زبیره‌فان مراد موسی قه‌دشی.

ده‌ه: خاندنگه‌ها ئیسفکا یا
بنه‌ره‌ت

- ۱- وجیه سعید مصطفی.
- ۲- صلاح محمود توفی.
- ۳- شمال حجی احمد دیرینه‌یی.
- ۴- سامی عبدالکریم شیلازی.

یازده - خاندنگه‌ها سه‌ره‌لدان:

- ۱- مله‌ت حسن ئوره‌ماری.

دازده- خاندنگه‌ها زبیرین یا بنه‌ره‌ت یا ئیکه‌ل (۲۰۲۱)
ئی هاتیه قه‌کرن و جودایه ژ نافنجیا زبیرین یا کچان (یا
که‌فن):

- ۱- شمال احمد بابیر دیرینه‌یی.

* * * * *

یا پیئتی بیته گوتن و دویفچوون
هه‌بیت تا دبیته کریار:

ژ درپژاهیا بابته دیاردبیت:

- ۱- قه‌دش پیئتی ب چه‌ند ئافاهیی‌ت دیتره بو خاندنگه‌هیی‌ت بنه‌ره‌ت و ئاماده‌یی.
- ۲- ب کیمی قه‌دش پیئتی ب فه‌کرنا ئاماده‌یه‌کا دی هه‌یه و تاییه‌ت ل لایی روژئافا.
- ۳- ژبه‌ر زوریا قوتابیئین قه‌دش کو ل زانکو و په‌یمانگه‌هان دخوینن و جه‌ئ گونجایی قه‌دش، دی گه‌له‌ک باش بیت نه‌گه‌ر کولیژه‌ک یان په‌یمانگه‌هه‌ک ل قه‌دش بیته قه‌کرن.

ئامازه

و دبیت جاران بیدانک خیانه‌ئیی ل خودانی بکه‌ت، له‌وما نه‌گه‌ر شاشیه‌ک هه‌بیت داخازا لیئورینی دکه‌ین و خوشحالین هه‌ر که‌سئ بو مه‌ راستفه‌که‌ت لئ ب به‌لگه‌یی پشتراستکری.

- ۱- ریز و سوپاسی بو هه‌ر که‌سئ هاریکاری کری.
- ۲- داخازا لیئورینی دکه‌ین نه‌گه‌ر مه‌ نافه‌ک ژبیرکر بیت چ دنافا بابته‌یی دا یان د ژبیره‌ران دا.
- ۳- ژبه‌رکو بابته‌یی پتر ل سه‌ر پیژانینی زاره‌کی هاتیه نفیسین

ژبیره

- ۴- دیدار دگه‌ل (فه‌می مسلم حم بیدوهی) ئیک ژ قوتابیئین گه‌را ئیکن ل سالا ۱۹۷۲ یئ.
- ۵- دیدار دگه‌ل (چولی حسین عبدالله بیدوهی) ئیک ژ قوتابیئین گه‌را دووی.
- ۶- پرسین ژ چه‌ند ماموستا و ریفه‌به‌رین قه‌دش.

- ۱- دیدار دگه‌ل ماموستا (همر صدیق هم ریکانی).
- ۲- دیدار دگه‌ل ماموستا (سعید مصطفی ئیسقکی).
- ۳- دیدار دگه‌ل ماموستا (محمد عبدالسلام نه‌قشبه‌ندی).
- ۴- دیدار دگه‌ل (حفظ الله عبدالله علی ریکانی) ئاکنجین قه‌دش ژ سالا ۱۹۷۵ ئ و ئیک ژ که‌ سایه‌تی و ره‌سپین کومه‌لگه‌هئ.

خواندنه‌کا ره‌خنه‌یی بو پهرتووکا ئیلحاد شروقه‌کرنه‌کا ئاقلانه و زانستییه ب ئاوائی دانوستاندنی

شیان کانیسارکی

پرسیاریت د ناف پهرتووکیدا ژ لایئ «نازاد موختار» یقه هاتینه نازراندن و به‌رسف ژ لایئ «د. ناماد کازم» هاتینه دان، هه‌روه‌سا پی‌دا‌چوون ژێ هیژا: «ئدریس غازی» کرییه، هاتییه وه‌شاندن ژ لایئ پرۆژه‌یی «زنجیرا تیگه‌ه‌شته‌کا باشر» ل سالا ۲۰۲۰. پهرتووک ژ ۲۹۲ به‌ره‌ران پی‌کده‌یت.

سه‌ر ملین هه‌می تاکین جفاکی، ئیک ژ وان که‌سان کو ژ قی تشتی به‌رپرسه «نفیسه‌ر یان وه‌رگیره» ده‌می ده‌قه‌کی دنقیسیت یان ژ زمانه‌کی بیانی وه‌ردگپرت پی‌دقییه هندی پی چببیت و شیان هه‌بن په‌یقین خو یین ره‌سه‌ن بکارینیت، نه‌کو هه‌ر په‌یقین تیکستا ره‌سه‌ن به‌یلت وه‌کی خو تنی

دی ده‌ستپیکێ ژ نه‌زمانی و پینقیسی ده‌ستپیکه‌ین. ل ده‌ف هه‌ر گه‌له‌کی پی‌دقییه گه‌له‌ک چاقی خو بده‌ن زمانئ خو و هه‌ول بده‌ن پوژ بو پوژێ پتر بکاربینن، دا په‌یقین وان نه‌هینه ژبیرکرن و مرن، ب تابه‌تی په‌یقین نوی» ئەقین ژنوی زمانزان فه‌کولینا بو دکهن و بکاردینن» ئەفه‌ ژێ نه‌رکه‌ ل

ئینین بو هه‌وه‌یین هیژا دا پتر به‌رچاف بیت، وه‌کی ل لاپه‌ر ۸۹ ل جهه‌کی دبیزیت: (...هاتییه ئافاکرن و ئاقله‌کی گه‌له‌کی سه‌یره..). ته‌گه‌ر هو‌سا با (هاتییه ئافاکرن و مه‌ژییه‌کی گه‌له‌کی سه‌یره) ما دا تاما خو ژ ده‌ست ده‌ت؟ به‌رسف ته‌ز دبیزم: نه‌خیر، دی پتر کارتیرکرن ژێ هه‌بیت ل سه‌ر خوانده‌فانی، و یا دویئ ژێ بزانه تو یئ ب ریکافان به‌ره‌مان زمانه‌کی نیشا گه‌نجان دده‌ی.

★ په‌یفا (وه‌حی) دا گه‌له‌ک جوانتر بیت ته‌گه‌ر په‌یفا (سروش) هاتبا ل شوینا وی، په‌یقه‌کا کوردییا

تیر رامان و هه‌می که‌س ژێ ب ساناهی تیدگه‌هن، وه‌کی لاپه‌ر ۵۵ ل بنئ لاپه‌ری نفیسییه: (وی زانی پشتی کو خودئ وه‌حی بو هنارتی) کا دا په‌یفا کوردی بکاربینین کا دی چ ئاریشه چیییت! (وی زانی پشتی کو خودئ سروش بو هنارتی).

★ هه‌رسی په‌یقین (شکل، ملیاکه‌ت، سوچه) ته‌م دشیین هه‌ر سئ په‌یقان بکه‌ینه کوردی (وینه، فریشه، کورنوش). لاپه‌رئ ۱۰۳ ته‌فه هاتییه نفیسن: (مه‌ ئاده‌م ب وینه و

شکل ئیخست، پاشی مه‌ گوته ملیاکه‌تان سوچه‌یئ بو...) دا په‌یقین کوردی بکاربینین (مه‌ ئاده‌م ب وینه ئیخست، پاشی مه‌ گوته فریشه‌یان کورنوشئ بو...).

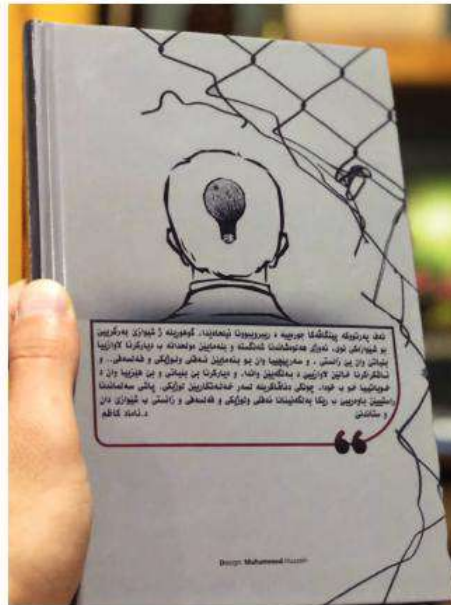
★ ل لاپه‌ر ۲۳۲ په‌یفا (جزایئ) ژێ بکارئینایه ده‌می دبیزیت: (جزایئ خرابییئ خرابیه‌کا وه‌کی وینه)، چونکی ل شوینا په‌یفا «جزا» په‌یفا (سزا) ده‌یت بکارئینان پیدفئ بوو د پرتووکی ژێ دا هاتبا بکارئینان، ب فئ شیوه‌یی (سزایئ خرابییئ خرابیه‌کا وه‌کی وینه).

قالبه‌کی دی بده‌تی (کا چاوا نفیسه‌ر و به‌ره‌ه‌فکه‌رین فئ پرتووکی وه‌کریه) په‌رتووک ب کوردی هاتییه نفیسن، نه‌کو وه‌رگه‌رانه، لئ ژماره‌یه‌کا ئیکجار زور یا په‌یقین بیانی « عه‌ره‌بی » بکارئینایه، راسته به‌ره‌م ب خو به‌ره‌مه‌کی ئایینی «ئیسلامیه» لئ ته‌فه نایته به‌هانه تو زمانئ خو یئ دایکئ پشتگوه به‌افئیزی، ته‌گه‌ر هند ته‌و زمان یئ گرنگه و پیروژه هه‌ما دا ب وی زمانئ نفیسن!

دی چهند نموونه‌یه‌کان ژ وان په‌یقان ده‌ینه دیارکرن:

★ دی ژ نافئ پرتووکی

ده‌ستپیکه‌ین « ئیله‌حاد » ته‌م هه‌می تیدگه‌هین مه‌ره‌م ژ فئ په‌یقئ چیه، لئ بوچی مه‌ په‌یفا خو یا کوردی « بیباوه‌ری » بکارنه‌ئینایه، په‌یقه‌کا جوانتر و خوشتر، یا گرنگتر نه‌رمتره. ب خو په‌یقه‌ عه‌ره‌بییه لئ یا کریه‌ د قالبه‌کی کوردیدا، پرسیار بوچی؟ هه‌ما دا چیکه‌ن « إله‌حاد »، ماده‌م هه‌وه دقیا تاکئ کورد تیبگه‌هن، دا په‌یفا کوردی چیکه‌ن، پیدفئ ب وی ئیکئ بوو، یان ل ده‌ستپیکا

پرتووکی دا په‌یقئ دناقه‌ه‌را دو که‌فانه‌یاندا نفیسن دا ته‌قین نه‌زانبا ژێ بو خو زانن. ته‌ف په‌یقه‌ پتر ژ ۲۴۳ جاران بکارهاتییه.

★ په‌یفا (ئه‌قل) ژێ گه‌له‌ک بکارهاتییه پتر ژ ۱۴۱ جاران دوباره بوویه دناف نافه‌روکا فئ به‌ره‌مه‌یدا به‌ه‌را پتر یا فان په‌یقین عه‌ره‌بی ژێ هه‌می ته‌و په‌یقن یئ کو به‌ه‌را پتر مه‌ کوردییا به‌یستی، ئانکو ب کوردی هه‌یه، دی بوچی چم زمانه‌کی دی، ما په‌یفا (مه‌ژی یان ژیری) نه‌یا ب ریکووئیکه؟ نه‌یا جوانه؟ رامانئ ب دروستی ناگه‌هینیت؟ دی نموونه‌کی

★ په‌یفا (غه‌یب) دئی راست مموونه‌کئی ئینین، ئە‌فا ل به‌رپه‌رئ ۱۶۱ هاتی نقیسین: (یئ نه‌چار بوو باوه‌ریئ ب غه‌ییئ بینیت) ئە‌گه‌ر ئە‌م په‌یفا عه‌ره‌بی ب بگوه‌ورین دئی بیته (یئ نه‌چار بوو باوه‌ریئ ب نه‌په‌نیئ) «یان تشتین نه‌په‌نی-نه‌دیار- فه‌شارتی-نه‌ له‌رچاڤ» بینیت).

★ (نه‌سه‌ب) مه‌ په‌یفا (نه‌ژاد) هه‌یه‌ کو هه‌ما دروست دکه‌ڤیته به‌رامبه‌ر وئ په‌یفا بیانی، کا دا سه‌حه‌کئ ل رستئ بکه‌ین دئی چ چئییته ئە‌گه‌ر مه‌ په‌یفا عه‌ره‌بی کره‌ کوردئ! (ئە‌ز ژئ یئ پشتراستم ژ نه‌سه‌بئ خو) دا بگوه‌ورین (ئە‌ز ژئ یئ پشتراستم ژ نه‌ژادئ خو) ئە‌ف رسته‌ دکه‌ڤیته به‌رپه‌رئ ۱۶۸.

ب کورتی دئی هنده‌ک په‌یڤین دئ نقیسم دا بابه‌ت گه‌له‌ک درئژ نه‌بیت، چونکی راستی ژئ ژمارا وان یا زیده‌یه، نه‌شیم هه‌مییان بنقیسم، ئە‌فه هنده‌ک ژ وان په‌یڤین دئی نقیسم، لئ شو‌فه‌ ناکه‌م: (حتی، معنوی، عذاب، حساب، حاله، صحای، دعوة، غیب، عاده، یقین، ممکن، انانی، تجربی، غریزه،

تقدیر، اجتهاد، اراده، خیال، احکام، ...)

سه‌باره‌ت رینقیسئ و ریزمانئ:

ل ده‌ف ژماره‌یه‌کا زور یا وه‌رگێر و نقیسه‌رین مه‌ ریزمان یان رینقیسا وان یا زمانی نه‌ بابه‌تئ سه‌ره‌کی و گرنگه، ئە‌و ب خو یا دروست ئە‌وه‌ ئە‌ف ته‌خا دنقیسن ژ خه‌لکئ دی هه‌مییان پتر د خه‌ما زمان و په‌یڤین خو بن، نقیسه‌ر و وه‌رگێرئ دروست ئە‌وه‌ یئ خو نه‌هیلیت ئیک (حه‌فت ل سه‌ر ئویه‌کئ «و») به‌یته ژبیرکران یان پشتگوه‌ هاقیتن، نوکه‌ قوناغا ژ هه‌مییان ب ساناھیت ل ده‌ف ژماره‌یه‌کا وه‌رگێرین مه‌ یین بادینان ب تابه‌ت قوناغا (پئداچوونا په‌رتووکی)

★ په‌یفا (رد) ب قابه‌کئ کوردئ بکارئینایه «ره‌ددا»، ئە‌ز دینم په‌یفا (به‌رسفدان) گه‌له‌کا باشه‌ بو شوینگرتنا فئ په‌یڤئ، بو مموونه: ل لاپه‌ر ۱۶۶ ل شوینا نقیسیا (فه‌یله‌سو‌ف هات وی ژئ ره‌ددا وان کر) نقیسیا (فه‌یله‌سو‌ف هات وی ژئ به‌رسفا وان دا - یان به‌رسفا وان ب توندی دا) په‌یغه‌کا وه‌سایه‌ رامانا دروست دگه‌هینیت.

★ ئە‌ف رستا ل لاپه‌ر ۱۶۳ (وی ب چ سه‌نه‌د و به‌لگه‌یئ دیرۆکی به‌لافکریه) ئە‌و په‌یفا سه‌نه‌د نزا کاری وئ چیه‌ ل وئری، چونکی په‌یفا «به‌لگه» یان « به‌لگه‌نامه» دشیت ب تنئ مه‌ره‌مئ بگه‌هینیت.

★ په‌یفا (ئحتماله) مه‌ ل به‌رامبه‌ر فئ په‌یڤئ گه‌له‌ک په‌یڤین دی هه‌نه، لئ نزا بوچی دئی هه‌ول ده‌م عه‌ره‌بی بکه‌مه‌ د قابئ کوردیدا، هوسا هه‌ردو زمان نه‌خوش دبن.

په‌یڤین (گه‌نگاز، دبیت، چئیدبیت، له‌وانه‌یه...هتد) دشین جه‌ئ په‌یفا سه‌ری بگرن، مموونه‌یا تیکستئ په‌رتووکی ژئ دا بنقیسین کا چاوا ل لاپه‌ر ۱۳۳ نقیسه‌ری هوسا گو‌تییه: (ئە‌حتماله‌ بو‌نه‌وه‌ره‌کئ ئە‌سمانی...) په‌یفا «دبیت» پتر ژ یین دی ل سه‌ر

شیوازی گو‌تن و رامانا رستئ ده‌یت (دبیت بو‌ونه‌وه‌ره‌کئ ئە‌سمانی...).

★ چه‌ند جاران په‌یفا (موعجیزه) هاتییه‌ نقیسین، ل لاپه‌ر ۲۲۰ ب تنئ ۴ جاران دوجاری بوویه، دبیت ئە‌ف په‌یغه‌ بو‌مه‌ ژئ یا کوردئ ب ساناھیت بیت، لئ ئە‌گه‌ر ئە‌وه‌ کو ئە‌م یین کوردئ بکارنائینین د ژایانا روژانه‌دا و نقیسه‌رین مه‌ ژئ ب فئ شیوه‌ی زمانئ خو چ گرنگیئ ناده‌نئ، له‌ورا په‌یڤین مه‌ یین کوردئ ژئ ل به‌ر مه‌ وندا بو‌ینه. بو‌ وئ په‌یفا عه‌ره‌بی « ده‌ره‌وزه و ده‌رناسه » هاتینه‌ دیارکران ژ لایئ زمانزانقه.

و ئەم دزانین نقیسینا وی یا شاشه و دروستیا وی پیدقییه ب فی شیوهی بیت (حهژئیکرن).
 *یان په یفا (رح) مشه یا هه دناف پهرتووکید، راسته ئەم ل مال، لگه له هه فالان، خوشتقییان و بازاری دبیزین: «رح» لئ دەمی دبیته نقیسین چونکی بیچه کئ فهرمیتر لئ دهیت، دقیت دروست بنقیسین ب فی شیوهی (روح)، گه له ک جاران د زمانیدا ل دەمی په یقینئ ئەم پیتان دادعویرین یان نابیزین، نه کو وهکی خه مساری به لکی وهکی سفککره کئ بو گوتنا ب سانا هیت، لئ دەمی هاته نقیسین چینابیت پیت بهینه ژبیرن، دقیت په یفا هه می بهیته نقیسین، دا ب دروستی بهیته خواندن ژی. ئەو ب خو ب بوچوونا من په یفا (گیان) ل شوینا په یفا «روح» ژی با دا هیژ جوانتر بیت.

*خاله ک ژ وان (خاله ندی) نه گه له ک دروست بوو، ب تایه تی (،) ئیکجار ل جهی دروست نه هاتبوو بکارئینان، ب ده هان جاران شاشیین هوسا مه دیت، دئ ب تنئ نمونه ک یان دو نمونان نقیسین، وهکی ل لاپه ر ۶۶ نقیسییه: (سروشتی وهک ئه رده ه ژئ و فۆلکان و ئافرا بوون و نه بوونا بارانا و کیمبوونا ده رانه تی و...)، د لاپه ر ۲۲۹ ژیدا دبیزیت: (و یئ زانا بیت و عه جه ل و رزق و لقین و راهه ستیان و به خته وهری و به ختره شی و چاره نقیسئ وان...)، لاپه ر ۵۲: (هه ست ب وژدانئ و هه ژیکرنئ و شه هوه تئ و ئیشانئ و خوشیی) یا کو ئەم دزانین ژ زمانزانان دبیزن: دەمی ته د نقیسینه کیدا، خو هنده ک جاران د ئاخفتنئ ژیدا، نمونه ئینان ل سه ر بابه ته کی و نمونین ته ژ دو نمونان بوورین، دقیت ل شوینا پیتا «و تو نیشانا (،) بکارینی، نه کو بیتن» و هه ما ریز بکه ی سه ر لاپه ری وهکی ئەفا ل سه ری مه ب چافین سه ری دیتی.

چهند تیبینییه ک ل سه ر نافه روک و بابه تن پهرتووکی:-
 *ده ستپیکئ من گو ت هه ما ژ دیتنا په یقین ل سه ر بهرگی پهرتووکی «ئیلحاد» ره قیه ک پتفه یا دیاره،

یه، هزر دکه ت تشته کئ نه یئ ب بوهایه، دئ بیژیه هه فاله کئ خو؛ کا ب خیرا خو ته بو من پیداچوونه ک پیداکریا دا هه ر زوی هنیرتیه چاپئ، نابیزیت پیدقییه ب ده مه ف که سه کئ زمانزان، شاره زا و بسپورئ «زمانئ کوردی» چونکی زمان ژئ راستپارده «ئهمانه ته» دقیت چافئ خو بده می. چونکی ئەز ژماره کا باش یا پهرتووکان دخوینم و دنافداهه، دبینم ئەف بابه تنئ پیداچووین زمانئ و رینقیسئ نه ب شیوه به کئ پیدقی یان ئەوا دخوازیت دهیته کرن، ل قیری خو ئەو ده زگه ه و پهرتووکانا چاپ دکه ت ژئ ئەفه بهرپرسیا ویه، ژ پهرتووکانین مه یئن بادینان کته کا کیم ژ وان، خو ل فی بابه تی دکه نه خودان و خه می ژئ دخون.

دئ چهند نمونه یئ کیم ژ گه له کان نقیسین:

*ل لاپه ر ۱۸۸ ب فی شیوهی هاتییه نقیسین: (ئهو بخو ژئ نزانن چ بابه ته) ئەگه ر ئەم باش تیه زینئ د رستیدا بکه ین دئ بو مه دیار بیت کو «بخو» نه یا دروسته، دقیت پیتا ده ستپیکئ ئامرازی «ب» ژ په یقئ جودا بکه ین، دا پامانا په یقئ تیکنه چیت، هوسا (ب خو)، چونکی پامانا «بخو» بو هندی ئەم بکار دئینین دەمی تو فه رمانئ ل تیکئ دکه ی خوارنئ بخو ت.

*یان ل هنده ک جهان په یفا (دورست) یا هاتی ئەو ب خو یا مه ره م ژئ په یفا (دورست)ه، لئ کا ئەگه ر چنه هوسا هاتییه نقیسین نزا! ئەگه ر شاشیا ته خته کللیئ «کیوردی» نقیسینئ بیت یا به ره هۆزه ته خته کللیئ په یقئ شاش بنقیسیت دەمی تبلا مروفتئ فئ دکه قیت، لئ گه ر دوجاری و سیجاری بوو، ئەو نه شاشیا کومپیوته رییه به لکی یا به هه فکه رییه. ههروه سا په یفا (بدریژئ) ژئ چهند جارن یا هاتی، مه به ری نوکه گو ت پیشگری یان ئامرازی دئ ژ په یقئ جودا که ی، ئانکو دئ ب فی شیوهی هیتیه نقیسین (ب دریژئ) دا رینقیسه کا دروست و بی شاشی بیت. ههروه سا په یفا (حه ژیکرن) بکارئینایه

دکتۆر تو چ دیژی بو وان که سین خو ب رهوشه نیر دانن، و دیژن تا نوکه چ فه کۆلینین زانستی دژی تیۆرا وه رارکرنی نه هاتینه نفیسین؟ (دکتۆری مه ب قی شیوهی به رسف ددهت:) ئه فه گۆتا وان به لگه یه کو ئه وان چ په یوه ندی ب رهوشه نیر نیته، ب تنی ئه و وه کی به به غایا گۆتا فه دگوهیزن.. (تیکراست به رسف بهیته دان باشتره ژ هندی بهری رابی ناخفته کا وه سا بیژی تیدی یی به رامبه ر گوهین خو بگریت، چونکی ماده م ته به رسف گۆت رامن ئه وه ته دقیت هنده ک گوهی خو بدهنی، ئه فجا تیکا هند نه که ژ ته بره فن.

بوچوونا من:

ئه ز وه ک خوانده فانه ک به رده وام په رتووکان دخوینم و هه فالینیا وان دکه م، به هرا پترا ده می من یی لگه ل په رتووکی، ئه ز گه له ک «فوکسا» خو دداغه سه ر زمانی وه کی « ریزمان، رینفیس و په یقین کوردی » ئه گه ر بو خودانین زمانی زمان خه م نه بیت، پشتراست که س نهیته خه ما سه را زمان و ریزمانا مروقی بخوت، دقیت ئه م ب خو ل سه ر کار بکه ین، له ورا ژ میژه من بریار دای ل سه ر کار بکه م و هندی بشیم کیمترین په یقین بیانی بکارینم، چونکی مه په یقین گه له ک باش و نوی هه نه، لی دیت زوی ب زوی که سی گوه لی نه بن ئه وی چونکی که س بکارناینیت، ئه گه ر ده رۆمان و په رتووکان بکارنابان دا هه می خوانده فان زانن، لی نوکه زمانین بیانی بو وان پتر جهی گرنگیینه ژ زمانی دایکا وان.

تیبینی: - ئه ف هه ووتین من ژ نافه رۆکا په رتووکی نفیسین دناف که فاناندا، من تیکست وه کی هاتی نفیسین ئینایه و بیی ب گوهۆرم یان شاشیان راسته بکه م، ئه و خالین من گۆتین ژ وان پتر مان، په یف گه له ک بوون، خاله ندی گه له ک بوو، تیبینی پتر بوون، لی من نه فییا دریزییا بابه تی سنۆران ده رباز بکه ت.

ئه ری ما په رتووک نه بو هندیه پتر باوه ریسی بو خه لکی چیکه ن یان به رسفا هنده ک پرسیاران بده ن؟ ما نه دی باشتر و مفاتر بیت ئه گه ر ب په یقین نه رم و جوان به رسف بهیته دان، وه کی مه دایه دیارکرن ما ئه گه ر په یفا (بیواهر) ل شوینا یا عه ره بی هاتبا نفیسین» ژبلی بابه تی زمانی « ما نه دا پتر کارتیکرنی ل خودانی پرسیاری که ت» ئه و که سی پرسیار هه ی، « ئه گه ر هه ما هه ر ژ سه ری ریکتی ته ب نافی «مولحد» گازی کری ئه و پشتراست گوه دارییا ته ناکه ت و به لکی دی پتر که رب و کینئ که یه د دلی ویدا، چونکی بابه ت باوه رییه ئانکو شته کئ هزرییه. دیت برایی من یی بچویک شاشیه کئ بکه ت و ب چاف بینم، ما چیدیت بیژمی « کورۆ هئ وه نه که ی!» یان ب جوانی ده ستی خو ب سه ری ویدا بینم، مروقی یی وه سایه چه ند یی شاش بیت گوه دارییا یی به رامبه ر ناکه ت ئه گه ر ب جوانی نه بیت، ما ئه گه ر ئه ز ب سه ر دزیکه ره کی هلبووم من گۆتی: (ها دزیکه رۆ، تو بوچی دزییا دکه ی؟) پشتراست ئه ز و ئه و دی شه ره کی که ین، چونکی من دروست لگه ل نه ناخفت، راسته دزی کر به س هه ز ناکه ت که س ب وی نافی گازی بکه تی، ئه گه ر که سه کی ژ دل و بی مه ره مین «که سوکی» فییا که سه کئ دی بینته سه ر ریکه کا راست و شیره ت بکه ت یان پیشناره کا دی بده تی، دقیت به ری بشیت باوه ریسی بو چیکه ت هه ما چ نه بیت دا گوه دارییا ناخفتنا وی بکه ت، ما دی دنیا خراب بیت ئه گه ر ب نافی برا گازی بکه می و ژ نوی هه زرا خو بیژمی؟ هه له به ت چ تشت ب شفا هناری چاره نابن، ئیک ۲۴۳ جارن ب نافی « مولحد » گازی من بکه ت ئه ز چ جارن ناخفتنا وی ناوه رگرم. مخابن گه له ک هه نه خودان باوه رنامین مه زنن و تزی باژیران پشته فان هه نه، لی زانن پینچ په یقین جوان بده ن به ر تیک کو به رسفا که سه کی بده ن کو هه زرا وی یا جودا بیت. هه وونه کا بچویک دی ئینین، ل لاپه ری ۱۵۴ پرسیارکه ر فی پرسیاری پیشکیش دکه ت)

شههید زۆراب رێقنگیا سه‌رخوه‌بوونا کوردستانی ژ خانه‌قینی تا کۆماتهی

رزگار کێسته‌یی

ل به‌غدا. لئ ژ به‌ر کو خیرالله طلفاح خه‌زووری
صدامی فاشست، رێقه‌به‌ری وی قوتابخانی بوویه،
ئه‌و قوتابیین عه‌ره‌بیین نه‌ژادپه‌ره‌ست ل دژی شه‌هید
زۆرابی هانده‌ت. لئ شه‌هید زۆراب ل هه‌مبه‌ری
وان ده‌ستا ناده‌یلیت و شه‌ره‌کی می‌رانه ل هه‌مبه‌ری
وان عه‌ره‌بیین فاشست ده‌ستپێدکه‌ت. پشتی شه‌هید
زۆراب ب تنی دشی‌ت گه‌له‌کا ژ وان برینداربکه‌ت، ئه‌و
ژی تێته بریندارکرن و ده‌ریخستن ژ قوتابخانی و خوه
فه‌دگوه‌تێته سلیمانی.

شه‌هید زۆراب عبدالعزیز پشتیوان، یی به‌رنیاس
ل به‌هدینان ب (شه‌هید زۆراب)، سال‌ا ۱۹۴۳ ل
خانه‌قینی هاتیه دنیا. یی.
بابی وی عبدالعزیز پشتیوان، ئیک ژ دامه‌زرینه‌ریین
پارتیا هیوا بوویه و ل خانه‌قینی ب (مامۆستایین
کوردایه‌تی) تێته ناسین.
شه‌هید زۆراب ل سال‌ا ۱۹۵۹ ده‌ما به‌ره‌فانیی ژ
به‌رده‌وام بوونا کورسین زمانی کوردی دکه‌ت ل
خانه‌قینی، ب ده‌ستی رژیما ئیراقی تێته گرتن.
ل سال‌ا ۱۹۶۱ دیتته قوتابیین ئاماده‌یی یا پیشه‌سازی

پیشمه‌رگه‌ی ل ئیزیکی سنووری باکوور-باشوور و به‌ری ئه‌و بگه‌هیته باره‌گایئ خوه ل کۆماته‌ی، ئه‌و ل وارگه‌هئ (زۆما) بئلمبیری، یا کو دکه‌فیته نافبه‌را زنارا کێسته و سنووری باکوور ل ده‌قه‌را به‌رواری بالا، ل وئیری و ل باره‌گایئ نه‌مر ته‌حمه‌د شانه ل ده‌ف هه‌قالین خوه یین پیشمه‌رگه‌ بئنا خوه فه‌ده‌ده‌ت و ئه‌و خه‌ریکی بالافا خوه‌یه. ئاها د وی ده‌می دا له‌شکه‌ری به‌عسیا ب ۹ هه‌لیکۆپته‌ریین شه‌رکه‌ر هئیرش کره‌ سهر وان و ل هه‌رچار ره‌خین وان له‌شکه‌ر به‌ردانه‌ سهر ئه‌ردی و پشتی شه‌ره‌کی دژوار تا کو ئیقفاری و کوشتنا ۴۳ له‌شکه‌ران ژ هئیزا له‌شکه‌ری دۆژمنی، شه‌هید زۆراب لگه‌ل ۱۳ هه‌قالین خوه یین دی شه‌هید دبیت. ته‌رمین هنده‌ک شه‌هیدان دۆژمنی برن و ل دئیریشکی ل ده‌قه‌را کانیماسی فه‌شارتن، کو شه‌هید زۆراب ژ وان بوو، یین ماین هه‌ر ل وی ده‌قه‌ری و ل جه‌ه‌کی بنافی خه‌نۆکه‌ی و ل دۆله‌کی، کو پشتی هینگئ بنافی دۆلا شه‌هیدان هاتیه‌ نافکرن، هاتنه‌ فه‌شارتن.

ژ هه‌ژێ گۆتنی یه‌ کو شه‌هید زۆراب ته‌نی ئیزیکی دوو سال ل ده‌قه‌را به‌هدینان وه‌ک کادر خه‌باتکریه‌ و ئه‌فه‌ ۴۴ سال ژ د سهر شه‌هیدبوونا وی را ده‌رباز بوون، لی ئه‌و شیا به‌ کاریزمایا خوه‌ یا کوردایه‌تیئ نافۆده‌نگه‌کی وه‌سا بخوه‌ په‌یدا بکه‌ت، کو هه‌موو ده‌مان ئه‌و دچاڤین خه‌لکی به‌هدینان و هه‌موو کوردستانی دا وه‌کی چیا به‌کی بلندی شانازی و سهر‌فرازی یه‌.

وه‌ک ریزگرته‌ک ژ بو‌ فی قاره‌مانی، ل ده‌سته‌پیکا سالتین ۱۹۸۰ یان ریکخراوا باره‌گایئ لقا تیکا پارتی ل ناف شورشی، بنافی فی شه‌هیدی هاتبوو نافکرن، هه‌روه‌ساقئ دوماهیئ ژ قوتابخانه‌یه‌ک ل ده‌وکی ب نافئ (شه‌هید زۆراب) هاتیه‌ نافکرن. ل دوماهیئ دبیژم ئه‌گه‌ر عه‌شقا کوردستانی و ئازادیا وی نه‌بیت، نه‌ گه‌له‌ک بساناویه‌ تو ل خانه‌قینی ژ دایک بیی و بیی خوه‌ ل بئلمبیری به‌دیه‌ شه‌هیدکرن.

ل سال ۱۹۶۴ کامه‌رانی برایی وی ژ، ل سهر کوردایه‌تیئ، ب ده‌ستی حکومه‌تا ئیراقئ تیتیه‌ شه‌هید کرن.

ژ به‌ر رۆلئ وی یئ قاره‌مانانه‌ ل دژی به‌عسیا، شه‌هید زۆراب ل ۱۹۶۳/۲/۸ هه‌تا ۱۹۶۹/۲/۳ ل زینداتین رمادی، حلله، مؤسل و نوگره‌ سه‌مان تیتیه‌ زیندانکرن. ئه‌و د زیندانی دا وه‌ک مامۆستایه‌ک رۆلئ خوه‌ دبینیت و ده‌رسین کوردایه‌تی و جفاکاناسی دده‌ته‌ زیندانیین کورد.

ل سال ۱۹۷۰ ژ به‌ر گفاشتنن به‌عسیا خانه‌قینی ده‌لیت و دبیته‌ پیشمه‌رگه‌ و ل وان سالان دیسان خه‌لکی وان گوندان فی‌ری خواندن و هشیارکرنا ساخله‌میئ دکه‌ت.

پشتی شکه‌ستنا شو‌رشئ ل ئادارا ۱۹۷۵، ب پاسپاردنا سه‌رۆک مه‌سعود بارزانی، شه‌هید زۆراب لگه‌ل کۆمه‌کا کادریین پارتی، خوه‌ دگه‌هیننه‌ چیا یین سه‌رسنووری باشوور- باکوور، ل ده‌قه‌را به‌هدینان و ئاماده‌کاریین شو‌رشا گولانی دکه‌ن.

شه‌هید زۆراب د وان دوو سالتین ده‌سته‌پیکا شو‌رشئ دا رۆله‌کی به‌رچاڤ دگیریت، ده‌هلکرن و گه‌شکرنا ئاگرئ شو‌رشا گولانی دا ل به‌هدینان. ئه‌و د هه‌ردوو ئالیین ریخستنی و له‌شکه‌ری دا، گه‌له‌ک زوو نافۆده‌نگه‌کی باش ل هه‌موو به‌هدینان په‌یدا دکه‌ت.

د تیک ژ گه‌ریین پیشمه‌رگاتیئ دا، شه‌هید زۆراب لگه‌ل کۆمه‌کا پیشمه‌رگا ژ کۆماته‌ی خوه‌ به‌رده‌نه‌ دۆریین باژاری ده‌وکی ژ بو‌ کاری ریخستنی و له‌شکه‌ری، لی مخابن هه‌قالین وی کو هه‌موو خه‌لکی ده‌قه‌ری بوون، خوه‌ راده‌ستی دۆژمنی دکه‌ن و شه‌هید زۆرابی، ل ده‌قه‌ره‌کی، کو بو‌ وی یا نه‌ناس و بیانی بوو، وی بتنی ده‌یلن. لی شه‌هید زۆراب ب زیره‌کی و میرخاسیا خوه‌ شیا، پشتی هه‌موو ئه‌رکین خوه‌ ب دروستی ئه‌نجام داین، بزفریته‌فه‌ باره‌گای، بیی کو بکه‌فیته‌ ناف دافین پیلانا دۆژمنی.

ل رۆژا ۱۹۷۷/۵/۲۵، ساله‌کی پشتی هه‌لبوونا شو‌رشئ، د ده‌مه‌کی دا کو شه‌هید زۆراب ژ گه‌ره‌کا ریخستنی ژ ناف کووراتیا ده‌قه‌ری فه‌دگه‌ریت بو‌ باره‌گایین

کورته چیرۆک

نەز گۆری

محسن عەبدلرەحمەن

دینى، ره‌وشتى...، و خوژده‌ستدانا ژ هه‌میان خرابتر یا دارايه و یا ب ساناهیتر که‌سوکیه و خالا هه‌ڤشک یا هه‌می ئاوايین خوژده‌ستدانی بى بی‌اوه‌ری ب خو و ده‌وروبه‌رانه، لى بریارین رها چینه‌بان و باوه‌ری ب خوژده‌بوون ژى کاره‌ک نه‌په‌سه‌نده، هه‌نه یى ئاڤاهى و بازرگانى و به‌رپرسیارى و... بده‌ستخوڤه‌برین و خو ژ ده‌ستنه‌داى، پشتراست دزانم ئەڤره‌نگه ژى هه‌نه لى کى باوه‌ردکه‌ت؟! چنکو چ تشت هه‌تا هه‌تای داپۆشى و ڤه‌شارتى نامینیت (هه‌که ب په‌ڤیشکا بارانى مایه) راسته سوچه‌تین وان تنى د بازنه‌یین به‌رتنه‌نگ دا ده‌ینه‌کرن، لى و پتریا جازان بخافله‌تیڤه ژ کۆژیین میزیین شه‌ڤبیریین سۆر خوڤه‌ددزن و ژ

دزانم زه‌نگینی چه‌ند یا خوڤه، بتایبه‌ت ل وه‌لاته‌کى وه‌کو کوردستانى یا تخویبیت وى بى چاڤدیڤر و چاڤدیڤرى د ڤه‌کرى؛ و دزانم ژى باجا وى ل هه‌مبه‌ر خوڤیا وى چه‌نده، و یى باوه‌رنه‌که‌ت بلا که‌ره‌مکه‌ت، ئەڤه هه‌ندەک زه‌نگینیین د نیاسن و هه‌نده‌کین دى سوچه‌تین وان مه‌ بهیستینه، ژ وانا تىکى تاکو پینچ قات نژین، خو ژ ده‌ستدا، ڤیجا یى پینچ کۆچ بلندکرین چ ده‌ستدا ما؟! و ژ گه‌له‌کيا خوژده‌ستدایان، خوژده‌ستدان یا دبیته که‌لتور و ل سه‌ر په‌لداریا خوژده‌ستدانی به‌ریکانه‌یه و ریژه به‌ره‌ڤ بلندی یه، خوژده‌ستدان ژى بوویه ریبازه‌ک پۆلینکری و ئاوايین خو هه‌نه، خوژده‌ستدانا مروڤینی و یا جڤاکى، نه‌ته‌وه‌یى،

دنا لیت، خوشبه ختانه پشتی سالتین دیم، ل گه ل له هییا پیترو لئی، هه فرکییه ک ل سهر ئافا کرنا مزگه فتان هه یه، نه خاسمه پایته ختی دهوله تا کوردی خودی پاریزیت، کو هنده ک دهوله مه ندان ب دهه ان ملیوتین دولاران ل به نکئی دانینه و تنی چافه پرسی حوکمه تینه پارچه زه فییه کا مه زن بو ده ستیشان بکه ت، ب مهرجی کو ل سهر جادا باز نه ی بیت دا کو مزگه فته کا گوزاریا پینچ ستیر، یا هه می تشتی ئافا کرنی تاکو نه خشه و نه ندازه ئی ژ ده رفه ی وه لاتی بیت بو مه تحه ل سهر ئافا بکه ن. و دا تیدا لاقه بو هه ژاران بهینه کرن کو خودی رزقی وان زیده بکه ت، نه مینی پیلاف دکری و من ملی وی گرت و ئی پرسیم: نه و چ ئافر یکرن بوو؟! - نه ف شه فه دی ب سی گولین پاکر دورینین. ب که نیفه گو ت.

- ئائانا... ئافر یکرنا هه وه ل سهر نقیژی ل دور ته پا پی بوو، ما تو پشته فانی کی؟

- نه ز ریام و نه وه به رشه یه. و چوو نانپیژیا خو ل ته نیشت مزگه فتی.

ئیسلام د دو یف مه را ده رکه فت و هه ژ دوور ده ستی خو هه ژاند و به ری باخقی نسرته ئی پرسی: خیره چ چیوو یه؟

- چنه موسلمانه کئی وه ک ته دقیت قاته کی به افیژته سهر مزگه فتی.

نسرته ب چافی غه زه بی لئ تیری و گو تی: نه وژی دی عومره چیه کئی وه ک ته بیت! ما مشه خت و هه ژار فه رترینین یان خیر ب علوجان ناچن؟ - جوان باخقه؟ ب توره بیفه.

- به ختی من راست دیژی ت، ما تیرکنا زکان ژ بو یا خکرنا دیواران فه رترینه؟ مامی ناسر بیده ننگر. هه قال ل مه کومبوون و وه کو هه ر جار بیره اتین گه نجاتیا خو فه دگیران و قاسمی و چه ند زه لامه ک ده لدا عه ره بکانی سلافکر، مه ئی نه کر نه مه ردی ب هه مان ته رز ئیک ب ئیک ب تیتاله کئی به دو یا بخیره اتتا وان کر، هه ما باش بوو مه هه فدو ماچنه کر، ژ ساده یی و خلو له یی و بی ژیاتیا مه، د هه رزا خو دا نه م پیچ پیچه ب دوورکه فتی ژ تیتالین کوردی؛ پيشدکه فین.

زمانان دیراندن و، نه و کیمه کا ژ پیچه کئی من بهیستی، به سسه کو ده ستین خو ل گه ل هه لات و ئافا نه فراز را گرم و چاوا ئولداره ک خو ب یه زدانی ژ هه ژاری و نه داری، بیچاره یی و نه چاریی د پاریزیت، وه سا لاقه یان دکم من ژ سه رداچوونا زه نگینیا هوسا دوور بهیلت. و نه ف جوداهیا د نافه را روژه لات و ئافای، گوندی مه یی مه زن یی دیژی ئی دهوکا داسنیا دا وی جوداه یی و دووراتیی دیار دکه ت، له ورا نه ویی ژ روژه لات بو روژئافایی باژی ری باردکه ن بو ماوه یه کی هه ست ب غوربه ت و هافییوونی دکه ن، تاکو سپیده هیا جه ئی که فنه هه فسویی من یی به ری دوو سالان ژ کولانا مه بارکری، ب زارو کفه ب سهر مه دا گرت و ده می ئی پرسین گو ت: جه ژنا بو ری تنی هه شت چکلیت ژ مالا من ده رکه فتینه، شه ش بو که فنه هه فسوویان و جووته ک نه ل سهر خیری بو هه فسوویین نوی کو جه ژنا مه پیرو زکریه.

نه ز ئی که نیم و من گو تی: چ نینه برا دلئ خو نه هیله، من تولا فه کری ب سهری براینی هه شت کیلویین چکلیتا ژبلی یین من ژ مالا ئینان، کت ئی نه ما و هه که وه کو ده رکه فتنا روژین نه وروژی هه شت روژین دی ئی جه ژن با دا هه ر ب وی ره وش و گه رماتیی بیت؟

هوسا و ژ به ر فان نه گه ران ژ باشیا هه فسوی و جوامیرییا هه فالان چا بارانا کریم ژ فی تاخی فول مللی بجم، نه خاسمه قاسمی بابی ئوبه ی و نوریی بابی ئیلافی کو هیقینی خو شیا مه و ره وشا جقاتا مه نه، وی روژا زفستانئ وه کو پتیا روژان ژ نقیژگه هی ده رکه فتین و بریقه چافی من ب نه مینی نه زنیفی که فت، ده می تبا شه هدی و به رانی چه مانیدین و ب هه ر سی تبلین دی، ل راستا سینگی خو ئافر ی کریه سه لامی هی ش د نقیژی دا و تبا شه هدی و ئافیچی به رسقدا ی! ل به ر تیروژکین ئیشاری روونشتین، هه ر چه نده مزگه فت ب خو خانیه کئی بچویکبووی ل سالتین کولبی خیره خاوه کی بو مزگه فتی کری بوو، وه کو به رتیل دا بابی وی یی دوخین سست بچیه به هه شتی، لقی وه لاتی ژ هه ژاران پر و ریک و پر دی سهر و به ر و ژ کیمیا خواندنگه ه و نه خو شخانان

- ب دایاب مهزن بیت، سه‌رخپړی ته چ نافی لیکر؟
 نوری یی عوورکی وی ژ بهرچیلکا بهرکوتی بچووکتر
 ب ترانه‌پیکرن ژ قاسمی پرسی، نه‌وی ب نارامیه‌ک
 شاهانه و شانازیه‌ک سه‌رکه‌فتیانه ل سه‌ر ته‌چچکن بهر
 دیواری مزگه‌فتی روونشتی و پی ل سه‌ر پیی بادای
 و به‌رسفدای: ما نه‌وی لاندک ل پشتا سه‌ری نه‌بیت
 زه‌لامه؟ جفات که‌نین و نوری وه‌کو ستینگن نازریا.
 - سه‌یدای قاسم براست ته نه‌و نافی‌کریه؟! عه‌لوی
 ژ نه‌بو هوره‌یره و یینو عه‌باسی پتر فهرمووده د
 باخلی دا گوت.
 - ما نافی‌کرنی ژی فه‌توا پی دقیت؟! قاسمی عه‌لو ژ
 بی‌ده‌نگر.
 - ما نه‌و نافی.. هه‌ی موسلمان روژا قیامه‌تی تو ژ
 به‌رپرسی.
 - نه‌ز ژ نافی‌کرن کچا خو به‌رپرسم و تو ب دانه‌شوویا
 کچه‌کا سنبله بو پیره رو‌قیه‌کی نه به‌رپرسی؟! ملی
 وی ژی دا ملی نوری و عه‌لوی.
 - مالمیراتو ما نافی بریابوون، تی ما نه‌و نافی؟! حه‌جی
 تاهری ل به‌ر ده‌فی قاسمی دا، و من به‌ری خو ژ
 عه‌لوی به‌ره‌ف تاهری وه‌رگیرا و دگه‌ل خو گوت
 (وه‌ه پا ب خودی نه‌فه ژی دزانیته) نه‌و نافی بو
 من بو مه‌ره‌ق.
 - حه‌جی نه‌و دیتنا ته‌یه و تو یی نازادی و نه‌فه
 بو‌چوونا من و نه‌زی سه‌ره‌ستم.
 براستی سو‌حبه‌ت یا به‌ره‌ف رژدی دچیت و نه‌گه‌ر
 به‌رده‌وامبوو نه‌دوووره دوشاف تیربیت.. له‌ورا نه‌ز ژ
 حه‌جی تاهری پرسیم: ما نه‌و چ نافی قاسمی ل کچا
 خو کری؟ به‌لی جماعه‌تا خودی ژی رازیا ده‌لیقه نه
 دای به‌رسفا من بده‌ت.
 - مامو نافی‌کنی ناخه‌رتی ل سه‌ر دانه و خیره‌کا مه‌زن
 و به‌لاش بده‌سغه‌بینه. سوفی لوقمانی نه‌ دوو لی‌ن
 ددانا ده‌فی و نه‌ دوو گرامین ژییاتیا نه‌ته‌وه‌یی د
 گیانی و نه‌ دوو پلین تیگه‌هشتنا دینی د سه‌ری هه‌ین
 گوت.
 - دوژمنی ملله‌تی خو و نه‌زانن دینی خو تو یی ژ
 من کیمی؟ ب توندی قاسمی ل نافی چافاندا.
 - ژ راست تو یی دین بووی؟ نه‌ده‌می بابی سه‌به‌یی

گوت قاسمی کو ژ ناخفتنا وی دیاره نه‌و ژی دزانیته
 قاسمی چ نافی ل کچا خو کریه و مه‌سه‌له‌چیه؟
 - ب راستی مرو‌فینی ب هه‌وه یا که‌فتیه خیرا خودی
 و کوردینی و ئیسلامه‌تی هه‌ر به‌حسنه‌که، کور و ب
 مرنا کرمان نه‌رد قه‌له‌و دبیت و مرنا هه‌وه (راوه‌ستیا
 و تمامکر هه‌چکو ژنوی هاتیبه بی‌ری) نه‌ری نا بی‌زیه
 من ب کوردی نافی ته و کچا ته‌چیه؟
 نافی کچا قاسمی بو مزارا ئی‌قاریی کو پتر رژدی
 ب خو‌فه‌ دگریته و، هنده‌ک ژ مه‌ ب مه‌نده‌هوشی
 تنی گوهدارن، ژبلی خودان کاران نفی‌کهرین تیرا
 خو‌پیشاندانه‌کی نه‌گه‌ر روژه‌کی مه‌ پیی ل ترسی دانا
 ل مه‌ کومببون، ب راستی من پتر ته‌حه‌مول نه‌ما
 و نه‌شیام پتر خو راگرم، من ژی دقیت بزائم نه‌و
 چ نافی قاسمی ل کچا خو کری تا‌کو بوویه بابته،
 له‌ورا بده‌نگه‌کی بلند ژ قاسمی پرسیم: نه‌ری نه‌و
 چ نافی مه‌ شه‌ری سه‌ری‌کانی و حه‌له‌بی و ده‌فه‌رین
 هی‌ژ داگیرکری ژ شنغال تا مه‌نده‌لی ژبه‌ر هیلاین،
 نه‌فه ژبلی باکوور و روژه‌لاتی کوردستان و قه‌یرانا
 ئابووریا کوربه‌ندا یوروی و سازان و دیکه، هه‌ما
 دیکه هه‌ر چنه‌، هندی هند نه‌و نافی بو من بو
 مه‌ره‌ق، من ملی قاسمی گرت و لیک زفراند لی
 خو‌ریم: قاسم بوچی ته‌ وه‌سا نافی‌کر؟
 - ئاهاها.. نه‌فه دروسته و پرسیاره‌کا د جهی خودایه،
 بوچی (ب نارامی و ساده‌یی ل جفات تیری) و نه‌فا
 بوری هه‌موو پویچ. مه‌ هه‌میان گو‌هین خو به‌لکر
 و چافین مه‌ بده‌فی وی قه‌ بوونه دوورین و ره‌وانگه
 روژگرین بی‌زارین ل هی‌قییا دیتنا هه‌یفا جه‌ژنی، کا
 قاسم دی چ شه‌کر خو‌ت، نه‌وی پشتی تاما ده‌فی خو
 خو‌شکری و سه‌ری خو بلندکری گوت: داکو ده‌می
 کچا من دچیته خواندنگه‌ی و ماموستایین جوان و
 سه‌به‌ی گازی‌دکه‌نی، دا بی‌زنی: نه‌ز گوری قاسم.
 ب نازداری و ئاوی پی په‌یسکا موزیکی په‌یفا (نه‌ز
 گوری) ژ نافی لی‌شان ده‌رکه‌فت.
 ژبلی ستو شکه‌ستیین نوری بابی ئیلافی و نه‌ده‌می
 بابی سه‌به‌ئی مه‌ هه‌میان پی‌کفه‌ گوت: چ.. ته‌ نافی
 کچا خو کریه (نه‌ز گوری)!!

دى كەنگى ئەوروپا بسورمان بىت؟

ترجومە كرن ژ عەرەبىي: ھەمىدى بامەرنى

نقىسنا رافەكەرىي سىياسى: ئەلىكسەندەر نەزاروف

ئو لدويف دىتتا وي، قىجا ھەمى نەتەو/ كومبەستىت تۆخىمى، ھەتا دىمرن و د نىف كومبەستىت تۆخىمى بىت جەھىلدا دھلىين، د عەينى ھەيامىت پىشكەفتىنرا دەر باز دىبن.

ژدايكبوون ئان مرنا كومبەستىت تۆخىمى لسەر دەستەكا «خوگورىكەرا» دىمىنيت، ئەو كەسىت زەقەر (طاقە) ھەكا زىندى يا بەردەوام زىدەدبىت ھەي و دېرھەقن ھىز و زەقەرا خو گورى ھندى بكن، بەلكى دېرھەقن ژيانا خو گورى تىشتى وان باوھرى پىھەي بكن (نەكو ئىلاھى ب مەنايا دىنى بىت) و ھەرەسا پىخەمەت پەيداكرنا مىناكىت بلند ژى.

د پەيسكا ئىكىدا گەلەك دخوینگەرمن و كومبەستىت تۆخما بەرفرەھدبن. د پەيسكا دوپىدا، تۆخم دگەھىتە گوپىتكا ھىزا خو. ل پەيسكا سى، دى دەر زىن و ھەرفتن چىبىت و دى خوگەرىكەر د شەرا و شوژەشادا ھىنە كوشتن، قىجا ھۇمارا وان دى ب رەنگەكى دژوار كىمىت. پەيسكا چارى كىمبوونا ناخۇبى يە، ل قىرى تۆخم ھىشتا يى ل بلندترىن خالا گەھشىتىيە ئان تىزىكى ويى، جفاك يى دەولەمەندە و چ گەفىت دەرھەيى ژى نەھىلانە، نەتەو د چاخەكى زىپىنى

بەرى چەند رۆژەكا سەروكى رۆسى؛ (فلادىمىر پوتىن) ي گۇتارەك لسەر سەرھىزا (تىورىا) «خوگورىكەرن - Passionarity) يا دىرۇكفانى مەزنى رۆسى (لىئىف گومىليوف) ي دا. ئو ھەكە ھىز پتر دىاركەين، پوتىن باوھردكەت كو رۆسىا يا د ھەيامەكى پىشكەفتىندا دىبورىت، بەرۇقاژى گەلەك وھلاتىت كو بلەز پىردبن (رۇژتاقا) و گەلەك نەمايە كو ستىرا وان بىرژىت.

ئو ئەز وھكى ئىك ژ كەفتىت گەلەك ب تىورىا گومىليوفى لدور «رۇلى خوگورىكەرى لسەر چىبوونا نىشى Ethnogenesis» قە نوپسىاين، ئو د عەينى گافىدا ئىك ژ رەخنەگرىت پارچەكا قى سەرھىزى، دەستورىيى بدەنە من پىچەكى بو ھەوھ لسەر قى سەرھىزا بەركەفتى بئاقىم، چىكى تىشتى لسەر وى د وىكىپىدايىندا ھاتىھە نقىسنىن ترجومما وى يا عەرەبى نەھاتىھە كرن.

لدويف دىتتا گومىليوفى مېژوويا مروفانىي ھند مېژوويا دەولەتا نىنە، ھندى مېژوويا نەتەوا لدويف مەنا نىشى / تۆخىمى، ئانكو مېژوويا چىبوونا كومبەستىت تۆخىمى، بەلى ھندىكە چىبوونا دەولەتايە دابىشەكا (مسألة) ناغىجىھە (ئانكو نە يا سەرپىشكە).

که هرهه بێ ژ ده فەر و ئافه دانیه دى پالیت جه حیل میژیه ناف خو.

گرفتاریا نوکه یا ئابوورا نافدهوله تی، نه بهس دى وهلاتیت یتکرتیه ته مریکا و نه ورپا وه کی هیژیه دهستى وان لسهر دنیاى په لخنیت، به لکی دى كهفتنا وان وه کی ههرفتنا ئیمپراتوریا رومانى و شهستنا بیزهنتیا لیهیت، چنکی وهلاتیهت کیم ئیراده و دهللاندی شهری ناکن، به لکی دى خو ل پریت به ره رهیهت خو شمیر و منیکاریت شهری فه شیرن. چ پینه قیت، کو نه ف رهنگه کریاریت میژوویى گه له که چهرخا فه دکیشن، به لى پا به زکهفتنا نوکه یا دیروکى چیدیهت وه لیکهت کو بهس چهند دهسهاله کا فه کیشیت.

ئه فه نه جارا یتکیه کو مروقایینی تیدا کوچه ربوویت مه زیت مله تا دینیت، ئو نوکه ئه ملى ل پیشچاقیت خو دینین کوچه ربووونه کا نوی ب کریار یا ده سیپکری، به لى پا هیشتا ئه و نه گه هشتیه گوپیتکا خو.

بو به حسى خه بهری، یا وه لیهاتی کو هژمارا مشه ختیت ژ دهوله تیت عه ره به ی و نه فریقی ژى، لدویف هنده که ته خمینا، ئیزیکی سیکا خو جها

لیهاتیه. ئو بهرؤفاژى فره نسیت دروست، کوچه ره بهر بهاییت خو ییت دینی دپاریزن، ئو ئه و ب رهنگه کى ته فاهى پتر بو «خوگوریکرنى» دبه رهه فن.

ئه ز دپیزم وهلاتیت عه ره به ل فان سالیته بهین دى هه فرویشی چامه کا ئابووری بن، چنکی لدویف هژماریت مه زیت ئاکنجیا داهاتیت وان گه له که دکیمن، ئو تیدی پتریا دهوله تیت عه ره به ی پیچنابیت پیدفیهت سه رپشکیت خارنى مسوگه رکه ن. د حاله کیدا هه که دولا هه رفهت و گزه بوونه کا نافدهوله تی (تضخم عامی) یا گه له که مه زن چیبوو، قیجا دى بازرگانیا نافدهوله تی راهه ستیت، هه که خو بو هه یامه کى کورت ژى بیت، دى کوچه ربووونه کا مه زن ژ فان دهوله تا ژى چیهیت. د قى ره وه شیدا دى به رى پیلیت ب ده ها ملیونیت مروفا كه قیته ئه ورپا، یا ئه و بخو ژى د ئالوزیه کا ئابووریدا دزیت و نه شهت ده رگه هى تخوییهت خو ب رهنگه کى بباندور دارخیت.

ژ بهر هندى ئه ز باوه ردکه م کو د هه یامى بابکه کی ئان بهس دو بابکا دا، چیدیهت بینین کو نافى ئیسپانیا بیته فه ئه نده لوس و پاريس ژى بیته پایته ختا میرگه ها بسورمانیت فره نسى.

دههمه ن

بلنددکرن و پشتی ئه و و هه می ئیراقى لیکبووینه دوژمن و که تیه بهر دادگه ها ئینا قورنان بلندکر و هه می گوتهیت خو ب (نافى خودى) ده سپیدکر و خو بسورمانیت پاکستانى ئیرانى و تورکی ژى عه ینى سه ره ده ریه دکهن.

- ل قیرى رویی شه رۆکه و مروف کوژى تیوریا سیسته م نوکه یی ئویرساتی دیاردیهت. وه سا دیاره ئه و سه ره ده ریا دادگه هیته ته فتیش دگه ل خه لکن خو و بسورمانا و هه می مروقیته وه کی رژیم هزرنه که ن باش دینیت و دینیت کو ئه و باشترین زیره فانی پاراستنا ئه ورپا و دیموکراتیهت رۆژنایه. ئانکو وان دقیت ئه ورپا وه کی بهری شو ره شا سنعه تکاری به رده وام لگه ل جیرانیهت خو یا بشه ربیت. ئانکو پوتین منیکارى هندیه شه ل نافه را فه لانی ئه ورپا و بسورمانیا رۆژه لاتا نافین هه ره هه بیت. دیته ره وشا شه رى ئه و وه کی ده لیفى تولفه کرنی ژ ئه ورپا بینیت و ئه ورپا ب شه رافه لیوازه که ت و پاشی ئه و ب جه بلخانا خو یا کوژه کفه بسه ره ردویادا بگریته.

- ل قیرى، نفیسه فانی قى نفیسین دیاردکهت، کو سه روکى ئویرساتى (فلا دیمیر پوتین)، هه می بسورمانا دگه ل به ره ره یته بهری زاینى حسیدکهت، به رامبه رى قى سیره ی هنده کریت، ئه م دینین کو رژیمیت دهوله تیت بسورمانا، نه خاسمه، عه ره ب و ئیرانى منیکارن ئویرساتا پوتینی دهستى هاریکاری بو دریکهت و دگه ل وان ل دژى ئه ورپا و وهلاتیهت یتکرتیهت ئه مریکا و دیموکراتیهت وان راهه ستیت و پیکفه پیکولا نه هیلانا وان دیموکراتیا بکه ن.

- کابرایى نفیسه فان دیاردکهت کو ئه و و پوتین هه ردو توخمپه ریسن (راسیسن). هه ره وه سا ل سالا ۲۰۱۰ نفیسه فانی ئه لمانى زاراسین (Sarrazin) د کتیا خو دا (ئه لمانیا خو ناهیلیت - Deutschland Schaft sich ab) لسه ر تیوریا جینا ناخفتوو و گوتهو کو مروقیته ژ توخمى سامى و یته دهوله تیت بسورمان ژ لایى جینیت سه خه لته تیت میراتگریفه ژ ئه ورپا د فه مایترن و د بى فه همترن.

- سه دامى ژى بو کرکنا ده نگیت خه لکی درویشمیت توخمپه ریسین

ژنده ر

ماله رى ئینته رتیت یی (RT) رۇسیا - ئویرسات - ئه فرۆ.

نہ زمانی ژ خورستی دهستیپیکریه

دهولت عهلی

نہ زمان: ریکا دانوستانا خودانرحایه دگه نیک، مه گۆت خودانرح (رحتوبه ر)، نانکو، نه بتنی مروفا نه زمان یی هه ی و ب ریکا وی نه زمانی دانوستاندنی دگه ل نیگودو دکهن، چه یوانا و شینکاتیی (نبات) ژی نه زمانی خوه یی هه ی. خوه پرستی نه زمانی خوه و ریکییت دانوستاندنی ییت هه یین. هه ر نیکی ب ته رزی خوه و ل دویش شیان و هه لاتیت خوه.

(Primates)، نانکو توخمی مه یمینکا، بوو. ل ده سیکتی نه زمانی کینجه کا مه زن یا سالوخی هه بوو ((مروقی نه و دگۆت، نه و مروقی ددیت)). ئافا کرنا هه فوکا و ریزمان هیشتا نه بوون. مروقی توخمی Homo erectus، نه وی بهری ملیون سالا

چاوا نه زمان په یدابوو، کو مروقی پی باخفیت؟ د چافییکه فتنه کی دا دگه ل سه یداین به ری یی نه زمانا ل زانینگه ها (تیرفورت)، (کرستیان لیه مان Christian Lehmann)، دبیژیت: ره نگن نیکی یی نه زمانی مروفا لسه ر بنگه هنی دانوستاندنا

دهورۆبه‌ری خوه دکهت. ئەو ژێ دگه‌ل ده‌ورۆبه‌ری خوه دناخفیت، به‌لێ پا ب ئەزمانێ خوه. جوداهیا دناقه‌ه‌را مرۆقی و حه‌یوانیدا ئەوه، خودێ که‌ره‌ما دگه‌ل مرۆقی کری و یێ ب ئەزمان ئیخستی، (ئانکو دناخفیت)، له‌وا ژێ دبیژنه مرۆقی (حه‌یوانی ناخفتنکه‌ر)، ب عه‌ره‌بی دبیژنێ ((حه‌یوان ناطق)). دیسا خودێ که‌ره‌ما دگه‌ل مرۆقی کری، ه‌ش و بی‌ر و ئاقل و سه‌ودا ییت داینی، دا یێ ه‌شیاریت و ب ئاقل سه‌ره‌ده‌ری دگه‌ل تشتا و ده‌ورۆبه‌ری خوه بکه‌ت. زانایی بریتانی یێ بناقوده‌نگ داروین Charles Robert Darwin دبیژیت: کو جوداهیا دناقه‌ه‌را مرۆقا و حه‌یوانی دا ئەوه، کو مرۆقی شیاتی ه‌زری ییت بلندتر ییت ه‌ین. ئو مرۆف دشیتی ناخفتنی ژێ ژ وان شیانا حسییکه‌ت.

دیسا سه‌یدای زانینگه‌ها (لوتسرن Luzern)، پروفیسۆر (دیته‌ر تایشی‌رت Prof. Dieter Teichert) د گۆتاره‌کا خوه‌دا به‌حسێ جوداهیا دناقه‌ه‌را مرۆقی و حه‌یوانیدا دکه‌ت و دبیژیت: ((ئه‌فه‌ ژ که‌فندا هه‌قه‌به‌رکنا دناقه‌ه‌را مرۆقی و حه‌یوانی یا هه‌ی، ئه‌رستو به‌حسێ مرۆقی دکه‌ت و دبیژیت، کو ژ ئاف رۆحتوبه‌را، ئەوی (مرۆقی) بتنی ئاقل و ئەزمان یێ هه‌ی. ئو پراستی دیارکر، کو حه‌یوان دشین ب ئیشاره‌تا دانوستاندنی بکه‌ن، به‌لپیا سه‌ره‌ده‌ریا مرۆقا گه‌له‌ک یا جودایه‌ ژ یا حه‌یوانا، ژ لای هه‌فۆکا و ناخفتنیفه‌. بۆ میناک شی‌ر دشی‌ت ب نریت، به‌لپیا نه‌شی‌ت بیژیت، (ئه‌ز نوکه‌ نا نریم).

ئەزمانێ حه‌یوانا: وه‌کی مه‌ به‌ری نوکه‌ گۆتی، حه‌یوانا ژێ ئەزمانێ خوه یێ هه‌ی:

• چ ب ده‌نگی بیت:

وه‌کی خاندنا (ده‌نگی) چوچکا، بانگی دیکلی ل سپیده‌هیا، هه‌کو خه‌لکی ژ خه‌و ه‌شیاردکه‌ت، ره‌وینا سه‌ی...هتد.

ژیا‌ی (هه‌ی)، ئەوی ده‌سته‌افیتی سیستیمی ده‌نگی حه‌یوانا فه‌وژارت و پیشیخست و گه‌له‌ک خه‌بتاند. به‌لێ پا به‌لکی، ئەقی ره‌نگی دانوستاندنی بتنی ژیا‌نا هه‌رۆژ پریکوپیکدکر و پریقه‌ دبر. گه‌له‌ک وه‌خت پیقه‌چوو هه‌تا‌کو ئەزمانه‌کی پیشکه‌فتی، وه‌کی وی، ئەوی ئەم نوکه‌ دنیا‌سین په‌یدا‌بووی، گه‌له‌ک ه‌زر و تیرین یێ لسه‌ر هه‌ی، کا چه‌ند وه‌خت پیقه‌چوو‌یه: هنده‌ک فه‌کۆلینفانا گۆت، ئەزمانی ئیکێ یێ ب گریک (معقد)، به‌ری ۵۰۰۰۰۰۰۰ سالو بوویه، (لیهمان) دبیژیت (ه‌زردکه‌ت)، کو بتنی به‌ری ۱۰۰۰۰۰۰۰ سالو به‌ری فی وه‌ختی ئەم تیدا دژین یێ په‌یدا‌بووی.

(picture-alliance / dpa / dpaweb)

ئەزمانی مرۆقا ده‌یاما ملیون سالادا پیشکه‌فت

ل دویف دانه‌نیاسینا ئەزمانی، به‌ری بچه‌ دناف مژارا ئەزمانی مرۆقا دا، من دفا کورتیه‌ک ل سه‌ر ئەزمانی رۆحتوبه‌ری‌ت دی و ئەزمانی خوه‌پرستی دیار که‌م.

• ئەزمانی حه‌یوانا

حه‌یوانی ژێ وه‌کی مرۆقی، چاف، ده‌ف، گو‌ه و ده‌ست و پێ ییت ه‌ین. ئەو ژێ تشتا دینیت و گو‌ه‌لی‌دبیت، پیدحه‌سی‌ت و سه‌ره‌ده‌ری دگه‌ل

دی: «نیزیکی من نه بن، هه که دی هه وه ئیشینم». دیسا وه ختی کولیلک دیشکفن و پهنگیت جان ددهن، دیژن: «وهرن، خوه شاف (رحیق) یال فیڤری»، ئانکو گازی حه یوانیت دی دکهن وه کی، میشت هنگفینی. شینکاتی گه لهک تشتا نیشا مروقی ددهت، هه که مروف گوھئی خوه بدهت و د ئه زمانئ وئ بگهیت. فریدریش شیللر ۱۷۵۹ - ۱۸۰۵ Friedrich Schiller دیژیت: ((تول تشتی ژه میا بلندتر و مه زتر دگه رهی؟، شینکاتی دشت ته فیلهکت)). ل فیڤری ئه م دشتین بیژن: هه ر تشته کی ب رح (یئ زیندی) دناخفیت، ئو وئ ئاخفتنی ریکیت خوه ییت ههین.

• **ئه زمانئ خوه رستی:**

خوه رستی ژئ ئه زمانئ خوه یئ هه ی، چ ئه و ئه زمان یئ با و باکوزیرکا بیت، یئ لهیا بیت، یئ په نی و زفرۆکا بیت، یئ عفر و بروسیا بیت. ئه فه هه می ئاخفتنا خوه رستی دگه له هه می روحتوبه را و دگه له خوه بخوه ژئ. ئه م دشتین بیژن، خوه رست دناخفیت و ئه زمانئ وئ ئه فه یه. راسته هنده ک جارا ئه زمانئ، ئه و پئ دناخفیت یئ زفره و ب زهره ر و زیانه، وه کی لهیا و په نیا به فرئ و تویفانا و چنکو زهره ری دگه هینه مه، ئه م دینین، کو ب زهره رن، به لی پا ئه و تشته کی خوه رستی و ژ پاشقه ژه نا هنده ک تشتیت دی چیدبیت، نه دویره، ئه و تشت بناسیت مه ب خوه بن، کو ئه م ب په نگه کی نه دروست سه ره ده ریئ دگه له خوه رستی دکه ین، ئو فه ریژا فی سه ره ده ریا نه دروست، ئه ف تشته بن، ئانکو ئه فه بیت به رسقا خوه رستی بو سه ره ده رییت مه.

هه ر چه نده خوه رستی ده ف، ده ست و پئ و چه نگ و چاف نین، به لی پا ئه و دناخفیت. کارل فویرستر ۱۸۷۴-۱۹۷۰ دیژیت: ((خوه رست ب

• **چ ب ئیشاره تیت سه روچا فا و له شی بیت:**
هنده ک حه یوان هنده ک ئیشاره تا دده نه مروفا و ده رو به ری خوه، وه کی هه کو گورک ددانیت خوه ده رتخت و دچرکینیت. ئان ژئ هه کو له شی خوه تیکدبه ت.

• **چ ژئ ب ریکا هنده ک ئیشاره تیت کیمیای:**

وه کی، هه کو میروئ ئافه کا نویسه ک ددویف خوه را ده یلن، بو زانینا جه ئ خارنئ، دا میرویت دی ژئ وئ ریکی بگرن ئول دویف خارنئ بچن، دا ژ برسانه مرن، ب کوردی دیژنئ (ریزکا میریا). دیسا سه مایا میشت هنگفینی، دا جه ئ خوه شافئ (ئا فا گول و کولیلکا) بزائن و لدویف بچن.

• **ئه زمانئ شینکاتیا (نبات):**

شینکاتیا ژئ ریکیت خوه ییت دانوستاندنی ییت هه ین، وه کی گه زنگئ، هنده ک ده رزیکیت پیقه، ئانکو ب وان ده رزیکیت بچویک دیژیته خودانروحتیت

هه ره و هسا د چارمالکیا ۳۶ی دا دبیزیت:

ئافی جهواب دا بی سوخن
ئه زمان نه بوو ب حال گوته من
ره مزین د پادشاهی مه زن
سوبحان ژ وی سه لته نه تی.

ئه فی شعرا فهقی تهیران، فهلسه فه کا کویرودویر
و هویر یا لسهر خوه پرستی دناخوه دا فه شارتی.
فهقی گه له ک جان دیار دکه ت، کا چاوا ئاف بی
دهف و ئه زمان و پی و دهست دناخقی ت .
مروقی و خوه پرستی گریدانه کا گه له ک موکوم یا
پیکفه هه ی. ئه و ب هه میفه مه دره سه کا مه زنه،
مروقی فیلدکه ته هه می تشتا هه که مروقی باش
گوهی خوه بده تی. ئه رد، ئه سمان، ستیر، هه یف،
روژ، دارو بار، گول، کولیلک و گلؤگیا، وه ختی ت سالی،
هه می دگه ل مروقی دناخفن و ده رسا نیشا مروقی
دده ن. ئه زمان و وان ژ ی دیاره، ب کریار دگه ل
مروقی دناخفن، بتنی یا لسهر مروقی ئه وه، مروقی
باش به ری خوه بده تی، گوهی خوه بده تی، هزرا
خوه تیدا بکه ت و تیگه هیت و ژئی فیلبیت. هه که
مروقی ئه فه کر، دی مروقی د هه می تشتا گه هیت
و دی فیلبیت هه می تشتا. ئیلبیرت ئابنشاین Albert
Einstein ژی دبیزیت:

((به ری خوه بده خوه پرستی، پاشی دی تو هه می
تشتا باشتر تیگه هی)).
هه کو مروقی باش گوهی ت خوه فه دچنی ت،
گوهی خوه دده تی و دکه فیه د سحر و خوه شیا
وی سرا مه زندا، وی حنیرا د خوه پرستیدا، چ ل ناف
بیستانه کی، سه ر چیا به کی، نیژیکی رویاره کی
بیت، ژنویکا مروقی دی زانیت، کا مروقی چیه ئو ژ
کیفه هاتیه، ژنویکا دی زانیت هیز چیه، صه بر و
ته حه مل چیه، دان و فیان چنه، ئازادی و هه بوون
چنه.

ئه زمانه کی گه له ک تازه دناخقی ت)).
ئه ف تشته گه له ک جارا د ناخفتنا دا، د شعرا دا ژ
هاتیه گو تن و فه گی ران، وه کی د فان چه ند به ی تی ت
شعرا فهقی تهیران ((ئه ی ئاف و ئاف)) دا هاتی.
فهقی ب بره نگه کی گه له ک نه رم و جان به حس
ئافی کریه و سالو خدایه، وه کی هه کو د چارمالکیا
(۱۰)ی دا دبیزیت:

دهنگی ته تی بی پی و هه ف
طاعه ت دکی بی قه لب و ده ف
پهیدا دبن ژ ته مه وج و که ف
شین بوی ژ رهنگی قودره تی

دیسا چارمالکیا ۱۶ی دا دبیزیت:

زه حمه ت به ری محنه ت که شی
تو نازکی ته بعه ت خوه شی
بی رح ل عه ردپرا د مه شی
بی ده ست و پی تو ژ کو و فه تی

هه ره و هسا د چارمالکیا ۱۷ی دا دبیزیت:

بی ده ست و پی، بی چه نگ و په ر
بی پیل و مه وج و فه تل و گه ر
پهیدا دبن ژ ته (که ر) و (فر)
ناکی به یان فی عله تی

جاره کا دی د چارمالکیا ۲۲ی دا دبیزیت:

بی فه م و قیل و قال بیژ
هی دی ب له فزی حال بیژ
به ر (میم وحی ودال) بیژ
شه رح و به یانا کاغه تی

هه‌که مروۆفی بقیت خو به نیاسیت، بکه‌فیته د ناڤ خو‌ه‌شی و تازه‌یا ژیا‌تیدا، دقیت مروۆف خو نیزیکی خو‌ه‌ستی بکه‌ت، تییگه‌هیت، ئو دا مروۆف تییگه‌هیت، دقیت مروۆف بی‌ه‌سییت و خو د ناڤدا به‌رده‌ت.

الكساندر فون هومبولدت Alexander von Humboldt
دبیژیت:
(دقیت مروۆف ب خو‌ه‌ستی به‌سییت)).

هه‌که مروۆف دچیته دناڤ خو‌ه‌ستیدا و خو به‌رده‌ته دناڤ حنا ویدا، دئ مروۆف خو ژنویکا بینیت، دئ زانیت، کا ژیا‌ن چیه، مرن چیه، هه‌بوون و نه‌بوون چنه، دان وستاندن چیه، دئ مروۆف ژنویکا خو نیاسیت و خو د خو‌ه‌ستیدا بینیت.

کلاوس ئیندهر Klaus Ender دبیژیت:
(ئه‌و که‌سئ وی ریکی فه‌بینیت، ئه‌وا دگه‌هیته خو‌ه‌ستی، ئه‌و دئ وی ریکی ژئ فه‌بینیت، ئه‌وا دگه‌هیته وی بخوه)).

ژێدر و ده‌همه‌ن

Muskeln, Kehlkopf oder Mund. Und doch sind Gewächse erfindungsreich und mitteilbar. Manche locken sogar die Feinde ihrer Feinde an. Forscher sind ihren Tricks auf der Spur
Erwin Lausch

. Suchst Du das Höchste, das Größte? Die Pflanze kann es Dich lehren.

Friedrich Schiller ۱۸۰۵ - ۱۷۵۹.

. . مالپه‌ری (هاون شتاین): کارل فویرستر ۱۸۷۴-۱۹۷۰ دبیژیت:
(خو‌ه‌ست ب نه‌زمانه‌کئ گه‌له‌ک تازه دنا‌خ‌فیت).

Natur redet eine wunderbare Sprache.

Karl Foerster ۱۹۷۰ - ۱۸۷۴

. دیوانا فه‌قیئ ته‌یران. سه‌عید دیره‌شی / سپیریز / ده‌وک سالا
۲۰۰۵. شعرا ئه‌ی ئاف و ئاف.

. . „Schau tief in die Natur, und dann wirst du alles besser verstehen.“ (Albert Einstein)/ ۵۰ Natur Zitate – Die besten Sprüche über Mutter Natur von Christoph Schulz

. Wer den Weg zur Natur findet – findet auch den Weg zu sich selbst.“ (Klaus Ender)/ ۵۰ Natur Zitate – Die besten Sprüche über Mutter Natur von Christoph Schulz.

. Die Natur muss gefühlt werden.“ (Alexander von Humboldt) / ۵۰ Natur Zitate – Die besten Sprüche über Mutter Natur von Christoph Schulz.

. Frage und Antwort, Nr. ۲۴۷: Wie ist Sprache entstanden?

Frage & Antwort

Dienstag, ۰۷. Oktober ۲۰۱۴

Von Dominik Schneider

Quelle: ntv.de

. Anne Huch (Autor), ۲۰۰۶, Sprechende Tiere in Literatur und Film, München, GRIN Verlag, <https://www.grin.com/document/۱۲۷۵۱۸>

. <https://www.philosophie.ch/>

Blogbeitrag vom ۲۰. Februar ۲۰۱۶

Die Frage „Was ist der Mensch?“

Kaum ist die Frage gestellt, werden von allen möglichen Spezialisten Antworten angeboten. Vielleicht ist es nicht schlecht, zunächst darüber nachzudenken, was das überhaupt für eine Frage ist „Was ist der Mensch?“.

Von Prof. Dieter Teichert, Universität Luzern

۲۹. November ۲۰۱۶

Tierwelt

Sprache der Tiere

Von Lena Ganschow

StartNaturOekologieDie Sprache der Pflanzen

Die Sprache der Pflanzen

Sie besitzen weder Nervenfasern noch Gehirn, keine

چاوا سەرکیشیت ژنکی ل بەرسینگرتنا پهژیکۆ کۆرۆنایۆ بسەرکهفتن؟

سیلاف

گرفتاریۆ یا جودا و ئاشکرا بوو، دهولهتا نیۆزیلهندا ب سەرکیشیا جاسیندا ئاردیۆن و تایوانی ب سەرکیشیا تسای ئینگ وین و ئەلمانیا ب سەرکیشیا ئەنگیلا میرکهل. ئینا دیار بوو کو ئەو دهولهتیت ژنکا سەرکیشیا وان دکر وهکی میناکهکی یا د ریشه برنا پهژیکیدا چاف لۆ بهیتته کرن پشچاڤوون.

دهیقیت بووریدا گهلهک گینگهشه لسه سەرکیشیا هه مبهری پهژیکۆ کۆرۆنایۆ هانته کرن، دۆ ئەو سەرکیشیا د چاوابن؟ سەرکیشیت باش بهرسینگۆ پهژیکۆ گرتین کیشکن؟ ئو وهلاتیت ژ هه میا خرابتر کیشکن؟ هه زوی دهستودانهک ده رکهفت وهسا ددا دیارکرن کو سه ره ده ریا سەرکیشیت ژنک دگه ل فۆ

سه روکوه زيرا نه رويجی ئيرنا سۆلبيرگن

ژنك- جوداھيا نافبەرا سەرکیشيا ژنكا ژ يا زهلاما د دوهله تيدا چيه؟

ل دەسپيكي ئه و دوهله ت دانەبەريك، ييت داھاتي كەتا جفاكي ژ تەفاهيا داھاتي بەري و هژمارتا ئاكنجيا و تيري (كثافة) يا ئاكنجيبوونئ و هژمارا مروقيت ژيئ وان ژ شيستوپينج ساليئ پيهه ل وهكي ئيك. پشتي وي چەندئ پيكره ييت باندر هه ي بەرفره هبوون و كوژميئ سالانه ل ساخله ميا كەتا جفاكي دهينه مه زاختن و هژمارا گه ريديت قه ستا دوهله تي دكهن و وه كيئيكي تۆخمى و تەخه و جوينيئ جفاكي فه گرتن.

قان دانەبەريكي فەرق و جوداھيه كا ئاشكرا لنافبەرا دوهله تيت ژنك سەرکیشيا وان دكهن و دوهله تيت وهكي وان ييت ميكر سەرکیشيا وان دكهن ل چاريكا ئيكي يا به لاقبوونا په زيكي (حه تا گه هشتيه نيشا هه يفا گولانئ) لي دياربوو.

هونگ كونگي يا ژنكهك سەرکیشيا وي دكەت، د وي هه ياميدا ۱۰۵۶ كه سيئ ب كوژونايي كەتي و ۴ كه سيئ نه گه ري مرنا وان كوژونا هاننه قه يدكرن، به لي پا سه نگافوره يا ژ لايئ ئابووري و ئانكجيا فه وهكي وي، د عيني هه ياميدا ۲۸۷۹۴ كه سيئ ب كوژونايي كەتي و ۲۲ مريئ كوژونايي قه يدكرن.

مالپه ري ساينس ئاليرت (Science Alert) فيا فان به حس و خه به را ب يه قين بزانيئ له وا دويشچوونه كا ب هژمار لسەر كر، فيجا شوڤه كر كا سەرکیشيت هه مي دنيايئ ژ روژيئ دەسپيكا دياربوون و به لاقبوونا په زيكي چاوا سەرده ري دگه ل كر، دا بينن كا د شياندايه ژي كجوداھيا كريات پيرابووين بو ژي كجوداھيا وان كريات تەفایي دزفريت ييت سەرکیشيت ژنك و زهلام لسەر چووين؟

ل فيري پيدفیه دو هزريئ سەرپشك بهينه گوتن؛ يا ئيكي ئه وه كو ئه م هيشتايي ل دەسپيكا په زيكي و ديئ گه له ك گوهرين د قان چەند هه يقيت كيميئ بهيندا چيبن، ئو يا دويئ ژي ئه وه، كو ئه و پيزانيئيت حه تا نوكه لبه ر دەست دكيمن، چنكي هژمارا تيسيت دهينه كرن تيرا نينن ئانكو هژمارا دروست مه زنتره ژ ييت دهينه به لافكرن، زيده باري هندئ كو قه يدكرنا هژمارا ييت دمرن ژ دوهله ته كي بو ئيكا دي يا جودايه.

ل ئه وان دوهله تيت ژنك سەرکیشيا وان دكهن زيانيت په زيكي گه له ك كيترن ژ وان ييت ميكر سەرکیشيا وان دكهن، به لي پا هژمارا دوهله تيت ژنك سەرکیشيا وان دكهن ل چاف ييت ميكر سەرکیشيا وان دكهن گه له ك يا كيمه و ۱۰٪ يه ژ ئه وان دوهله تيت فه كولين لي هاتيه كرن كو ۱۹۴ن. چنكو ئه ف ريژه يه يا كيمه فيجا دي يا باشتريت هه كه فان دوهله تا دگه ل ييت وهكي وان بده نه به ريك كو ميكر سەرکیشيا وان دكهن.

ئه ف دوهله ته دگه ل وان دوهله تا دانەبەريك ييت ژ لايئ جفاكي و مروفا و ئابووري هه وهكي ئيك بن، ئو ئه فه ئه و لانه ييت باندر لسەر به لاقبوونا فايروسي كوژونايي هه ي.

سەرکیشيئ ژنك چاوا د به رسينگرتنا په زيكي كوژوناييدا بسه ركه فتن - دوهله تيت سەرکیشيئ وان

سهرۆكوهزیرا نیوزیله‌ندا جاسیندا ئه‌ردیڤن

به‌رهه‌فیا هه‌لگرتنا باری زیانی

وه‌ختی فه‌كولین ل ئه‌گه‌ریت ژیکجوداها فان ده‌وله‌تا هاتیه‌كرن، هاته‌تییینیکرن كو ل ده‌وله‌تیت ژنك سه‌ركیشیا وان دكه‌ن، گه‌له‌ك زویتر ژ ده‌وله‌تیت زه‌لام سه‌ركیشیا وان دكه‌ن پیرابووئیت پاراستنا ساخله‌میئ هاتنه‌بجیكرن. قیجا ده‌وله‌تیت وه‌کی ئه‌لمانیا و نیۆزیه‌ندا گه‌له‌ك زویتر و شیداپتر ژ ده‌وله‌تیت وه‌کی مه‌مله‌كه‌تا ئیکگرتی پیرابووئیت پاراستنا خه‌لكی ژ په‌ژیکي لسه‌ر خه‌لكی فه‌ركرن، چنکی هه‌ژمارا مریا ل وان ده‌وله‌تا کیمتر ژ تیزیکی ۲۲ حاله‌تیت مرئی بوو ل وه‌ختی پاراستنی، هه‌كه‌ بیټ و وان دگه‌ل ده‌وله‌تیت زه‌لام سه‌ركیشیټ وان بده‌نه‌به‌ریك.

د ئه‌فنی دانه‌به‌ریكا هاتیه‌كرن‌دا، حسابا هندئ هاته‌كرن، چیدیټ ئه‌گه‌ر ئه‌و بیټ كو سه‌ركیشیټ ژنك پتر خو ژ ترسی دده‌نه‌پاش، چنکی هندیكه‌ فه‌كولینیټ ده‌ستودانینه‌ د ره‌وشیټ بترس و ئالۆذا، ئاقریټدده‌نه‌ هندی هه‌كه‌ ژنك خو ل جهیټ سه‌ركیشیټ ژ بن، ژ زه‌لاما پتر خو ژ ترسی دده‌نه‌پاش.

د فنی گرفتاریټ‌دا، هنده‌ك ئاخفتنیټ گه‌له‌ك بترس ژ سه‌ركیشیټ زه‌لام هاتنه‌ فه‌گوه‌ازتن، چنکی سه‌روکی به‌رازیلی بۆلسۆناروی ترسا نه‌ساخیا كۆفید - ۱۹ گه‌له‌ك ب سقکیفه‌ وه‌رگرت ده‌می گۆتی «ئه‌و ژ

هه‌روه‌سا ده‌وله‌تا نه‌رویجی یا ژنكه‌ك سه‌ركیشیا وی دكه‌ت ۸۲۵۷ بیټ ب كۆرۆنایی كه‌فتی و ۲۳۳ بیټ پی مری قه‌یدكرن، هه‌كه‌ دگه‌ل ئیرله‌ندا بده‌ینه‌به‌ریك كو زه‌لامه‌ك سه‌ركیشیا وی دكه‌ت ۲۴۲۰۰ بیټ ب كۆرۆنایی كه‌تی ۱۵۴۷ بیټ پی مری قه‌یدكرن و دویماهیټی ژی تایوانی یا ژنكه‌ك سه‌ركیشیا وی دكه‌ت ۴۴۰ بیټ ب كۆرۆنایی كه‌فتی و حه‌فت بیټ پی مری قه‌یدكرن

به‌رامبه‌ر فنی هه‌ژمارا كیم كوریا ژیری كو ژ لایئ ئاكنجی ئابووړیقه‌ وه‌کی وییه ۱۱۰۷۸ نه‌ساخیت كۆرۆنایی ۲۶۳ بیټ پی مری قه‌یدكرن.

پیرابووئیت وان ده‌وله‌تیت ژنك سه‌ركیشیا وان دكه‌ن ژ لایئ هه‌ژمارا مریا فه‌ گه‌له‌ك باشتره، ئه‌ف تیئینییه‌ دی یا دروست بیټ هه‌كه‌ دگه‌ل وی ده‌وله‌تی یا ژ هه‌می پتر بكیژده‌یټ بده‌نه‌به‌ریك و دگه‌ل ده‌وله‌تا دویټی ژی یا ژ هه‌می بو دانه‌به‌ریكی دگه‌ل باشتر بیټ و حه‌تا دگه‌هیته‌ ده‌وله‌تا پینجی یا ژ هه‌می نیژیكتر بیټ بو وی.

به‌لجیكا- كو ژنكه‌ك سه‌ركیشیا وی دكه‌ت- د دانه‌به‌ریكیدا میناكه‌كا ژ بری فه‌ده‌ره، چنکی سه‌روبه‌ری وی دگه‌ل په‌ژیکي گه‌له‌ك یئ خراب بوو، به‌لی پا هه‌كه‌ خو وی ژی بیننه‌ ئاف دانه‌به‌ریكی دی ده‌وله‌تیت ژنك سه‌ركیشیا وان دكه‌ن هه‌ر باشتر مینن. بو به‌حس خه‌به‌ری، فنله‌ندا گه‌له‌ك ژ سویدی و نه‌مسا و فره‌نسا ژ لایئ هه‌ژمارا بیټ ب په‌ژیکي كه‌فتین و بیټ پی مرین فه‌ باشتر بوو، دعه‌ینی وه‌ختدا ئه‌لمانیا ژ فره‌نسا و مه‌مله‌كه‌تا ئیکگرتی هه‌ردویا باشتر بوو. ئو به‌نگلادیټش ژی ژ لایئ مریټ كۆرۆناییقه‌ ژ فلیپینی و پاكستانئ باشتر بوو.

شیره تکارا ئەلمانیا ئەنجیلا میرکل

تیکه لیب دگه ل مروفا یا ستیره کری بیت، ئو لدویف فئ چەندی هندیکه ژنکن لسهر سیاسه ته کا پتر دیموکراتی و پشکداری هه بیت دچن و شه هره زایا وان د پەیدا کرنا تیکه لیا ژیدا یا باشتره.

ئەو چەند د سه لقیق تاشکرا و بیریاری بیت تیکه لیا دیا دیا ربیت، بیت سه رکیشیت ژنک پئ بهرسینگن په ژیکئ کورونایئ گرتی، ههروه کی سه روکوه زیرا نه رویجئ ئیرنا سولبیرگئ سه مئا گو تارا خو دایه بچویکا، ئان ئەو تیکه لیا راسته راست یا جاسیندا ئەردیرنئ ب ریکا وه شانائیکراست لسهر فئیسبوکئ دگه ل وهلاتیبت خو چیکری.

قه ریژیت دویمه یی وه سا دیاردکهن کو بهرسینگرتنا په ژیکئ کورونایئ ل په یسکیت ده سپیکئ ل وان دهوله تیت ژنک سه رکیشیا وان دکهن ژلایئ دهستودانیقه ب رهنه گه کئ بالکیش باشتره. د شیاندایه فئ وه سا رو فیه کهن کو بزفریته فه بو سیاسه تا زوی بهرسفدانئ یا ئەفان سه رکیشیا بستوخو فیه گرتی. هه که خو حساب بو لایئ دهزگه هی و پیکه ریبت دی ژی بهیته کرن، دی دهوله تیت ژنک سه رکیشیا وان دکهن ژ لایئ ریقه برنا بهرته نکافیا نوکه فه باشتر ژ بیت زه لام سه رکیشیا وان دکهن دیاربن.

ئەنفلووه نزایه کا سفک ئان پهرسیقه کئ سفک پیقه تر نینه، ئو سه روکوه زیری بهریتانیا گو ت ئەو ل سه ره دانا خو یا خه ستئ «چوویه ده ستئ هه میا» و هه ردو زه لام ژی پشتی هینگئ ب فایروسی کورونایئ نه ساخوون.

به لئ پا ئەف رو فیه کهنه گه له ک یا بسانا هیه، چنکی هندیکه ئەو سه رکیشیت ژنکن، بیت کو دیارکری خو ژ ترسی دده نه پاش، هه که بیت گریدای ژیا نا وهلاتیبت وان بیت، ب رهنه گه کئ تاشکرا بارئ ترسیت ئابوووری هه لدگرن ده می زوی ب پیرابوویتت پاراستئ رادبن، ئانکو وان سه رکیشیا خو ژ ترسا گریدای ژیا نا وهلاتیا دپاش لسهر کیستئ بهرترسکرنا ده لیقئ ئابوووری.

ژ فه کولینیت پشته فانا فئ هزرئ دکهن، ئەو فه کولینه یا لسهر ده ستودانئ گریدای یا نه صیب (لوتئو) ی هاتیه کرن، چنکی ل فیرئ زه لام پتر ژ ژنکا خو ژ ترسی (رزیکوی) دده نه پاش، ئو وه سا دیاردکهن کو زیانا وی یا ئابوووری پتره ژ مفای، به روفاژی ژنکا. لدویف فئ چەندی، چیدبیت خو دانه پاش ژ زیانیت ئابوووری ئەگه ر بن زه لاما دره نگتر پیرابوویتت خو پاراستئ فه رکیرن.

سه لبقا (اسلوب) سه رکیشیئ

چیدبیت ژیکجوداهیا سه لقیق سه رکیشیئ ئەگه ری ژیکجوداهیا بهرسفدانا په ژیکئ بیت ل ناقهه را ژنکا و زه لاما، چنکی فه کولینا وه سا دیارکریه کو زه لام بسه لبقه کا وه سا سه رکیشیئ دکهن کو «به ریف کریارا یا ستیره کری بیت»، به لئ هندیکه ژنکن سه لبقا وان بی سه رکیشیئ یئ وه سانه کو «به ریف پهیدا کرنا

ژیدەر

ماله پری ئینته رنیتن: انا اصدق العلم

خواندنهك بو پرتووگا ل ژیر سیبەرا چیا

پروفیسۆر د. عەزەت فەندی

سپاس بو هەفالی هێژا و سەربار کاک پزگاری
کو هەردوو بەرگیت کتییایا خوە و هەرئیک
دەمێ خوەدا پیشکیشی من کرین و ب
سپاسی فە جەهێ ریز و تەقدیرا مەیه...

پشتی چەندە کێ کو من بەرگێ ئیکێ دەمێ
خوەدا هەمێ خواندبوو ، من دەست دا بەرگێ
دوو ئێو ژێ ب هویری و ل سەرخوە من ئەو
ژی هەو کر...پشتی چەندین ئینان و برنان ئەز
حەزدکەم ئەفان بۆچوون رەئیان ل پیشچاقیت
هەوویت ریزدار ژێ دانم.

گریددەت و مەرەقا خواندنێ بو پەیدا دکەت هەتا دوماهیێ پی دەینیت..

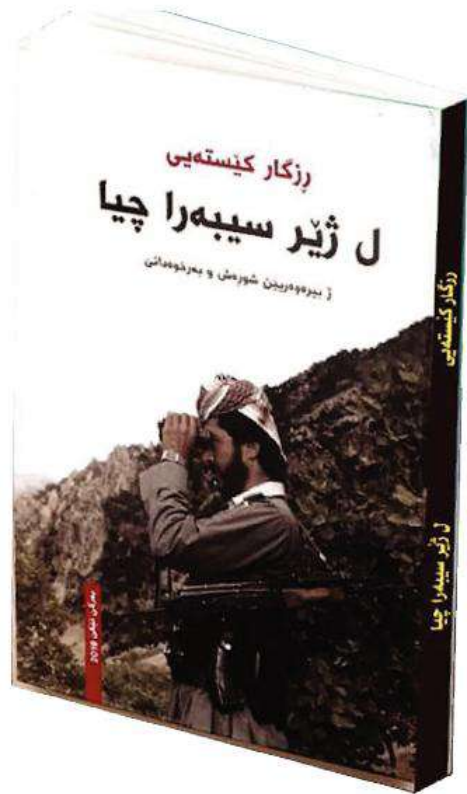
۴- ئەف بابەتە نەکو ب رەنگی فەگیرانی (سرد) هاتینە نغیسین، باراپترا وان ب تەکنیکەکا زێدە جوان و دقالبێ (چیرۆکا کورت) دا هاتینە دارێتن، وەکو بەراھی، گری و ئەنجام)....

وەک مەگووتی نافونیشانەک سەرنجراکیش بو خواندەفایێ، دەسپیکەک بو چیرۆکی و ئارپشاوی، پەیدا کرنا گری و هیدی هیدی شیکرن و فەکرن و تاییەت ل دوماهیێ وەکی (عنصر المفاجئة) کو دبیته شووک و فەجنقین و جهی حیبه تی بو خواندەفایێ... راستی ئەف رەنگی نغیسینی ب هونەری کورتە چیرۆکی دنغیسینا بیروەریان دا ب شیوازەک نوی و داھینان دینم؛ تاییەت و ەتەظبەرکرن د دگەل چەندین بیروەریت هەتا نھۆ من خواندین.

بو نمونە بنپەرە (ب مرجی بەرا و تیلە تەلەفۆنی بپ ۱۰۵ بەرگی دووی) هەر ئەو بخووە کورتە چیرۆکە، بابەتەک شۆرشگیری یە، چالاکیک پیشمەرگە یە و داھینا ژێ !!! لقیری دیسان دەستخۆشیەک گەرمتەر ل نغیسەری دکەم.

۵- داخواری ژ دەرھینەر و هونەر مەندیت مە دکەم ل قی کتیبی فەگەرن و بخوینن؛ باوربکەن ھندە چیرۆکی تیدا دی باشترین (فلمیت سینەما یی) ژێ چیین، چونکی چیرۆکی زیدە سەیر و سەمەرئە؛ نغیسەری ژێ ووسان ب هویری و باشی یت نغیسین و گەلەک ب ساناهی دی (سیناریۆنغیسەک) ب سەرۆبەرکەت و باشترین کار دی ژیدەرکەفیت، نمونە (شەھید محمد تاهر بئشینکی بپ ۱۴۹ بەرگی دووی) یان (تۆمبیلە فرەنسو حریری ھەلیکۆپتەرە بپ ۴۱۳ بەرگی دووی).

۶- کاری ھەری گرنگ، نغیسەری پتری (۲۰۰) پیشمەرگە و کەسایەتی، دەرردو بەرگان دا یت داینە نیاسین (وەک فەروز و ھوامش)؛ کو ب راستی ئەفە خووەسەری خوہ کارەک زیدە زەحمەت و

۱- کتیب (ھەردوو بەرگ) نافەرا سالی ۱۹۷۷- ۱۹۹۰ ی ب خوڤە فەدگریت، پتری (۸۰۰) بەرپەرانی، نزیکی (۶۰) وینا یت قی نافەری، دگەل نەخشی ھەر پینچ قەزاییت پارێزگەھا دھۆکی، ل پیشچاقیت خواندەفایێ ددانیت.. چاپەک تازە و سپەھی؛ دیزاینەک ریک و پیک و بەرگەکی رند و قەنج... ئەفە ھەمی جهی دەستخوہشی یە.

۲- کتیب لسەر پتری (۶۵) بابەتان هاتی یە پارفەکرن؛ شوینا بابەت ئەز ب (وینە) دی نافکەم چونکی نغیسەری (۶۵) وینە ژ ژیاننا پیشمەرگاتی و دەربدەری، بو مە یت گرتین و ب ناوایەکی هونەری پایە بلند، ھەر وینەک ژ وان یی رافەکری و شیکری و دانایە پیشچاقیت خواندەفایێ، کو ب راستی ھیز و شانیت وی وەک نغیسەر دقێ رافەکرنی دا، چ وەک بابەت و نغیسین و چ وەک زمان گەلەک ب رونی ئاشکار و بەلی دبن...

۳- بو ھەر وینەکی (بابەتەکی) ژ ئەفان نافونیشانەکی بالکیش یی دانایی کو خواندەفایێ ب خوہفە

ئالۆزه و ههروهسان کارهک زیده ژ ههژی و جوامیری یه؛ ههکه ههکهسهکی تنی پینج پیزانین لسهر نفیسین (ئهز باوهرم پترن ژی) ئهفه نیزیکی (۱۰۰۰) پیزانینا ل سهر فان پیشمه‌رگیت دلسۆز و فان کهساتییت قهه‌رمان ژ مرئی بیته رزگارکرین و هۆساب ساناهی بیته داناینه

و بزافین پیشمه‌رگه‌یی و لفینا وان و هاتن و چوونا وان دیسان تو دکاری پری زانیاریان ژفان به‌رگا وه‌رگری... ۸- هه‌بوونا نفیساران بو لیژنا و فه‌گۆه‌استنا پیشمه‌رگان ل دوی رینما و پره‌نسیپان و هه‌بوونا مه‌رکه‌زیه‌تی؛ دیسان وی چهندی ئاشکرادکه‌ت کو شۆرش رینما و ریکاریت خوه هه‌بوون نه‌کو کارهک به‌ره‌لای و به‌ردایی بوو !!!

۹- ده‌ستخۆشیه‌کا تایه‌ت ل نفیسه‌ری دکهم، چونکی رول و ده‌وری هه‌رکه‌سه‌کی وه‌کی هه‌یی یی دیارگری و ب‌راستی هه‌می تشت یی فه‌گۆه‌استی و خۆ نه‌کریه (قه‌هرمانی فلمی) و هه‌م تشت بخۆ دانایی، نه‌خیر ئه‌ز باوهرم ده‌وری هه‌می که‌سان یی گووتی و نفیسی، پیشمه‌رگه‌، به‌رگری میلی، خه‌ربه‌ند، خه‌لکی گوندا، رول خویشک و ده‌یکا و خه‌مه‌تا وان و رول پزیشک و برینپنج و هه‌ر ئالیه‌ک خوه‌تیدا دبینیت....

ده‌ستخۆش بو ماندی بوونا هه‌فالی مه‌ و ده‌ستخۆشی ل وان که‌سا ژی دکهم بیته بووینه پشته‌فان و هیفیدارم هیشتا تشت به‌یته نفیسین دا میژووا شۆرشا فی ملله‌تی به‌لنگاز، هند و ووندا و به‌رزه‌نه‌بیته.

به‌ر ده‌ستی خوانده‌فانی، ئه‌فه نه‌کاره‌ک بچوپیکه و نه‌کاره‌ک ب ساناهی، له‌و فی پینگافا وی ئه‌ز تنی دشیم بیژم (میژوو دمیژوووی دا) هاتیه تو‌مارکرن !!! ئه‌ز داخوازی ژ نفیسه‌ری دکهم فان فه‌رۆزان بتنی بکه‌ته (به‌رتووکه‌ک خوه‌سه‌ر).... دا رول و ده‌وری فان قه‌هرمانا پیشچاف بیته کا چه‌وا و ل کیری و که‌نگی، فان خه‌بات بو ملله‌تی خوه یاکری . تنی بو بیره‌اتن، ئه‌مین زه‌کی به‌گ، کتیبه‌ک بنافی (مشاهیر الکورد) بو چه‌ند که‌سایه‌تیته کورد دانا، هه‌تا ئه‌فرۆکه و هندی دنیا هه‌یه، ئه‌و مرۆف، دی زیندی مینن، یان کتیبا (اعلام کورد العراق) / جمال بابان) کو ویژی پتری دووسه‌د نفیسه‌ر و په‌رله‌مانتار و وه‌زیر و به‌رنیاسیته ملله‌تی مه‌ دفی کتیبی دا بیته پاراستین و ل ۲۰۰۶ ئی گه‌هاندیه چاپی، ئه‌ز فی کاری کاک رزگاری ب هیچ په‌نگه‌کی کیمتری فان کتیبا نابینم !!!! چونکی دیارکرنا رول پیشمه‌رگه‌ی و به‌رگری ملی و دانه‌نیاسینا وان، هه‌ر بخۆ میژووکه‌که وه‌ک من گووتی.

هیفیدارم خه‌مه‌ک ژفی پینشاری به‌یته خوارن. ۷- به‌رچافکرن و تو‌مارکرنا فان بیروه‌ریان و دانه‌زانینا جه‌ی جوگرافی ده‌قه‌ری ب نه‌خشه و رافه و شروقه

خاندنه‌کا کورت بو رۆمانا تاخین خودی

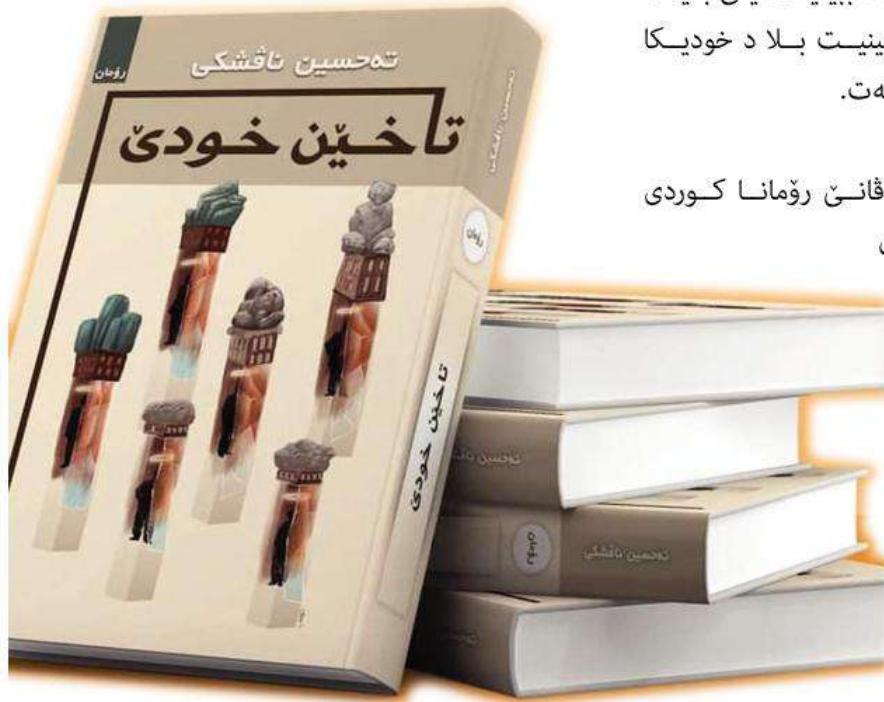

پشتی من رۆمانا (تاخین خودی) یا رۆماننقیسی هیژا (ته‌حسین نافشکی) خواندی، من گه‌له‌ک ژ هه‌ژی دیت گۆتاره‌کۆ ل سهر بنقیسم و قی پرتووکۆ پتر بو‌هه‌زژیکه‌ریڤن خواندنا رۆمانی بدمه نیاسین، یین هیژا ئه‌ف پرتووکه نه‌خواندی، دا بزاین کومه‌ژی رۆماننقیسین گه‌له‌ک باش هه‌نه و ئاستی وان گه‌له‌ک یی بلنده و دگه‌هیته رۆماننقیسین بناقوده‌نگ یین جیهانی، براستی پرتووکه‌که هه‌ر که‌سی بخوینیت ل خواندنا وی په‌شیمان نابیت.

به‌ریز (د.عارف حیتۆ) دبیژیت: (رۆمان خودیکا ژیانسی یه) چار به‌رگه‌یین پرتووکین گه‌له‌ک باش ل بن قی دروشمی چاپکرینه، مه‌رهم پی ئه‌وه رۆمان بو مه‌وه‌کی خودیکه‌کۆ یه، هه‌می ره‌نگین ژیانسی

حسین تاها هرۆری - ئه‌لمانیا

مرۆف دشیته د وی خودیکێ دا بینیت. یی بقیت
ژیانا درۆست یا جفاکان بینیت بلا د خودیکا
خواندنا رۆمانی دا ته‌ماشه‌بکه‌ت.

هه‌ر وه‌کو یا دیار خوانده‌فانی رۆمانا کوردی
یا خوه‌مالی د نای کوردان
دا گه‌له‌ک یی کیمه،
خوانده‌فانی مه‌ پتر به‌ری
خوه‌ دایه رۆمانا بیانی
یا ده‌یته وه‌رگیران بو
سه‌ر ئەزمانی کوردی
ئه‌فه‌ ژێ گه‌له‌ک باشه‌ بو
نیاسینا جفاکین بیانی،
لی یا ژ هه‌می گرنه‌گر
ئه‌وه به‌ره‌مه‌ی خوه‌مالی
پتر به‌یته خواندن و

جوړین رۆمانی، ل گور پیزانیین من ژ ۲۰ تا کو ۲۵
جوړین رۆمانان هه‌نه، رۆمانا (تاخین خودی) ژ
جوړی رۆمانین (که‌تواری جفاکان)ه، که‌تواری
راسته‌قینه یی دوور ژ ناشۆپ و خیالی، که‌تواری
فه‌شارتی یه ل پشت هنده‌ک په‌رده‌یین تاری کو
هه‌می که‌س نابین، ئەف رۆمانه ل سه‌رده‌می
که‌رمه‌ گه‌رما هاتنا هوڤین داعه‌ش دا هاتیه‌ نقتسین،
روودان و سه‌رهاتین وی ژ هه‌ریین وی سه‌رده‌مینه،
جه‌ی فان روودانان ل باژیری ده‌وکی و ده‌وروبه‌رانه
و ل به‌ره‌یین شه‌ری ل دژی هوڤین داعه‌ش و هنده‌ک
دیمه‌ن ژ ل ژده‌رفه‌ی کوردستانی نه.
ته‌رزێ نقتسینا فی پرتووکێ، ئەف پرتووکه
به‌نگه‌کێ گه‌له‌ک جوان و هونه‌ری و ریکوپیک
هاتیه‌ نقتسین، جوداهیین فی پرتووکێ گه‌له‌کن ژ
پرتووکین دی یین من خواندین، هه‌ر یین نقتسه‌ری
بخوه و هه‌ر رۆمانین دی یین کوردی، به‌نگه‌کێ بی
په‌رده و ئازا، په‌یف نه‌هاتینه نخافتن و تراشین، ب
زارافی کرمانجیا (به‌هدینی) یا شرین هاتیه‌ نقتسین.

هه‌لسه‌نگاندن و هه‌فه‌رکرن ل گه‌ل کولتور و
که‌تواری جفاکین بیانی، دا ئەم جوداهیین هه‌فدوو
ببینین، یا ژ من فه‌ خوانده‌فانی کورد هیژ ب سه‌ر
خوه‌شییا تاما رۆمانا کوردی یا په‌سه‌ن هلنه‌بوویه،
یان ژێ هه‌زدکه‌ن ئاستی رۆمانین کوردی هیژ یی
نزمه و ژ هه‌ژی خواندن نین، لی پراستی مه‌
رۆماننقیس و رۆمانین گه‌له‌ک باش هه‌نه، وه‌کی
(سدقی هرووری، به‌ختیار عه‌لی، دکتور فازل عه‌مه‌ر،
سه‌بری سلێفانه‌ی، هه‌سه‌ن ئیبراهیم...)، (یه‌شار
که‌مال) رۆمانین وی هه‌ر چه‌نده ب ئەزمانی ترکینه،
لی ب گیانه‌کێ کورده‌واری هاتینه داهینان و هنده‌ک
هاتینه وه‌رگیران بو سه‌ر ئەزمانی کوردی، هه‌ر وه‌سا
(ئه‌نوه‌ر مسته‌فا به‌رواری) ئەو ژ ب زمانێ عه‌ره‌بی
دنقتسیت لی هه‌می رۆمانین وی ل سه‌ر ده‌رده‌سه‌ری
و ژیارا کوردانن و په‌یامین گرنه‌کن بو داگیرکه‌ران ب
ئه‌زمانی وان و گه‌له‌ک رۆماننقیسین دی ژ مه‌ هه‌نه
به‌ره‌مه‌یین باش چاپکرینه.

نه کو یی پرتووکئی دخوینیت، ناوایی نقتیسینی ژی
ب رهنگئی سیناریو یی یه و هیژ ژ سیناریو یی ژی
زه لالتر هاتیه نقتیسین، هه کو جاره کئی دهرهینه رهک
بخوازیت قئی رۆمانی بکه ته فلمه کئی درامی، ئان
بیته زنجیره فلمین درامی، دئی گه لهک مفای ژی بینیت
و گه لهک بساناهی بیت بو فلمکرنی و نه ز باوهر دکم
هه کو دهرهینه ره کئی زیره ک وه کی (حسین حه سه نی)
ب فلمکرنا وی رابیت دئی خوه شترین زنجیره فلمی
کور دی بیت، لی چه ندین دیمه تین بی پهرده
تیدا هه نه بو دهرهینه ری قی سه رده می

ئه فه دئی یا گران

بیت، ژبه رکو

جفاکئی مه هیژ

نه گه هه شتیه وی

بازا تیگه هه شتنی

ب ساناهی

قان دیمه نان

قه بوولبکه ت د

دراما کور دی دا، ئان

مه هیژ نه و ئه کته ر

نینن بشین ب قان رۆلان

رابین، دژبه ر و ره خنه گر دئی دمشه بن، لی نه ز

باوهر دکم رۆژه ک دئی هییت نه و ژی نامینیت و هه می

تشت دئی نورمالین.

تشتی بالا من بو خوه راکیشای د قئی رۆمانی دا،

ئه وه هه ر کۆلانه ک یا پری ئاریشه یین جودا جودایه

و گریدانا قان ئاریشه یان هه میان پیکفه و گریکین

هشک و نه فه بن بو چاره کرنی یه، هنده ک ژ وان

ئاریشه یان دمیننه هه لایوستی هنده ک ژی چاره

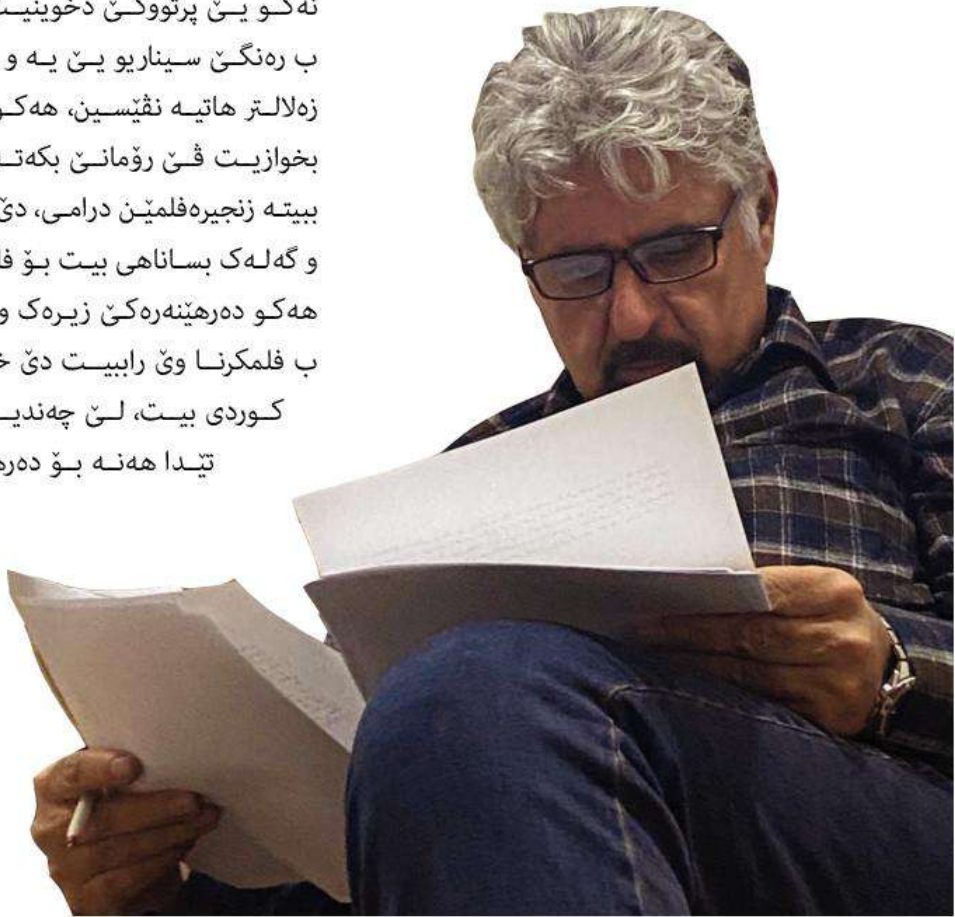
دبن. قئی رۆمانی چه ندین قاره مان هه نه لی چو

قاره مانین سه رپشک نینن. یا دی ژی نه و سمینارین

ره وشه نبیری نه یین چه کدار بو گه نج و خورتان

پیشکیشده کت و گه لک لۆژیک و مفای یی تیدا هه ی

بو نفسی نوو، بو نمونه ده می دیژیت (هه چیی ژ

سه رهاتیین قئی پرتووکئی ل سه ر شه ش تاخان هاتییه
به لافکرن و هه ر تاخه ک چه ندین کۆلانا بخواه فه
دگریت، هه ر کولانه کئی چه ندین ئاریشه و گرفتین
مالباتان تیدا هه نه.

نافه رۆکا پرتووکئی، ده می مروّف دچته گه ریانه کئی
ل تاخین قئی پرتووکئی و نافه رۆکا ویّدا و خوه ب
کولاتین ویّدا به رده ته خوارئ، نقتیسه ری وه سا
نقتیسیه ره نگ و سیمایین که سائین د رۆمانی دا
بدرۆستی به یته به رچاقان و دئی چه ندین دیمه تین
سه یر یین جوان و دلخواز و هه ر یین کو جفاکئی
مه هیژ ب کریت دینن ب به رچاقین مروّفی که فن
و خوانده قان ب کووری دچته د ناف روودانان دا،
هه ر وه کی خوانده قان ته ماشه ی فلمه کی دکه ت

دا هه‌ی، نه‌خاسمه نه‌وین ل کوردستانی چاپ دبن، بو میناک کولان ژیک هاتبانا جوداکرن وه‌کی ناقتین کولانان دقایابا هه‌می ل سه‌ری لاپه‌ری و خه‌تی گر هاتبانا نقتیسین، ل هنده‌ک جهان شاشی چیبوویه ب هووری هاتیه نقتیسین و نه‌که‌فتینه ده‌ستپیکا به‌رپه‌په‌ری، ئە‌ف پرتووکه‌ ژی وه‌کی گه‌له‌کین دی من بی‌ی پیشگۆتن دیت، دبیت ل ده‌ف گه‌له‌ک خوانده‌فانان ئە‌فه یا گرنگ نه‌بیت، لی ئە‌ز حه‌ر ژ خواندنا پیشگۆتن پرتووکان دکه‌م به‌ری مروّف پرتووکی بخوینیت رۆهنقه‌کرنه‌ک د پیشگۆتنی دا هه‌بیت باشتره، هه‌کو پیشگۆتنه‌کا کورت ژی بیت هه‌ر باشتره ژ چو نه‌هی، دیزاینی به‌رگی یی باش بوو لی گه‌له‌ک یی بدلئ من نه‌بوو، بو پرتووکه‌کا بقی ره‌نگی خودان نافه‌رۆکه‌کا ده‌وله‌مند دقایابا به‌رگه‌کی باشتر و بالکیشتر بو هاتبانا دانان، ل کولاتین ده‌ستپیک یی پرتووکی ده‌می مروّف ژ کولانه‌کی دچته کولانه‌کا دی ناقتین ئە‌کتهران ل به‌ر مروّفی دنالزن، مالبات ته‌فلیه‌ف دبن مروّف ژبیردکه‌ت کیژ گه‌نج(کور و کچ) یی کیژ مالی نه‌، هه‌کو ناقتی بابی ژی ب یی وان فه‌ هاتبانا نقتیسین دا هیژ باشتر بیت.

یی قی پرتووکی نه‌خوینیت زانیت نقتیسه‌ری چه‌ند زه‌حمه‌ت پئفه‌ بریه و چه‌ند ده‌می خوه‌ بو ته‌رخانکریه، براس‌تی کاره‌کی گه‌له‌ک ژ هه‌ژی یی کری و بهایی قی پرتووکی چه‌ند زیده‌ ژی بیت هیژ کیمه، ل سه‌ر مه‌ خوانده‌فان و نقتیسه‌ران فه‌ره‌ ئە‌م ب هه‌می ره‌نگان پشته‌فائین نقتیسه‌رین خوه‌ یی کورد بین و خواندنا پرتووکیان وان، نه‌ بتنی رۆمانی د هه‌ر بواری دا بیت د هاریکار بین، بکرین و بخوینین و به‌ه‌سه‌نگین و ره‌خه‌ یی ئافاکه‌ر بکه‌ین، دا ئە‌و ژی بشین به‌ره‌مین باشتر بنقتیسن و پتر خوه‌ بوه‌ستین، ژبه‌رکو نقتیسه‌ر و ره‌وشه‌نبیر ستوونا ئافاکرن و پیشکه‌فتنا ملله‌تانن.

ده‌ستین نقتیسه‌ری دخوه‌شبن هه‌ر یی سه‌ره‌که‌فتی و سه‌ره‌راز بیت.

وه‌ دقتیت به‌رفه‌ه‌تر گه‌وه‌ری مروّفی ژ لاش و روحی پیکهاتی، وه‌ک تاک د جفاکی دا و وه‌رار و گه‌شه‌سه‌ندن کری بزانیته، بلا پرتووکا نقتیسه‌ر و زانایی فره‌نسی تیارده‌ شاردان ب ناقتی ((دیارده‌یا مروّفی)) و ((ب ناقتی)) یوه‌اف هه‌راری و گه‌له‌کین دی بخوینیت، هینگی ئە‌ز باوه‌رناکم که‌س ژ وه‌ هزری دگوه‌ه‌رتنا هزر و سه‌ره‌ده‌ریین خوه‌ دا نه‌که‌ت کو بتنی ژ نالی ئینسانی سه‌ره‌ده‌ریی دگه‌ل هه‌می مروّفان بکه‌ت). چه‌کدار که‌سه‌کی ره‌وشه‌نبیر و ژیره، هه‌ر تشتی دبیژیت ل سه‌ر خوه‌ بخوه‌ ژی بکار دئینیت، کریارین وی ل گه‌ل هه‌می که‌سن بتنی وه‌ک مروّف ل وان دئیریت، ئازادی ب هه‌می ره‌نگان دایه‌ مالباتا خوه‌، کچا وی ب هه‌می ره‌نگان یا ئازاد وه‌سه‌به‌ردای یه‌ و هه‌ژینا وی ژی به‌ره‌فاژی کچا وی یه‌، گه‌له‌ک ب بیروباوه‌ریین دینی فه‌ گری‌دای یه‌، کچا سوّفیه‌کی سه‌له‌فی یی دژواره و چه‌کدار دشیت ب ژیرمه‌ندی و ره‌وشه‌نبیریا خوه‌ سه‌ره‌ده‌ریی ل گه‌ل هه‌ردووینان بکه‌ت و خوه‌ ل گه‌ل وان بگونجینیت بی‌ی ئاریشه‌، لی ژده‌رقه‌ی مالی چه‌کداری چه‌ندین ئاریشه‌یین دی ل گه‌ل هه‌فال و دوژمن و رکابه‌ریین خوه‌ هه‌نه‌.

تشته‌کی دی یی جوان من دقتی رۆمانی دا دیتی ئە‌و و ناقتین کوردی یی که‌فن و په‌سه‌نن، یی خوه‌شیه‌کا تایه‌ت دایه‌ رۆمانی، یی رۆمانقتیسی داناینه‌ سه‌ر ئە‌کتهران ل گه‌ل ناقتین کوردی یی نوو ل سه‌ر نفشی نوو، ناقتین گه‌له‌ک خوه‌ش و جوانن و پری کورده‌واری و رامانن. ئە‌ز گه‌له‌ک ب ناه‌ نافه‌رۆکا پرتووکی دا ناچم دی وی هیلیم بو خوانده‌فانان.

چو کارین بیکیماسی نینن، ئە‌ف پرتووکه‌ ژی یا بیکیماسی نینه، لی کیماسیین وی من گه‌له‌ک هوور ددیتن ب به‌رناکه‌فیت ئافری پی بهیته‌ دان، لی ژبو مفای ژی دیتنی و بو جارا بهیته‌ نقتیسه‌ر ل وان کیماسیان هشیار بیت دووباره‌ نه‌بنه‌فه‌، ئە‌ز دی ئافریی ده‌مه‌ هنده‌ک کیماسیان، هنده‌ک کیماسیین چاپی هه‌بوون نورماله‌ ئە‌فه‌ یا ده‌می پرتووکان

عەبدولقادر كزلكايا: مژویلی نقیسینا پەرتوگا دیروگا سەد ئەشیرەتیت كوردا مە

سامی بنیامین ریکانی

خواندنی کرێه ل نک مەلا ئەحمەدی گویزەرەشی و ل سالا پاشتر بەرەف خواندنگەهێ چووێه، بەلێ ژبەر کو توشی چاف کولی بوو ژ ئەگەرێ نه بوونا چاره کرنی رۆناهی چاقیت خو ژدەستدان و ئەفە دبیتە ئەگەر کو خاندنا خو ب رێفە بهیلت، ژبەر هەست و سوزیت وی بو کوردینی ل سالا ۱۹۶۳ی دچیتە بارزان نک بارزانی نەمر، بەلێ ژبەر کو بارزانی دنافا شورەشی دا بوو ئەو بو ما ل کوچکا شیخ ئەحمەدی بارزانی و وهکو ئاقلمەندەکی بو هیاما چوار هەیفان مال بارزان و شیخی گەلەک دانوستاندن دگەل دکرن و گەلەک قەدر ددایی، ژبەر کو نافیری دقیا دیروگا کوردان بزانی و بکەتە بەلگەیی زترین ئەو بو ل سالا ۱۹۵۱ی دەست ب لیکولینا دیروکی و فلکلوری کوردی کر و هەتا نها

دنافا کوردا دا گەلەک ژ فەکولەر و نقیسەقانییت دەستزیرین ییت هەین کو نهیلایه دیروک و کەلتووری کوردان بەرزەبییتن و شیاینه هندەک ژ دەرەسەری و کەلتوری کوردان ب پینقیسیت خو ییت زیرین پپاریزن و نیشانی بیانیان بدن. فەکولەر و دیروکفان عەبدولقادر کزلكايا ژ ییک ژوان فەکولەرانه کو هەر ژ گەنجاتییا خو دەست ب فەلیکولینییت دیروکی و کەلتووری کرێه و شیایه ریزەیه کا مەزن ژ وی دیروک و کەلتووری ب ریکیت جودا دا فەژینیتن . نافیی وی یی دروست عەبدولقادر عەبوئی سەعیدی گویزەرەشی یه، سەر ب ئەیالەتا هەکاری (جولەمیگئی) فە یه و ل سالا (۱۹۴۱) ژ دایک بویه و هەر ژ زارۆکینییی خو فییری فورئان

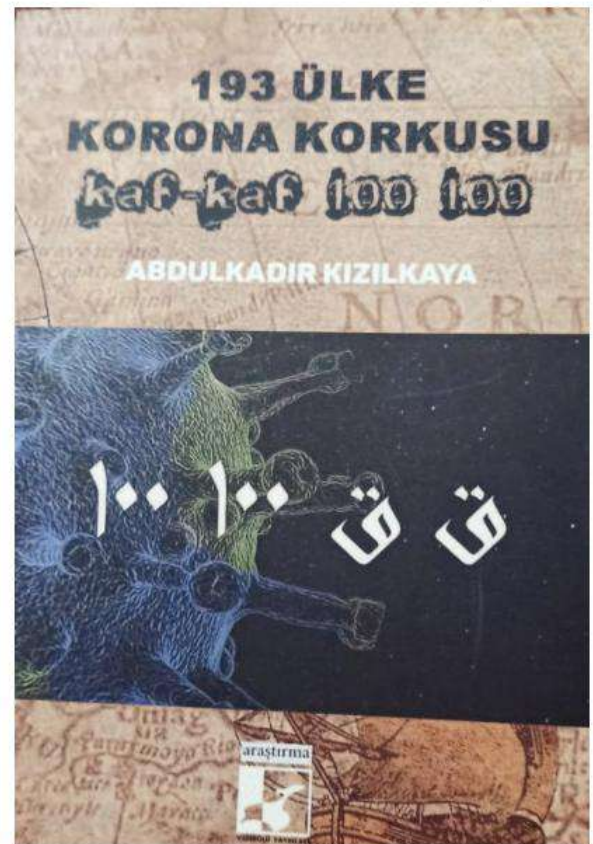

خیرهتا رهوشا بارزانی

خیرهتا رهوشا بارزانی
 پيشمه‌رگه‌هی و قه‌هره‌مانی
 ده‌نگی توپان چوو ئه‌سمانی
 ژ بو وه‌لاتی به‌ره‌فان
 میرخاس مه‌لا مسته‌فایه
 ئالا کوردان ئینایه
 سی شوره‌شان ده‌نگ قه‌دایه
 کوردستان و ئیک مه‌باباد
 دیروکی دا شه‌رو جه‌نگه
 فروکه و توپا و تفه‌نگه
 ئالا ره‌نگین دو سی ره‌نگه
 خوراگریت توپیت زه‌مان
 سلاف قازی و موحمه‌دی
 دا بارزانی ئالا کوردی
 مه‌شه‌ر به‌سه‌هیدی هیدی
 ل جیهانی ناشتی ده‌رمان

ژی یی به‌رده‌وامه .
 نافهاتی ب ریکا هاتن و چوونی ل گوند و بازاریت
 کوردا و هه‌روه‌سا دیتنا شاره‌زاییت ده‌قه‌ران
 شیایه پیزانیان بده‌ستخۆ بیخیتن، برا و برازاییت
 وی هاریکاریه‌کا مه‌زن بو دکهن هه‌تا کو بو
 پیزانیین وی بنقیسن و گه‌له‌ک خه‌می لی دخۆن،
 ژبلی کو چه‌ندین دیدارو به‌رنامه‌ییت رادیویی و
 تیله‌فزیونان دا، نه‌خاسمه‌ کو به‌رنامه‌یه‌کی تایه‌ت
 بناقی به‌رنامه‌ی (دیوانا به‌رزه) کو ل trt kurdi ده‌یته
 پیشکیشکر.

کزلکایا چه‌ندین به‌ره‌مه‌ییت چاپکری ییت هه‌ین
 کو لسه‌ر ئه‌رکی خو چاپکرینه و که‌فتینه دخمه‌تا
 خوانده‌فانان دا مینا (بووکا بارانی، دیوانا شتره‌نجی،
 فه‌لسه‌فا هه‌ژده هزاره‌عالمی، ترسا 193 وه‌لاتییت
 دونیایی کو ئه‌ف په‌رتوکه ب کورونایی و عیلمی
 مه‌نتیق و ئاسلی قه‌یاگریدایه و نوکه مژویلی
 نقیسینا په‌رتوکا سه‌ده ئه‌شیره‌تیت کوردانه .

قهه رهمانیت شورہ شی

خه باتکهر و شورہ شگیر: رهسول مه حمهد و عهلی بادی

خالد نه حمهد بادی

سیاسه تفان و شورہ شگیر
و کھسی ناقداری
دنیا نی نلسون مانڈیلا
دیژیت: (یئ نه ژ
ههژی مرنی دمريت،
ئو یئ نه ژ ههژی ژیانئ
دژیت).

قهه رهمانئ فی جاری کو
ب سه ربلندیقه دی به حسئ
شول و خه بات و بزاق و
کریاریت وی ییت جودا کھین،
شهیدئ سهرقؤل و قهه رهمان
(رهسول مه حمهد عهلی) یئ
بادی، یئ دوسکی یئ ب ناقتئ
(رهسول بادی) به رنیاسه،

پشکداریی د شه‌پیت گه‌لیی بالندا و هروری و نزدوری و هۆرکی و شه‌ری بیلمیری و گه‌له‌ک شه‌ر و هیرشادا دکه‌ت، پیخه‌مه‌ت به‌په‌فانیی ژ وه‌لات و ناخا پیروزا کوردستانی بکه‌ت. ب دریی‌ها یا ژیی خۆ شه‌هیدی قه‌هره‌مان ره‌سول بادی و ب نه‌مال و که‌سوکاریت خۆفه به‌س خلمه‌تا کوردینیی و کوردستانی و پارتی و ریازا پیروزا بارزانی کریه، هه‌تا ل دویمایی کو ب بهاترین تشت لده‌ف مرۆفی، کو گیان و خوینن، گوری وی ریازی کریه و نه‌و ژی ره‌سول بادی و شه‌هیدی نه‌مر و قه‌هره‌مان نه‌نوه‌ر بادی پیشکیشی کوردستانی و پارتی کرینه. ل رۆژا (۱۹۷۷/۴۱۷)ی د شه‌په‌کی دژوار و گراند، یی ژ ملی پیشمه‌رگیت قه‌هره‌مان و میرچاک ده‌پت دگه‌ل دوژمنی کورد و کوردستانی بکه‌ن، ل ده‌فه‌را هۆرکی و بیلمیری پیشمه‌رگی جه‌حیل و قه‌هره‌مان (ره‌سول) شه‌هیددیت و گیانی خوئی پیروز پیشکیشی کوردستانی و دۆزا شه‌ری و پیروزا ملله‌تی کورد دکه‌ت و دگه‌هیته کاروانی شه‌هیدا و هه‌روه‌سا جه‌نازی وی یی پیروز ژ نا گه‌هیته بنه‌مالا وی و ب نه‌په‌نی ژی تازیا شه‌هیدی قه‌هره‌مان و جه‌حیل و سه‌رقۆل ده‌پته دانان، چنکی دوژمنی نه‌ده‌یلا کوردپاریز تازی بۆ شه‌هیدیت خۆ دانن.

هه‌ژی گوته‌په‌ دگه‌ل شه‌هیدی نافهاتی کومه‌کا هه‌قالیت وی ییت پیشمه‌رگه شه‌هیددبن؛ وه‌کی، عه‌لی ئیبراهیم هرۆری و عه‌بدولقادر حسین زاخویی و زۆراب و چه‌نده‌کیت دی.

هزار سلاف لسه‌ر گیانی شه‌هید ره‌سول مه‌حه‌مه‌دی و عه‌لی بادی و هه‌می شه‌هیدیت کورد و کوردستانی و سه‌رکاروانی وان مه‌لا مسته‌فا بارزانی باب .

ل سالا (۱۹۵۳)ی ل گوندی بادی ژدایکبویه، ژ ماله‌کا هه‌ژار و جوتیار و کورده‌واره. ل ژیی زاروکیینی ل گوندی بادی دچیته خاندنگه‌هی و خاندنا سه‌ره‌تایی ل گوندی خۆ دخوینیت و خلاسدکه‌ت، چونکی ب هه‌قیینی کوردینیی هاتبوو هه‌قیینکر و تاشاندنه‌کا (ته‌ربه‌ته‌کا) شۆره‌شگیری و خه‌باتکرنی و کوردینیی ژ بنه‌مالا خۆ وه‌رگریه. دلسوژی و خه‌مخوری و فیانا بنه‌مالا وان بۆ کوردینیی و وه‌لاتی خۆ کوردستانی رسیاهه‌ ناف خوینا وی. ل سالا (۱۹۵۸)ی بابی شه‌هیدی جه‌حیل و ژیهاتی دگه‌هیته ریکخستنی پارتی و ل گوندی بادی و ده‌وربه‌را رولی به‌رپرسیی وه‌ردگریت. ل سالا (۱۹۶۷)ی شه‌هیدی جه‌حیل و سه‌رقۆل، ل گه‌رمه‌ گه‌رما شۆره‌شا ئیلونا مه‌زن و پیروز دگه‌هیته پیشمه‌رگه‌ی و ل گه‌ل هه‌زا هه‌سو میرخانی ل ده‌فه‌را شیخان دبیته پیشمه‌رگه‌ و ل ناف شۆره‌شا ئیلونا مه‌زن لسه‌ر خه‌باتا سیاسی و چه‌کداری به‌رده‌وامدیت. ل سالا (۱۹۷۵)ی و پشتی ژیکگرته‌ جه‌زاییری و شکه‌ستنا شۆره‌شی شه‌هیدی جانمه‌رگ ده‌ستا نا داهلیت و نافه‌گه‌پیته ناف حکومه‌تی و دچیته ئیرانی و ل ئوردیگایی (زیوه) ئاکنجیدیت و پاشی بۆ ئوردیگایی (جه‌هروم)ی ده‌پته فه‌گوهازتن و بنه‌جه‌دیت و شه‌ش هه‌یقا ل ویری دمینیت و پاشی بۆ به‌نده‌ری بۆشه‌هر ده‌پته فه‌گوهازتن و ل ویری دمینیت و شولی ریکخستن و پیشمه‌رگه‌یی دکه‌ت. ل (۱۹۷۱/۱۰/۱۱۵) ی ژبه‌ر هه‌ستا وی یا ملله‌تینی یا به‌پز و هه‌زا وی بۆ خه‌بات و خلمه‌تکرنی جاره‌کا دی دزفپته کوردستانی و ل ده‌فه‌ریت جودا و دگه‌هیته هه‌زیت پیشمه‌رگه‌ی و ل ناف پیشمه‌رگه‌ی، ل تخویی لقا ۱ یا پارتی لسه‌ر شۆره‌شی به‌رده‌وامدیت و رۆله‌کی ئیکجار مه‌زن ل ده‌فه‌ری دگپیت و

هه‌ه‌ق‌ری‌کا بازرگانێ، کوردستانی به‌ر ب عه‌ره‌بب‌وون و داگیرک‌ه‌ری‌ه‌کا نو‌ی دب‌هن

خالد دیره‌شی

به‌هه‌شتی یه و ئەوی‌ت ده‌ینه کوردستانی ژێ پتریا وان ئەه‌ون ئەوی‌ت نێزیکێ ده‌سته‌لاتداری‌ت ق‌ی وه‌لاقی و بریک‌ا دزینی پاره‌ک‌ی گ‌ه‌له‌ک مه‌زن کوم‌کره‌یه و دی‌سا ب پال‌دان و پشته‌فانیا وه‌لاتیت ده‌ور و به‌ر و ب پلان، ده‌ست ب ک‌رینا ملک و ئاف‌ه‌یان ک‌ریه و نو‌که ب ه‌زاران عه‌ره‌بی‌ت ش‌یعه مه‌سه‌ب، بو‌وینه خودان ملک و خانی و ئاف‌اهی ل هه‌می با‌ژی‌ریت کوردستانی، نه‌خاسمه‌ ل با‌ژی‌ریت مه‌زن و ده‌ست بس‌هر گ‌ه‌له‌ک ش‌ول و ناف‌ه‌ندی‌ت بازرگانی و کاریدا گ‌رتینه، کو دبیت ئەف بازرگانیه‌ ل هنده‌ک وه‌لاتیت مینا خه‌لیجی و تری و گ‌ه‌له‌ک جهیت دیتر ژێ هه‌بی‌ت، به‌لی ئەو ترسا ژ ق‌ی بازرگانین ل کوردستانی هه‌ی ل وان وه‌لاتان نینه. ژ ئەگ‌ه‌ری ق‌ی بازرگانیا بی‌ تیربوون، ئەفه لی‌ ده‌یته چا‌فه‌رپ‌کر:

*ئ‌ه‌گ‌ه‌ر هوسا ب‌جیت و به‌رده‌وامی بق‌ی بازرگانین به‌یت‌ه‌دان، پشته‌ چه‌ند ساله‌کی‌ت دیتر دی بینی کو ریزا عه‌ره‌بی‌ت ش‌یعه مه‌سه‌ب دی گ‌ه‌له‌ک بلندی‌ت و هنگی دی‌ ماف هه‌بی‌ت داخازا هه‌ر تشته‌ک‌ی بق‌یت ب‌ک‌ه‌ت، چونکه ژ لای‌ی قانینی فه هه‌ق‌ی وانه و ک‌ه‌س نه‌شیت ریک‌ی لی‌ ب‌گ‌ریت و ئەو دی‌ بنه خودانیت ق‌ی وه‌لاقی و کوردستانی دی‌ بنه کی‌ماتی د وه‌لاتی خ‌ودا.

*ه‌هر نو‌که وان هه‌می کار و ش‌ول بی‌ت ئ‌یخس‌تینه بند‌ه‌ستی خ‌و و تنی خه‌لک‌ی خ‌و بی‌ عه‌ره‌ب دده‌نه‌کاری و هه‌می ش‌ولک‌ه‌ر و پالیت با‌ژی‌ریت مه‌ ماینه بی‌ ش‌ول و کار و که‌فتینه کولانا.

*ژ‌به‌ر بی‌ ش‌ولین و نه‌مانا پاره‌یی دده‌ستیت گ‌ه‌نجاندا، هه‌ر ده‌لیقه‌کا بو‌ ب هه‌لک‌ه‌فیت، وه‌لاتی خ‌و ده‌ی‌لیت و قه‌ستا ده‌رفه‌یی وه‌لاقی دک‌ه‌ت و سالانه ب سه‌دان ک‌ه‌س دریک‌یت هاتوباتا چ‌وونه ده‌رفه‌دا، د‌مرن و ناگه‌نه نارمانجا خ‌و.

ب دیتنا مه‌ یا پند‌قیه‌ ل سه‌ر حوکمه‌تا مه‌ ق‌ید‌اچ‌وون‌ی دهنده‌ک قانینیت د‌قی بی‌ایدا ب‌ک‌ه‌ت و ئەو قانینا ریک‌ی دده‌ته که‌سه‌ک‌ی ئ‌یراق‌ی ملک و ئاف‌ه‌یا ب‌ک‌ریت و ل سه‌ر ناف‌ی وی به‌یته تاپ‌و‌کر، به‌یته راسته‌ک‌رن و وه‌کی به‌ری چه‌ند سالان کار پی‌ به‌یته ک‌رن.

سه‌رباری کومه‌کا مه‌زنا ئ‌اریشه و ئاسته‌نگان، نه‌خاسمه‌ پشته‌ی سال‌ا 2014 و ه‌یره‌فه و شه‌ری د‌ژواری ریک‌خس‌تنا تیرو‌ری و سه‌ه‌مداریا داعش و دورپ‌جیت حکومه‌تا ئ‌یراق‌ی و ه‌یره‌شیت له‌شک‌ه‌ری بو‌ سه‌ر کوردستانی و گ‌ه‌ف و پ‌یلاتیت ده‌وله‌تیت ده‌ور و به‌ر و هه‌ق‌رک‌یت ناف‌خوی و ئەو ئ‌الو‌زیا ئاب‌وری یا بس‌هر دونیای‌ی داگ‌رتی و هاتنا په‌ژیکا ک‌ور‌و‌نای‌ی و گ‌ه‌له‌کی‌ت دیتر، بو‌ونه ئەگ‌ه‌ری س‌نگه‌پ‌بوون‌ی دگ‌ه‌له‌ک ده‌لیفیت ژبانی‌دا، به‌لی دگ‌ه‌ل فان هه‌می شه‌ر و ئ‌الو‌زی و پ‌ی‌ئ‌الینکاندا، خه‌لک‌ی کوردستانی ده‌ست نه‌ دا‌ه‌یلان و ش‌یا خ‌و ل سه‌ر پی‌ت خ‌و ب‌گ‌ریت و به‌ره‌فانین‌ی ژ خ‌و و ده‌سته‌که‌فتیت خ‌و ب‌ک‌ه‌ت و کاروان‌ی ئاف‌اک‌رن و ناف‌ه‌دانین‌ی پ‌یش‌قه به‌ت و هه‌تا په‌یس‌که‌کا بلندی‌ت ئاب‌وریا خ‌و ب‌ قه‌ژ‌ینیه‌فه و ئەمن و ته‌ناهیه‌کا گ‌ه‌له‌ک باش په‌یدا ب‌ک‌ه‌ت و وه‌لات ب‌ک‌ه‌فیه سه‌ر ریک‌ه‌کا دروست و ده‌ست ب رانانا پ‌ینگ‌افیت باشتر ب‌ک‌ه‌ت و ب سه‌دان پرو‌ژیت ناف‌ه‌دانین‌ی ده‌ست‌پ‌کرنه‌فه و ب جه‌له‌بی، به‌رتینه‌را، (مسته‌سه‌را) و پاله و رین‌جه‌را، ژ وه‌لاتیت بیانی، قه‌ستا کوردستانی ک‌رن و ده‌ست ب پرو‌ژیت خ‌و ک‌رن و دده‌مه‌ک‌ی گ‌ه‌له‌ک ک‌ی‌م‌دا، کوردستان ژ قوناغا دورپ‌چ‌ی، ده‌ربازی قوناغا ناف‌ه‌دانین‌ی و ده‌رگه‌ه‌قه‌بوون‌ی بو‌و و ب سه‌دان کارگه‌ه و فاب‌ریقه، د‌پ‌تریا بی‌افیت ژبانی‌دا، هاتنه دانان و که‌فتنه دک‌اری‌دا.

ب‌ی‌گومان ئ‌یک ژ ئارمانج‌یت بازرگان و به‌رتینه‌را، په‌یداک‌رنا ب‌ک‌ریه بو‌ به‌ر و به‌ره‌م‌ی خ‌و و بازرک‌رنا وی یه ب هه‌ر ره‌نگ و ئاوايه‌کی هه‌بی‌ت، د‌و‌ژیت وه‌لاتی و پ‌اشه‌رو‌ژا وی بو‌ وان خه‌م نینه، چونکه پ‌تریا به‌رتینه‌ری‌ت ل کوردستانی کار دک‌هن بی‌اینه، کومه‌کا بی‌ت خویی و ناف‌خوی ژێ هه‌نه، ک‌ی‌مه‌ک نه‌بن، ئەو هه‌ستا وه‌لاتی‌بوون‌ی ل ده‌ف نینه و نه بازرگانه‌ک‌ی وه‌لاتپ‌اریزه، تنی پار‌ی وی بو‌ وی خه‌مه، له‌وا ش‌یان گ‌فاشتنی ل سه‌ر حکومه‌تا کوردستانی ب‌ک‌هن، ریک‌ ب وان به‌یته دان کو ب‌ژلی خه‌لک‌ی کوردستانی بش‌ین تشته‌ی وان ب‌ک‌رن، نه‌خاسمه‌ ملک و ئاف‌ه‌یان و ئەفه ب ده‌ست وان‌قه هات و ژ‌به‌ر ئ‌الو‌زی و شه‌ر و کوشتن و نه‌بوونا ئ‌یمناهی‌ی ل هه‌می ده‌فه‌ری‌ت ئ‌یراق‌ی، عه‌ره‌ب ب کوم قه‌ستا کوردستانی دک‌هن و لی‌ خ‌وجه‌ دب‌ن و کوردستان بو‌ وان وه‌کی می‌رگه‌کا

سیلاب کوٹارہ کا روشہ نہری گشتی یہ

ہہ ژمار ۱۲۶

کانوینا ٹیکن - ۲۰۲۱

دهستہ یا سہیداییت دووانا فنجیا دهوک سالا خاندنی ۱۹۵۶ - ۱۹۵۷